

**Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa  
Rolniczego w Olsztynie**

**Sprawozdanie z realizacji  
programu działalności  
w 2022 roku**

Akceptuję

I ZASTĘPCA DYREKTORA  
Warmińsko-Mazurskiego  
Ośrodka Doradztwa Rolniczego  
z siedzibą w Olsztynie

*Małgorzata Michalska-Wąsik*

.....

/dyrektor /

Zatwierdzam

*Zatwierdzono pismem  
DIW.td. 6540.14.1.2023*

.....

/Minister Rolnictwa  
i Rozwoju Wsi/

Olsztyn, 2023 r.  
www.w-modr.pl  
sekretariat@w-modr.pl

*M. Wąsik*

---

Opracowanie: Zespół Specjalistów i Doradców WMODR  
Redakcja techniczna: Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw  
Kierujący: Damian Godziński – Dyrektor WMODR  
Zaopiniowany: Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR

---

---

---

## Spis treści

Wstęp.....	4
A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego.....	7
B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego.....	7
C. Działalność merytoryczna.....	8
C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.....	8
<b>Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.....</b>	<b>33</b>
<b>Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej.....</b>	<b>56</b>
<b>Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.....</b>	<b>70</b>
<b>Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych.....</b>	<b>71</b>
<b>Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie.....</b>	<b>72</b>
<b>Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.....</b>	<b>73</b>
<b>Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska.....</b>	<b>73</b>
<b>Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego.....</b>	<b>84</b>
<b>Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.....</b>	<b>88</b>
<b>Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej.....</b>	<b>93</b>
<b>Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód lowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.- Prawo lowieckie.....</b>	<b>94</b>
<b>Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne.....</b>	<b>95</b>
C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego.....	95
C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR).....	100
C.4. Zadania finansowane z innych źródeł, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).....	106
D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem.....	114
E. Wykaz ważniejszych wydarzeń.....	116
F. Działalność wydawnicza.....	117
G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej.....	120
H. PODSUMOWANIE.....	121

## Wstęp

- **Status prawny**

Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie (WMODR) jest państwową jednostką organizacyjną posiadającą osobowość prawną, której zadaniem jest prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę poziomu dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

- **Podstawy funkcjonowania:**

1. **Ustawa o JDR**

WMODR działa w oparciu o ustawę z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721 t.j.).

2. **Statut**

Statut WMODR nadany został zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. (Dziennik Urzędowy Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r. poz. 33).

3. **Regulamin organizacyjny**

Regulamin Organizacyjny WMODR zatwierdzony został przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w dniu 22.10.2020 r. i wprowadzony zarządzeniem Nr 92/2020 Dyrektora WMODR z dnia 5 listopada 2020 r.

- **Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego**

Rada Społeczna Doradztwa Rolniczego przy WMODR została powołana przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W skład Rady wchodzi:

- 1) Agnieszka Borysewicz – przedstawiciel Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi,
- 2) Edward Adamczyk – przedstawiciel Sejmiku Województwa Warmińsko–Mazurskiego,
- 3) Sylwia Jaskulska – przedstawiciel Zarządu Województwa Warmińsko–Mazurskiego,
- 4) Romuald Tański – przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 5) Jerzy Salitra – przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiej Izby Rolniczej,
- 6) Maciej Kusior – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”,
- 7) Szymon Sargalski – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 8) Leszek Sargalski – przedstawiciel Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”,
- 9) Wiesław Domian – przedstawiciel Warmińsko–Mazurskiego Związku Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 10) prof. dr hab. Marek Marks – przedstawiciel Uniwersytetu Warmińsko–Mazurskiego w Olsztynie,
- 11) dr Adam Wasilewski – przedstawiciel Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej PIB w Warszawie,
- 12) Andrzej Dzieliński – przedstawiciel szkoły ponadpodstawowej kształcącej na potrzeby rolnictwa.

- **Podstawa prawna sporządzenia Sprawozdania z Programu Działalności.**

Program Działalności zawiera działania doradcze według zadań z zakresu doradztwa rolniczego określonych art. 4 ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2020 r. poz. 721 t.j.). Program Działalności powstał w oparciu o art. 8, ust. 1, pkt 1 oraz art. 9, ust. 3, pkt 1 cytowanej ustawy.

## A. Charakterystyka ośrodka doradztwa rolniczego

### 1. Ogólna informacja o zmianach organizacyjnych w 2022 r.

Na mocy statutu nadanego Zarządzeniem Nr 41 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 sierpnia 2016 r., WMODR tworzy:

- 1) centrala z następującymi komórkami organizacyjnymi:
  - a) Dział Technologii Produkcji Rolniczej,
  - b) Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym,
  - c) Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich,
  - d) Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska,
  - e) Dział Teleinformatyki,
  - f) Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw,
  - g) Dział Administracyjno-Gospodarczy,
  - h) Dział Księgowości,
  - i) Dział Kadr i Organizacji Pracy,
  - j) Stanowisko do Spraw Obsługi Prawnej,
  - k) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa i Higieny Pracy,
  - l) Stanowisko do Spraw Bezpieczeństwa Informacji, Zarządzania Kryzysowego i Spraw Obronnych,
  - m) Stanowisko do Spraw Systemu Zarządzania Jakością,
  - n) Audytor wewnętrzny,
- 2) powiatowe zespoły doradztwa rolniczego.

Struktura organizacyjna WMODR w 2022 roku nie uległa zmianie.

Dane teled adresowe Centrali i Zespołów Doradców z wyjątkiem Zespołu Doradców w Działdowie, Nowym Mieście Lubawskim i Pisznie nie uległy zmianom.

#### Było:

PZDR 1, ZD Działdowo, ul. Jeleńska 6 lokal 13/2, 13-230 Lidzbark

#### Jest:

PZDR 1, ZD Działdowo, ul. Polna 6/20, 13-200 Działdowo

#### Było:

PZDR 1, ZD w NML, ul. Jagiellońskiej 24D, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie

#### Jest:

PZDR 1, ZD w NML, ul. Kazimierza Wielkiego 5, 13-300 Nowe Miasto Lubawskie

#### Było:

PZDR 5, ZD Pisz, ul. Wojska Polskiego 33, 12-200 Pisz

#### Jest:

PZDR 5, ul. Warszawska 5, 12-200 Pisz

W roku 2022 zasoby materialne WMODR zwiększyły się w wyniku zakupów inwestycyjnych o:

- 13 szt. stacji meteorologicznych,
- 1 samochód osobowy,
- macierz dyskową na potrzeby replikacji danych Warmińsko-Mazurskiego ODR
- urządzenie do obsługi wideokonferencji,
- telewizor z mobilnym stojakiem,
- 3 szt. projektorów multimedialnych,
- 5 szt. notebooków.

## 2. Informacja o zatrudnieniu (tabela A), stan na dzień 31 grudnia 2022 r.

**Tab. A. Zatrudnienie w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Ośrodku Doradztwa Rolniczego, stan na dzień 31.12.2022**

L.p.	Komórki organizacyjne	Liczba zatrudnionych osób
1	2	3
1.	Dyrektor	1
2.	Zastępca dyrektora	2
3.	Dyrektor Oddziału	1
4.	Dział Technologii Produkcji Rolniczej	9
5.	Dział Ekonomiki i Zarządzania Gospodarstwem Rolnym	3
6.	Dział Rozwoju Obszarów Wiejskich	11
7.	Dział Rolnictwa Ekologicznego i Ochrony Środowiska	6
8.	Dział Teleinformatyki	12
9.	Dział Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw	8
10.	Dział Administracyjno-Gospodarczy	9
11.	Dział Księgowości	6
12.	Dział Kadr i Organizacji Pracy	4
13.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	117
14.	Pozostali pracownicy	3
<b>Razem</b>		<b>192</b>

**Tab. B. Zatrudnienie w Powiatowych Zespołach Doradztwa Rolniczego**

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin*	Liczba pracowników
1	2	3	4
<b>1.</b>	<b>PZDR 1</b>	<b>13</b>	<b>18</b>
1.1	ZD Działdowo	5	7
1.2	ZD Nidzica	4	4
1.3	ZD Nowe Miasto Lubawskie	4	6
<b>2.</b>	<b>PZDR 2</b>	<b>22</b>	<b>27</b>
2.1	ZD Elbląg	9	10
2.2	ZD Iława	5	6
2.3	ZD Ostróda	8	10
<b>3.</b>	<b>PZDR 3</b>	<b>14</b>	<b>17</b>
3.1	ZD Bartoszyce	4	5
3.2	ZD Braniewo	6	6
3.3	ZD Lidzbark	4	5
<b>4.</b>	<b>PZDR 4</b>	<b>19</b>	<b>18</b>
4.1	ZD Olsztyn	12	10
4.2	ZD Szczytno	7	7
<b>5.</b>	<b>PZDR 5</b>	<b>12</b>	<b>14</b>

L.p.	Powiatowe Zespoły Doradztwa Rolniczego	Liczba gmin*	Liczba pracowników
1	2	3	4
5.1	ZD Ełk	4	5
5.2	ZD Mrągowo	4	3
5.3	ZD Pisz	4	5
<b>6.</b>	<b>PZDR 6</b>	<b>20</b>	<b>23</b>
6.1	ZD Giżycko	5	5
6.2	ZD Gołdap	3	3
6.3	ZD Kętrzyn	5	7
6.4	ZD Olecko	4	4
6.5	ZD Węgorzewo	3	3
<b>Razem</b>		<b>100</b>	<b>117</b>

\*/ gminy wiejskie i gminy miejsko-wiejskie

## B. Zakres i metodyka procesu sprawozdawczego

Etapy przygotowania sprawozdania z realizacji programu działalności:

- KROK 1** Opracowanie przez Kierownika Działu Metodyki, Doradztwa Szkoleń i Wydawnictw (DMDW) strategii sprawozdania (wytyczne do sprawozdania, przygotowanie szablonu sprawozdania dla wszystkich pracowników WMODR.
- KROK 2** Zatwierdzenie przez Dyrektora WMODR, w formie zarządzenia, koncepcji sprawozdania z realizacji Programu Działalności.
- KROK 3** Przygotowanie przez doradców terenowych sprawozdania z realizacji zadań z uwzględnieniem priorytetów realizowanych w 2022 r. Kierownicy ZD przygotowują sprawozdanie zawierające dane powiatowe, bazując na danych z elektronicznego systemu planowania i sprawozdawczości, a także na podstawie zebranej w ciągu roku dokumentacji z różnych form.
- KROK 4** Przygotowanie przez specjalistów i kierowników Działów/Sekcji sprawozdania z realizacji zaplanowanych w Programie Działalności zadań (uwzględniając takie formy jak: konferencje/seminaria, broszury/ulotki, imprezy promocyjne), bazując na danych z elektronicznego systemu planowania i sprawozdawczości, a także na podstawie zebranej w ciągu roku dokumentacji z różnych form.
- KROK 5** Weryfikacja sprawozdań gminnych, powiatowych, Działów/Sekcji przez DMDW.
- KROK 6** Opracowanie przez DMDW rocznego sprawozdania z realizacji Programu Działalności.
- KROK 7** Weryfikacja sprawozdania z realizacji Programu Działalności przez I Zastępcę Dyrektora.
- KROK 8** Przyjęcie sprawozdania z realizacji Programu Działalności WMODR przez Dyrektora WMODR.
- KROK 9** Zaopiniowanie w formie uchwały sprawozdania z realizacji Programu Działalności WMODR przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego.
- KROK 10** Złożenie sprawozdania z realizacji Programu Działalności do zatwierdzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

## B. Działalność merytoryczna

Program działalności Warmińsko-Mazurskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego z siedzibą w Olsztynie (WMODR) na rok 2022, zatwierdzony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, określa szczegółowe zadania takie jak: prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, mające na celu poprawę dochodów rolniczych oraz podnoszenie konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, a także podnoszenie poziomu kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Formy i metody pracy doradczej dostosowane były do rodzaju podejmowanych przez WMODR działań określonych zapisami ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2020 r., poz. 721 t.j.), a także na podstawie priorytetów określonych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Sprawozdanie z realizacji Programu działalności WMODR na rok 2022 zawiera opis realizacji zadań, opis wykonanych działań doradczych według rodzaju podejmowanych działalności, a także stosunek liczby form zaplanowanych do wykonanych.

Prowadzenie doradztwa rolniczego było realizowane w WMODR poprzez:

- **zadania nieodpłatne** (szczegółowy opis zawiera C.1.);
- **zadania odpłatne** (szczegółowy opis zawiera C.2.);
- **działania realizowane w ramach Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)** (szczegółowy opis C.3.);
- **projekty i zadania zlecone** (szczegółowy opis zawiera C.4.),

### C.1. Zadania realizowane na podstawie art. 4.2 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego

Nadrzędnym celem pracy doradczej było niesienie pomocy rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich. Działalność doradcza w ramach zadań nieodpłatnych określonych w art. 4 ust. 2 cytowanej ustawy, skupiała się przede wszystkim na upowszechnianiu wiedzy rolniczej poprzez organizowanie szkoleń stacjonarnych, szkoleń online, szkoleń e-learningowych, warsztatów, konferencji, seminariów, webinarów, szkoleń wyjazdowych, konkursów, pokazów, demonstracji, stoisk informacyjno-promocyjnych, a także skupiała się na doradztwie indywidualnym oraz działalności informacyjnej. Działania doradcze w 2022 roku w ramach działalności nieodpłatnej były skupione wokół ośmiu priorytetów i były realizowane poprzez następujące formy doradcze:

#### **PRIORYTET 1 Upowszechnianie informacji nt. zasad zapobiegania ASF i grypie ptaków**

Celem priorytetu było propagowanie wśród rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich informacji o aktualnej sytuacji związanej z występowaniem wirusa ASF i grypy ptaków oraz o obowiązkach wynikających ze zmian prawnych, a także o przestrzeganiu podstawowych zasad bioasekuracji w obrębie gospodarstw.

Metody pracy: szkolenia, informacje, ulotka, informacje na stronie www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne i doradztwo grupowe.

#### **Działalność szkoleniowa:**

##### szkolenia:

- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu,*  
zaplanowano: 8, wykonano: 7 szkoleń stacjonarnych dla 136 uczestników.
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem Afrykańskiego Pomoru Świń,*  
zaplanowano: 5, wykonano 5 szkoleń stacjonarnych dla 104 uczestników.



#### konferencja:

- *Perspektywy chowu i hodowli trzody chlewnej w dobie Afrykańskiego Pomoru Świń,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Zadanie sfinansowano ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, (szczegółowy opis znajduje się w zadaniu C.4. w tabelach nr 36, 37).

#### **Działalność informacyjna:**

##### informacje:

- *Przeciwdziałanie występowaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem ASF,*  
zaplanowano: 183, wykonano: 57.
- *Ustawa o ochronie zwierząt,*  
zaplanowano: 7, wykonano: 16.
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu (grypa ptaków),*  
zaplanowano: 59, wykonano: 24.

##### ulotka:

- *Aktualna sytuacja na rynku trzody chlewnej w aspekcie uwarunkowań ekonomicznych i społecznych,*  
zmiana tytułu na *Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania produkcji trzody chlewnej,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Grypa ptaków: przyczyny, przebieg, likwidacja skutków oraz bioasekuracja,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.  
Wyżej wymieniona tematyka została zawarta w artykułach pod nazwą *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym.*

##### informacje na stronę www:

- *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym,*  
zaplanowano: 15, wykonano: 11.

##### artykuły w miesięczniku ODR:

- *Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym,*  
zaplanowano: 3, wykonano: 3.

#### **Działalność doradcza:**

##### porady indywidualne:

- *Ustawa o ochronie zwierząt,*  
zaplanowano: 69, wykonano: 49.
- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu (grypa ptaków),*  
zaplanowano: 187, wykonano: 109.

##### doradztwo grupowe:

- *Grupa producentów trzody chlewnej,*  
zaplanowano: 2 grupy, 15 odbiorców, wykonano: 8 spotkań, 60 uczestników.

**PRIORYTET 2 Dostosowanie do zmian klimatycznych oraz ochrona wód, gleby i powietrza** (uwzględniająca wymagania ramowej dyrektywy wodnej, dyrektywy azotanowej, dyrektywy NEC, aktualnych inicjatyw Zielonego Ładu), w tym:

- a) racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie (w tym poprzez zwiększenie retencji wodnej i działalność lokalnych partnerstw wodnych),
- b) dobre praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych, program azotanowy,

- c) ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb,
- d) dobre praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,
- e) dobre praktyki dotyczące redukcji gazów cieplarnianych,
- f) ograniczenie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin.

Celem priorytetu było informowanie producentów rolnych o zagrożeniach wynikających z nieprawidłowej gospodarki wodnej i niewłaściwych zabiegów agrotechnicznych. W ramach realizacji tego priorytetu upowszechniane zostały działania mające na celu poprawę struktury gleby, warunków gospodarowania wodą na gruntach rolnych oraz metody zarządzania ryzykiem produkcyjnym i rynkowym w gospodarstwie. Dodatkowo przekazane zostały informacje dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza.

a) Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy na temat racjonalne gospodarowanie wodą w rolnictwie. Dla sektora rolnego mała retencja wodna jest szczególnie ważna z uwagi na możliwość ograniczania skutków suszy rolniczej. Zwiększanie retencji poprzez zabiegi agrotechniczne, zakładanie małych zbiorników na obszarach wiejskich sprzyja ograniczeniu strat wody poprzez spływy powierzchniowe oraz zwiększaniu infiltracji wody z opadu w głąb profilu glebowego i zmniejszeniu parowania z powierzchni gleby regulując prawidłowy obieg wody w zlewni oraz przyczynia się do poprawy mikroklimatu i walorów krajobrazowych.

W ramach priorytetu realizowany był ogólnopolski projekt pn. „*Wsparcie dla tworzenia lokalnych partnerstw ds. wody (LPW)*” w ramach SIR. Podjęta inicjatywa dotyczyła realizacji działań oraz wsparcia doradczego w zakresie poprawy efektywności zarządzania wodą, w tym zabezpieczenia zasobów wody na potrzeby rolnictwa oraz mieszkańców obszarów wiejskich, a także ochronę wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, informacje, ulotka, artykuł w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenie:

- *Zatrzymać każdą kroplę wody - zwiększanie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie,*  
zaplanowano: 1 szkolenie, wykonano: 2 szkolenia (1 szkolenie stacjonarne, 1 szkolenie w formie e-learningu) dla 33 uczestników.

#### konferencja:

- *Ogrodnictwo potrzebuje innowacji – o korzyściach z wdrażania nowoczesnych rozwiązań,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję w formie webinarium dla 105 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Rola wapnowania a żyzność gleb. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie,*  
zaplanowano: 25, wykonano: 28.
- *Zwiększenie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie,*  
zaplanowano: 15, wykonano: 9.

#### ulotka:

- *Uprawy ograniczające skutki suszy,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

#### informacje na stronę www:

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami*, zaplanowano: 2, wykonano: 0.

Nie przygotowano materiału informacyjnego na stronę www, wymieniona tematyka została szczegółowo omówiona w artykule w miesięczniku ODR.

#### artykuł w miesięczniku ODR:

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie odpadami*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

#### **Działalność doradcza:**

##### porady indywidualne:

- *Rola wapnowania a żyzność gleb. Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie*, zaplanowano: 200, wykonano: 229.
- *Zwiększenie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie*, zaplanowano: 34, wykonano: 39.

b) Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy na temat dobrych praktyk rolniczych mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz programu azotanowego. W 2022 r. WMODR kontynuował działania ukierunkowane na merytoryczne wsparcie i pomoc rolnikom we wdrażaniu programu azotanowego. Podejmowane działania przyczyniły się m.in. do poprawy sytuacji w zakresie racjonalnej gospodarki nawozowej, podniesienia umiejętności prawidłowego wyliczania przez rolników dawek nawozów azotowych dla poszczególnych upraw, a także zwiększenia świadomości w zakresie potrzeby ochrony wód przed zanieczyszczeniem, co w konsekwencji powinno zaowocować podniesieniem jakości wód oraz zwiększeniem efektywności gospodarowania nawozami. Metody pracy: szkolenia, informacje, ulotka, informacje na stronę www, artykuł w miesięczniku ODR, porady indywidualne, zadania odpłatne.

#### **Działalność szkoleniowa:**

##### szkolenia:

- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna*, zaplanowano: 17 szkoleń, wykonano: 17 szkoleń (14 szkoleń stacjonarnych, 3 szkolenia online) dla 384 uczestników.
- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne*, zaplanowano: 6, wykonano 6 szkoleń stacjonarnych dla 141 uczestników.

#### **Działalność informacyjna:**

##### informacje:

- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna*, zaplanowano: 216, wykonano: 173.
- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne*, zaplanowano: 149, wykonano: 149.

##### ulotka:

- *Dobre praktyki produkcyjne dla ograniczenia rozpraszania związków biogenych*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

#### informacje na stronę www:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne,*  
zaplanowano: 2, wykonano: 8.
- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna,*  
zaplanowano: 3, wykonano: 8.

#### artykuły w miesięczniku ODR:

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.
- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Wyżej wymieniona tematyka została zawarta w materiałach informacyjnych zamieszczanych na stronie internetowej Ośrodka.

#### **Działalność doradcza:**

##### porady indywidualne:

- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna,*  
zaplanowano: 818, wykonano: 700.
- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust 1 ustawy Prawo wodne,*  
zaplanowano: 599, wykonano: 559.

#### **Zadania odpłatne:**

- *Wniosek o wsparcie wapnowania regeneracyjnego gleb,*  
zaplanowano: 125, wykonano: 133.

c) Celem priorytetu było upowszechnianie informacji w zakresie ochrony i sposobów utrzymania żyzności gleb, racjonalnego gospodarowania środowiskiem glebowym, które obejmuje zarówno uwzględnienie wszystkich funkcji gleby, jak i wskazuje na zagrożenia, a także wyznacza obszary najbardziej narażone na procesy degradacji. Ponadto przekazywane były informacje na temat skutków postępującego procesu zakwaszenia i suszy glebowej, a także sposobów poszukiwania efektywnych metod na poprawienie żyzności gleb.

Metody pracy: pokazy, konferencje, ulotki.

#### **Działalność upowszechnieniowa:**

- *Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych,*  
zaplanowano: 24, wykonano: 22 pokazy dla 332 uczestników.

#### **Działalność szkoleniowa:**

##### konferencje:

- *Innowacyjne rozwiązania w uprawie zbóż,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję dla 92 uczestników.
- *Odbudowa i utrzymanie żyzności gleb,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję w formie hybrydowej dla 118 uczestników.
- *Rolnictwo precyzyjne w teorii i praktyce,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję dla 67 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### ulotki:

- *Nowoczesne rozwiązania technologiczne wpływające na utrzymanie żyzności gleb,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Ochrona i rekultywacja gleb,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Zastosowanie probiotyków w poprawie żyzności gleby,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

d) Celem priorytetu było upowszechnianie informacji w zakresie dobrych praktyk rolniczych dotyczących ograniczenia emisji amoniaku do powietrza oraz podnoszenie świadomości producentów rolnych na temat zrównoważonej gospodarki składnikami pokarmowymi w gospodarstwie rolnym, zagrożeń wynikających z prowadzenia nieprawidłowej gospodarki nawozowej, w tym stosowania nawozów zawierających azot oraz sposobów przechowywania nawozów organicznych i stosowania prawidłowych zabiegów agrotechnicznych.

Metody pracy: szkolenia, informacje, informacje na stronę www, porady indywidualne.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu,*  
zaplanowano: 4, wykonano: 4 dla 93 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu,*  
zaplanowano: 145, wykonano: 148.

#### informacja na stronę www:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Nie przygotowano materiału informacyjnego na stronę www, wymieniona tematyka została szczegółowo omówiona podczas realizowanych szkoleń w tym zakresie.

### **Działalność doradcza:**

#### porady indywidualne:

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o którym mowa w art. 22 a ust.1 ustawy o nawozach i nawożeniu,*  
zaplanowano: 424, wykonano: 393.

e) Celem priorytetu było przekazywanie informacji w zakresie dobrych praktyk dotyczących redukcji gazów cieplarnianych, upowszechniana była również wiedza na temat rozwijającej się energetyki prosumenckiej, w której odbiorca jest nie tylko użytkownikiem energii, ale także aktywnym uczestnikiem w jej produkcji przy wykorzystaniu małych i mikroźródeł OZE. Ponadto informowano o możliwościach wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym.

Metody pracy: szkolenia, informacje, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*, zaplanowano: 5, wykonano 4 szkolenia stacjonarne dla 95 osób.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*, zaplanowano: 44, wykonano: 36.

#### informacje na stronę www:

- *Energetyka prosumencka*, zaplanowano: 1, wykonano: 0.  
Wyżej wymieniona tematyka została zawarta w artykule *Energetyka prosumencka*.
- *Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

#### artykuły w miesięczniku ODR:

- *Energetyka prosumencka*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

### **Działalność doradcza:**

#### porady indywidualne:

- *Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*, zaplanowano: 135, wykonano: 130.

f) Celem priorytetu było przekazywanie informacji w zakresie ograniczania ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin oraz propagowanie wiedzy na temat uprawy roślin z wykorzystaniem biologicznych metod ochrony. Ponadto upowszechniano informacje o minimalizacji niebezpieczeństw i zagrożeń dla zdrowia i środowiska naturalnego, które wynikają ze stosowania pestycydów oraz o stosowaniu Dobrej Praktyki Rolniczej i Dobrej Praktyki Ochrony Roślin.

Metody pracy: informacje, porady indywidualne.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Zasady integrowanej ochrony roślin*, zaplanowano: 45, wykonano: 108.

### **Działalność doradcza:**

#### porady indywidualne:

- *Zasady integrowanej ochrony roślin*, zaplanowano: 369, wykonano: 306.

### **PRIORYTET 3 Produkcja żywności wysokiej jakości, w tym w zakresie:**

- a) rolnictwa ekologicznego,
- b) bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,
- c) przeciwdziałania antybiotykooporności u ludzi i zwierząt,

- d) zdrowia zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących chorób zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, ogólnych zasad bioasekuracji, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,
- e) produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka,
- f) ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka.

Celem priorytetu było propagowanie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa żywności, zasad zrównoważonego rozwoju oraz przyjaznych środowisku praktyk gospodarowania. Ponadto dodatkowym celem było kształtowanie postaw i podnoszenie świadomości w zakresie prawidłowego stosowania antybiotyków u ludzi i zwierząt z uwagi na występujące zjawisko antybiotykooporności.

- a) Celem priorytetu było popularyzowanie wiedzy w zakresie produkcji żywności metodami ekologicznymi jako sposobu uzyskania produktu, w którym zastosowano naturalne metody produkcji nie naruszające przy tym równowagi przyrodniczej. Podejmowane działania skupione były na rozwiązywaniu problemów związanych z organizacją gospodarstw ekologicznych, technologią produkcji roślinnej i zwierzęcej, prawidłowym gospodarowaniem glebą oraz certyfikacją produkcji. Prowadzono była również kampania informacyjno-edukacyjna związana ze zmianami w przepisach w zakresie produkcji ekologicznej oraz znakowania produktów ekologicznych.

Metody pracy: demonstracje, szkolenia, konferencja, informacje, broszura, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne.

### **Działalność upowszechnieniowa:**

#### demonstracje:

- *Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin uprawianych metodami ekologicznymi (z wyłączeniem trwałych użytków zielonych),*  
zaplanowano: 8, wykonano: 8.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Prowadzenia gospodarstwa w systemie ekologicznym z uwzględnieniem zmian w przepisach prawnych,*  
zaplanowano: 1, wykonano 1 szkolenie online dla 25 uczestników.
- *Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin uprawianych metodami ekologicznymi (z wyłączeniem trwałych użytków zielonych),*  
zaplanowano: 8, wykonano: 8 szkoleń stacjonarnych dla 222 uczestników.
- *Zasady przedstawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną z uwzględnieniem analizy opłacalności,*  
zaplanowano: 20, wykonano: 19 szkoleń (17 szkoleń stacjonarnych, 2 szkolenia online) dla 409 uczestników.

#### konferencja:

- *Chów bydła w gospodarstwach ekologicznych,*  
zaplanowano: 1, wykonano 1 konferencję w formie hybrydowej dla 130 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Produkcja metodami ekologicznymi,*

zaplanowano: 223, wykonano: 155.

broszura:

- *Green Deal – rolnictwo w obliczu nowych wyzwań*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Zasady utrzymania bydła w gospodarstwach ekologicznych*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

informacje na stronę www:

- *Produkcja metodami ekologicznymi*,  
zaplanowano: 9, wykonano: 19.

artykuły w miesięczniku ODR:

- *Produkcja metodami ekologicznymi*,  
zaplanowano: 5, wykonano: 5.

**Działalność doradcza:**

porady indywidualne:

- *Produkcja metodami ekologicznymi*,  
zaplanowano: 805, wykonano: 960.

b) Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią. Przekazywana była wiedza dotycząca ogólnych zasad i warunków uboju tak, aby umożliwić uratowanie wartości rzeźnej zwierzęcia, które uległo wypadkowi oraz skierowanie mięsa na sprzedaż. Jakość spożywanej żywności znacząco wpływa na życie i zdrowie konsumentów. Umacnia się naturalny trend społeczny w kierunku poszukiwania i nabywania żywności wiadomego pochodzenia, wyprodukowanej sprawdzonymi metodami z bezpiecznych dla zdrowia ludzkiego surowców pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, dostępnej w tzw. krótkich łańcuchach dostaw – najlepiej bezpośrednio od rolnika. Metody pracy: szkolenia, konferencje, informacje, ulotki, porady indywidualne

**Działalność szkoleniowa:**

szkolenia:

- *Ochrona zwierząt gospodarskich, w tym zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią*,  
zaplanowano: 10, wykonano: 10 szkoleń stacjonarnych dla 257 uczestników.

konferencje:

- *Perspektywy chowu i hodowli bydła mięsnego na Warmii i Mazurach*,  
zaplanowano: 1, wykonano 1 konferencję w formie webinarium dla 107 uczestników.
- *Praktyczne podejście do profilaktyki i zwalczania chorób bydła mlecznego w kontekście opłacalności produkcji*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 62 uczestników.

**Działalność informacyjna:**

informacje:

- *Systemy bezpieczeństwa żywności - dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP*,  
zaplanowano: 33, wykonano: 23.

ulotki:

- *Czynniki kształtujące jakość mięsa wołowego*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Kierunki hodowli i nowości odmianowe w uprawie owoców jagodowych*,



zaplanowano: 1, wykonano: 1.

- *Postęp odmianowy w hodowli roślin zbożowych*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.  
Zaplanowaną broszurę wykonano jako ulotkę.

### **Działalność doradcza:**

#### **porady indywidualne:**

- *Systemy bezpieczeństwa żywności - dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP*,  
zaplanowano: 71, wykonano: 66.

c) Celem priorytetu było informowanie rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich o zagrożeniach związanych z niewłaściwymi praktykami mogącymi wpływać na wzrost antybiotykooporności wśród ludzi i zwierząt. Antybiotykooporność należy przede wszystkim rozpatrywać jako wynik niewłaściwych praktyk produkcyjnych i weterynaryjnych. Wprowadzanie zakazów stosowania antybiotykowych stymulatorów wzrostu i ciągły wzrost świadomości społeczeństwa na temat racjonalnego stosowania środków o charakterze przeciwdrobnoustrojowym, ma istotne znaczenie z punktu widzenia produkcji żywności wysokiej jakości.

Metody pracy: szkolenia, ulotka.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### **szkolenia:**

- *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mlecznego – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna oraz dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka, antybiotykooporności u zwierząt oraz zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi)*,  
zaplanowano: 15, wykonano: 15 szkoleń (11 szkoleń stacjonarnych, 4 szkolenia online) dla 375 uczestników.
- *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mięsnego – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna oraz dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka, antybiotykooporności u zwierząt oraz zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi)*,  
zaplanowano: 6, wykonano: 6 szkoleń (5 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online) dla 133 uczestników.
- *Wiejskie gospodarstwo w edukacji prozdrowotnej i konsumenckiej. Przeciwdziałanie antybiotykooporności u ludzi*,  
zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkoleń (2 szkolenia stacjonarne, 1 szkolenie online) dla 79 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### **ulotka:**

- *Antybiotykooporność globalnym zagrożeniem*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

d) Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących chorób zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, ogólnych zasad bioasekuracji, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi. Rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich

informowani byli o zagrożeniach związanych z wykonywanym zawodem rolnika w aspekcie ryzyka zakażenia chorobami odzwierzęcymi, a także o drogach transmisji tych chorób.

Metody pracy: szkolenia, ulotka, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Nowoczesne systemy utrzymania trzody chlewnej – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna oraz dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka, antybiotykooporności u zwierząt oraz zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi)*, zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia (2 szkolenia stacjonarne, 1 szkolenie online) dla 46 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### broszura:

- *Zoonozy – czym są i jak się ich ustrzec*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

#### informacje na stronę www:

- *Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej*, zaplanowano: 10, wykonano: 22.

#### artykuły w miesięczniku ODR:

- *Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej*, zaplanowano: 30, wykonano: 27.

e) Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy w zakresie produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka. Przekazywane były informacje na temat produkcji i technologii uprawy roślin bobowatych, ich wykorzystania w żywieniu ludzi, zwierząt, pozytywnego wpływu na strukturę gleby i jej stosunki wodne, wpływu na środowisko glebowe poprzez wiązanie azotu z powietrza, działania fitosanitarnego roślin bobowatych oraz ich wpływu na ograniczenie chorób i szkodników w uprawach roślin zbożowych.

Metody pracy: demonstracja, szkolenia, konferencja, informacje, ulotki/broszura, porady indywidualne oraz doradztwo grupowe.

### **Działalność upowszechnieniowa:**

#### demonstracja:

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie roślin bobowatych*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Produkcja roślin bobowatych, w tym soi, ekonomiczne aspekty uprawy*, zaplanowano: 2, wykonano: 2 szkolenia stacjonarne dla 47 uczestników.

#### konferencja:

- *Bezpieczeństwo białkowe kraju w oparciu o rośliny bobowate*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 80 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – bobowate*, zaplanowano: 124, wykonano: 150.
- *Technologia produkcji roślinnej – bobowate*,

zaplanowano: 60, wykonano: 55.

ulotki/broszura:

- *Bezpieczeństwo białkowe kraju w oparciu o rośliny bobowate*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.  
Zaplanowaną ulotkę wykonano jako broszurę.
- *Technologia uprawy soi, z uwzględnieniem warunków regionalnych*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Wykorzystanie krajowych źródeł białka w żywieniu krów mlecznych*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

**Działalność doradcza:**

porady indywidualne:

- *Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – bobowate*,  
zaplanowano: 563, wykonano: 417.
- *Technologia produkcji roślinnej – bobowate*,  
zaplanowano: 393, wykonano: 331.

doradztwo grupowe:

- *Grupa producentów roślin bobowatych*,  
zaplanowano: 2 grupy, 16 odbiorców, wykonano: 8 spotkań dla 62 uczestników.

f) Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy w zakresie ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka. Przekazywana była wiedza na temat bakterii *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* i sposobów jej zwalczania, m.in.: poprzez zaprzestanie krojenia bulw przeznaczonych do sadzenia, przestrzegania zasad prawidłowego zmianowania, wysadzania ziemniaków na glebach dobrze zmeliorowanych i przewiewnych oraz poprzez obserwację zdrowotności roślin na plantacji. Dodatkowo promowane były metody prawidłowej technologii produkcji ziemniaka jadalnego oraz poruszony został aspekt higieny fitosanitarnej, który jest nieodłącznym elementem dobrej praktyki rolniczej.

Metody pracy: szkolenia, informacje, ulotka, porady indywidualne.

**Działalność szkoleniowa:**

szkolenia:

- *Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka*,  
zaplanowano: 6, wykonano: 6 szkoleń (5 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online) dla 120 uczestników.

**Działalność informacyjna:**

informacje:

- *Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – ziemniak jadalny*,  
zaplanowano: 89, wykonano: 60.
- *Technologia produkcji roślinnej – ziemniak jadalny*,  
zaplanowano: 55, wykonano: 43.

ulotka:

- *Odmiany ziemniaka rekomendowane do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

### **Działalność doradcza:**

#### **porady indywidualne:**

- *Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej – ziemniak jadalny*, zaplanowano: 305, wykonano: 345.
- *Technologia produkcji roślinnej – ziemniak jadalny*, zaplanowano: 252, wykonano: 216.

**PRIORYTET 4 Produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzenie jej na rynek na małą skalę**, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa.

Celem priorytetu było propagowanie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzanie jej na rynek w krótkich łańcuchach dystrybucji z uwzględnieniem praktyk higienicznych i produkcyjnych. Ponadto upowszechniana była wiedza na temat możliwości prowadzenia rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonych na terenie gospodarstw rolnych, ułatwiających rolnikom prowadzenie różnych form sprzedaży żywności z gospodarstwa. Pomocnym narzędziem do obrotu żywności jest Warmińsko-Mazurski e-Bazarek, który daje możliwość tworzenia krótkich łańcuchów dostaw pomiędzy producentami a konsumentami. Jest przy tym doskonałą i bezpłatną promocją warmińsko-mazurskich rolników i producentów regionalnej oraz ekologicznej żywności.

Metody pracy: pokazy, szkolenia, konferencja, informacje, broszury, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne i doradztwo grupowe.

### **Działalność upowszechnieniowa:**

#### **pokazy:**

- *Potrawy tradycyjne i regionalne*, zaplanowano: 11, wykonano: 12 dla 188 uczestników.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### **szkolenia:**

- *Dobre praktyki higieniczne i produkcyjne przy produkcji żywności w gospodarstwie*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne dla 26 uczestników.
- *Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności, w tym rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa*, zaplanowano: 22 szkolenia, wykonano: 21 szkoleń (17 szkoleń stacjonarnych, 4 szkolenia online) dla 515 uczestników.

#### **konferencja:**

- *Nowoczesne formy promocji i sprzedaży produktów lokalnych producentów rolnych*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 100 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### **informacje:**

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona*, zaplanowano: 119, wykonano: 78.
- *Rolniczy handel detaliczny*, zaplanowano: 64, wykonano: 96.

#### broszury:

- *Kiszzone warzywa kluczem odporności człowieka*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Żywność wysokiej jakości*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.

#### informacje na stronę www:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona*, zaplanowano: 4, wykonano: 4.
- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych*, zaplanowano: 9, wykonano: 26.
- *Rolniczy handel detaliczny*, zaplanowano: 4, wykonano: 3.

#### artykuły w miesięczniku ODR:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona*, zaplanowano: 3, wykonano: 1.
- *Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych*, zaplanowano: 2, wykonano: 1.

#### **Działalność doradcza:**

##### porady indywidualne:

- *Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna, ograniczona*, zaplanowano: 362, wykonano: 302.
- *Rolniczy handel detaliczny*, zaplanowano: 309, wykonano: 245.

##### doradztwo grupowe:

- *Grupa - żywność ekologiczna*, zaplanowano: 3 grupy, 20 odbiorców, wykonano: 12 spotkań dla 75 uczestników.

#### **Działalność promocyjna:**

- *Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych*, zaplanowano: 1 stoisko informacyjno-promocyjne, wykonano: 0.

Zadanie sfinansowano ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, (szczegółowy opis znajduje się w zadaniu C.3. w tabelach nr 34, 35).

#### **PRIORYTET 5 Pozażywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych.**

Celem priorytetu było upowszechnianie wiedzy z zakresu energetycznego zagospodarowania wszelkich odpadów organicznych, które powinny znaleźć się w centrum działalności prośrodowiskowej. W ramach priorytetu zostały przekazywane informacje na temat koncepcji gospodarki o obiegu zamkniętym, która stanowi szansę na zapewnienie bardziej zrównoważonego rozwoju gospodarczego. Gospodarka obiegu zamkniętego wymaga zwiększenia świadomości mieszkańców i przedsiębiorców w zakresie sposobów postępowania z odpadami oraz w zakresie bardziej ekologicznego świadczenia usług i produkcji dóbr. Jako zasób nieodnawialny traktować należy również powierzchnię ziemi podlegającą degradacji lub zanieczyszczeniu wskutek działalności gospodarczej i związanych z nią emisji. Dlatego konieczne są działania w tym zakresie. Metody pracy: konferencja, ulotki.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### konferencje:

- *Innowacyjne wykorzystanie kwiatów i innych surowców zielarskich do prowadzenia działalności pozarolniczej,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.  
Nie zrealizowano z powodu długotrwałej nieobecności pracownika.
- *Pozazywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych,*  
zmiana tytułu na *Gospodarka obiegu zamkniętego w rolnictwie,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję w formie hybrydowej dla 97 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### ulotki:

- *Pozazywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych,*  
zmiana tytułu na *Gospodarka obiegu zamkniętego,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Uprawa konopi w gospodarce cyrkulacyjnej,*  
zmiana tytułu na *Konopie włókniste,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

## **PRIORYTET 6 Współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, grupy operacyjne EPI.**

Celem priorytetu było upowszechnianie zagadnień dotyczących zasad funkcjonowania grup producentów rolnych. Wskazywane zostały korzyści wynikające ze wspólnej organizacji produkcji i przygotowania płodów rolnych do sprzedaży oraz możliwości pozyskania wsparcia finansowego ze środków publicznych. Kontynuowana była również współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi np. Kołami Gospodyń Wiejskich (KGW). Spotkania dotyczyły celowości zrzeszania się i korzyści płynących ze współpracy w ramach tych organizacji, w tym możliwości pozyskania środków zewnętrznych na działania podejmowane przez KGW. Działalność WMODR ukierunkowana była również na tworzeniu grup operacyjnych EPI.

Metody pracy: szkolenia, konferencje, informacje, broszury/ulotki, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR, porady indywidualne i doradztwo grupowe.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Koło Gospodyń Wiejskich przykładem wspólnego działania na rzecz kultywowania dziedzictwa kulinarnego wsi stanowiącego produkt turystyczny regionu,*  
zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia stacjonarne dla 77 uczestników.

#### konferencje:

- *Aktywne kobiety wsi siłą napędową rozwoju regionu,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Zadanie sfinansowano ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, (szczegółowy opis znajduje się w zadaniu C.3. w tabelach nr 34, 35).

- *Fundacje i stowarzyszenia przyjazne ekonomii społecznej,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 55 uczestników.
- *Korzyści wynikające z działania spółdzielni rolniczych – dobre praktyki,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 54 uczestników.

## **Działalność informacyjna:**

### **informacje:**

- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich,*  
zaplanowano: 128, wykonano: 272.
- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,*  
zaplanowano: 43, wykonano: 41.
- *Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego,*  
zaplanowano: 15, wykonano: 9.
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi,*  
zaplanowano: 50, wykonano: 56.
- *Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji,*  
zaplanowano: 29, wykonano: 43.

### **broszury/ulotki:**

- *Działanie Współpraca,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.  
Nie przygotowano ulotki, wymieniona tematyka została szczegółowo omówiona w ulotce pod nazwą *Działanie Współpraca – krótkie łańcuchy dostaw żywności.*
- *Działanie Współpraca – krótkie łańcuchy dostaw żywności,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Fundacje i stowarzyszenia przyjazne ekonomii społecznej,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Rozwój obszarów wiejskich poprzez inicjatywy LGD,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.  
Zaplanowaną ulotkę wykonano jako broszurę.
- *Rolnicze spółdzielnie produkcyjne – zasady działania, korzyści,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Tworzenie grup i organizacji producentów,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Zagrody edukacyjne Warmii, Mazur i Powiśla,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1.

### **informacje na stronę www:**

- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich,*  
zaplanowano: 21, wykonano: 35.
- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,*  
zaplanowano: 2, wykonano: 2.
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi,*  
zaplanowano: 4, wykonano: 8.

### **artykuły w miesięczniku ODR:**

- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich,*  
zaplanowano: 3, wykonano: 2.
- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 3.
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi,*  
zaplanowano: 3, wykonano: 2.

### **Działalność doradcza:**

#### **porady indywidualne:**

- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich,*  
zaplanowano: 256, wykonano: 288.
- *Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej,*  
zaplanowano: 41, wykonano: 52.
- *Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego,*  
zaplanowano: 76, wykonano: 45.
- *Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi,*  
zaplanowano: 183, wykonano: 161.
- *Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji,*  
zaplanowano: 99, wykonano: 98.

### **Doradztwo grupowe:**

- *19 grup tematycznych,*  
zaplanowano: 135 odbiorców, wykonano: 77 spotkań dla 521 uczestników.

## **PRIORYTET 7 Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników.**

Celem priorytetu było przekazywanie rolnikom wiedzy na temat korzyści płynących z prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów. Prowadzenie zapisów rachunkowych umożliwia racjonalne prowadzenie działalności, pomaga w podejmowaniu decyzji, wspomaga planowanie działań oraz dostarcza rolnikom podstawowych danych finansowych o gospodarstwie rolnym. Model wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich jest ściśle powiązany z rozwojem funkcji pozarolniczych kreujących nowe miejsca pracy oraz alternatywne źródła dochodu dla mieszkańców obszarów wiejskich.

Metody pracy: szkolenia, konferencje, informacje, broszura, porady indywidualne.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### **szkolenia:**

- *Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów do wyliczania opłacalności produkcji,*  
zaplanowano: 2, wykonano: 2 szkolenia (1 szkolenie stacjonarne, 1 szkolenie online) dla 35 uczestników.
- *Wykorzystanie potencjału turystycznego, edukacyjnego i opiekuńczego obszarów wiejskich z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych prowadzonej działalności,*  
zaplanowano: 22, wykonano: 20 szkoleń (16 szkoleń stacjonarnych, 64 szkolenia online) dla 466 uczestników.
- *Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej,*  
zaplanowano: 2, wykonano: 2 szkolenia (1 szkolenie stacjonarne, 1 szkolenie online) dla 35 uczestników.

#### **konferencje:**

- *Agroturystyka od kuchni,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję w formie webinarium dla 126 uczestników.
- *Podsumowanie rachunkowości rolnej Polski FADN w województwie warmińsko-mazurskim za 2022 rok,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 110 uczestników.



- *Szlakiem dziedzictwa kulturowego regionu w kierunku innowacji*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję w formie webinarium dla 145 uczestników.
- *Zarządzanie gospodarstwem rolnym – prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję w formie webinarium dla 117 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Prowadzenie działalności pozarolniczej*, zaplanowano: 155, wykonano: 125.
- *Rachunkowość rolna*, zaplanowano: 120, wykonano: 110.

#### broszura:

- *Wsparcie dochodów związanych z produkcją – założenia, przykłady*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.  
Zaplanowaną ulotkę wykonano jako broszurę.

#### informacje na stronę www:

- *Rachunkowość rolna*, zaplanowano: 1, wykonano: 0.
- *Rachunkowość rolna, przykładowe kalkulacje opłacalności produkcji*, zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Nie przygotowano informacji na stronę www, wymieniona tematyka została przekazana podczas porad indywidualnych w tym zakresie.

### **Działalność doradcza:**

#### porady indywidualne:

- *Prowadzenie działalności pozarolniczej*, zaplanowano: 487, wykonano: 470.
- *Rachunkowość rolna*, zaplanowano: 477, wykonano: 557.

## **PRIORYTET 8 Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie informacji na temat założeń Planu Strategicznego WPR.**

Celem priorytetu było przekazywanie informacji o Wspólnej Polityce Rolnej, w tym upowszechnianie informacji na temat założeń Planu Strategicznego WPR w oparciu o cele szczegółowe WPR zawarte w Planie i przypisane im działania. W PS WPR zwiększone zostały wydatki na klimat, środowisko i dobrostan zwierząt oraz wprowadzono nowy rodzaj płatności bezpośrednich, którym są ekoschematy. Główny cel wdrażania PS WPR to zwiększenie rentowności i dochodów gospodarstw rolnych oraz skuteczna realizacja polityki w zakresie ochrony środowiska i klimatu, a także zrównoważony rozwój obszarów wiejskich. PS WPR obejmuje zarówno instrumenty I filara tj. płatności bezpośrednie oraz działania sektorowe w zakresie rynków rolnych, jak i II filara, czyli wsparcie rozwoju obszarów wiejskich.

Metody pracy: szkolenia, konferencja, informacje, broszury, informacje na stronę www, artykuły w miesięczniku ODR i porady indywidualne.

### **Działalność szkoleniowa:**

#### szkolenia:

- *Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej – okres przejściowy i lata 2023-2027 (nowe wyzwania – nowe interwencje)*,

zaplanowano: 34, wykonano: 31 szkoleń (29 szkoleń stacjonarnych, 2 szkolenia online) dla 1 367 uczestników.

- *Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2022 roku*, zaplanowano: 73, wykonano: 67 szkoleń (61 szkoleń stacjonarnych, 6 szkoleń online) dla 1 599 uczestników.

#### konferencja:

- *Wyzwania środowiskowo-klimatyczne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej po 2022 roku*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 konferencję stacjonarną dla 89 uczestników.

### **Działalność informacyjna:**

#### informacje:

- *Inne programy – Wspólna Polityka Rolna*, zaplanowano: 46, wykonano: 124.
- *Płatności bezpośrednie*, zaplanowano: 1 327, wykonano: 1 029.
- *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020*, zaplanowano: 849, wykonano: 729.

#### broszury:

- *Ekoschematy – wymogi i płatności w realizacji celów środowiskowo-klimatycznych*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Interwencje inwestycyjne w nowej WPR – główne założenia*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.
- *Praktyczne informacje dotyczące bieżących działań PROW 2014-2020*, zmiana tytułu na *Praktyczne informacje dotyczące premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich*, zaplanowano: 1, wykonano: 1.  
Zaplanowano ulotkę wykonano jako broszurę.

#### informacje na stronie www:

- *Inne programy – Wspólna Polityka Rolna*, zaplanowano: 7, wykonano: 12.
- *Płatności bezpośrednie*, zaplanowano: 21, wykonano: 17.
- *Programy Regionalne*, zaplanowano: 1, wykonano: 0.  
Wyżej wymieniona tematyka została opisana w artykule pod nazwą *Programy Regionalne*.
- *PROW*, zaplanowano: 28, wykonano: 36.

#### artykuły w miesięczniku ODR:

- *Inne programy – Wspólna Polityka Rolna*, zaplanowano: 10, wykonano: 11.
- *Płatności bezpośrednie*, zaplanowano: 1, wykonano: 2.
- *Programy Regionalne*, zaplanowano: 3, wykonano: 1.
- *PROW*, zaplanowano: 6, wykonano: 5.

## **Działalność doradcza:**

### **porady indywidualne:**

- *Inne programy – Wspólna Polityka Rolna,*  
zaplanowano: 399, wykonano: 354.
- *Płatności bezpośrednio,*  
zaplanowano: 6 264, wykonano: 5 438.
- *Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,*  
zaplanowano: 9 167, wykonano: 8 436.

## **PRIORYTETY PRZEKROJOWE**

- A) Poszerzanie współpracy i wymiany wiedzy pomiędzy partnerami Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS), w szczególności pomiędzy nauką a praktyką rolniczą.
- B) Doradztwo grupowe, zespoły tematyczne oraz działania na rzecz rozwoju sieci gospodarstw demonstracyjnych.

W 2022 roku priorytet realizowany był za pomocą działań mających na celu poszerzenie wiedzy i innowacyjności na obszarach wiejskich oraz poprzez wzmocnienie powiązań pomiędzy nauką a praktyką rolniczą.

Dodatkowo brokerzy innowacji wspierali utworzenie ośmiu Grup Operacyjnych na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, w ramach działania „Współpraca”. Uczestnictwo WMODR w grupach operacyjnych stanowiło istotną kwestię w transferze wiedzy pomiędzy jednostkami naukowymi, producentami rolnymi, przedsiębiorcami i pozostałymi partnerami, co umożliwiło tworzenie oraz funkcjonowanie sieci kontaktów pomiędzy podmiotami zainteresowanymi wdrażaniem innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich.

Działania w formie doradztwa grupowego realizowane były poprzez spotkania celowych grup doradczych. Celem spotkań było omówienie aktualnych problemów oraz rozwiązywanie ich podczas dyskusji. Spotkania były dobrą okazją do poznania innych osób zajmujących się tą samą branżą i borykających się z podobnymi problemami. Grupy poza spotkaniami uczestniczyły również w wystawach, targach, pokazach czy warsztatach związanych z tematyką grupy.

Kolejną formą realizowaną w ramach priorytetu były zespoły tematyczne. Działania zespołów tematycznych wspierały usługi doradcze oraz szkoleniowe dla rolników oraz podnosiły kompetencje doradców, a także ułatwiały współpracę przy realizacji innowacyjnych projektów. Łączyły również partnerów, przedstawicieli jednostek naukowych, przedsiębiorców, pracowników jednostek doradztwa rolniczego oraz rolników.

Ponadto WMODR upowszechniał informacje na temat Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych, która swoimi założeniami spełnia cele Systemu Wiedzy i Innowacji w Rolnictwie (AKIS). Przynależność do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych jest dla rolnika rodzajem rekomendacji, wskazaniem wysokiej jakości stosowanych przez niego metod gospodarowania. Tworzymy jedną, wspólną Sieć dla gospodarstw o zróżnicowanym charakterze produkcji, aby prezentowane przykłady były inspiracją do innowacyjnych działań dla innych rolników.



Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
2b	<i>dobrze praktyki rolnicze mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych i program azotanowy,</i>	23	525	-	-	-	-	1 259	-	-	-	-	322	-	1	16	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2c	<i>ochrona i sposoby utrzymania żyzności gleb;</i>	-	-	-	-	3	277	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	22	332	-	-	-	-	-	
2d	<i>dobrze praktyki rolnicze dotyczące ograniczenia emisji amoniaku do powietrza,</i>	4	93	-	-	-	-	393	-	-	-	-	148	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2e	<i>dobrze praktyki dotyczące redukcji</i>	4	95	-	-	-	-	130	-	-	-	-	36	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2f	<i>ograniczanie ryzyka związanego ze stosowaniem środków ochrony roślin,</i>	-	-	-	-	-	-	306	-	-	-	-	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3	<i>produkcja żywności wysokiej jakości, w tym w zakresie:</i>	73	1 713	-	-	4	379	2 335	8	62	-	-	486	5	6	41	32	-	-	-	-	-	9	9	-	-	-	
3a	<i>rolnictwa ekologicznego,</i>	28	656	-	-	1	130	960	-	-	-	-	155	2	-	19	5	-	-	-	-	-	8	8	-	-	-	

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
3b	<i>bezpieczeństwa żywności oraz ochrony zwierząt w zakresie przepisów obowiązujących przy uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,</i>	10	257	-	-	2	169	66	-	-	-	-	23	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3c	<i>przeciwdziałania antybiotykkooporności i u ludzi i zwierząt,</i>	24	587	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
3d	<i>zdrowia zwierząt ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień dotyczących chorób zwierząt, w tym chorób, które przenoszą się lub są przenoszone na ludzi, ogólnych zasad bioasekuracji, zależności między zdrowiem zwierząt, dobrostanem zwierząt i zdrowiem ludzi,</i>	3	46	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	22	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	
3 e	<i>produkcji i wykorzystania krajowych źródeł białka,</i>	2	47	-	-	1	80	748	8	62	-	-	205	2	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	
3 f	<i>ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej ziemniaka oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka;</i>	6	120	-	-	-	-	561	-	-	-	-	103	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
4	produkcja żywności w gospodarstwie i wprowadzanie jej na rynek na małą skalę, w tym w ramach takich form działalności jak: rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa;	22	541	-	-	1	100	547	12	75	-	-	174	2	-	33	2	-	-	-	-	12	188	-	-	-	-	-

Numer priorytetu	Nazwa priorytetu	Szkolenie/ szkolenie zdalne		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja/ konferencja zdalna		Porada indywidualna	Doradztwo grupowe		Pozostała działalność doradcza		Informacja	Broszura	Ulotka	Info na www	Art. w miesięczniku ODR	Inne wydawnictwa	Stoisko informacyjno- promocyjne	Pozostała działalność informacyjna	Pokaz		Demonstracja		Konkurs /olimpiada	Targi/wystawy	Pozostała działalność upowszechnieniowa
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba form	Liczba form	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
5	pozażywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych;	-	-	-	-	1	97	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	współpraca i różne formy wspólnego działania (formalne i nieformalne), w szczególności grupy i organizacje producentów, spółdzielnie, grupy operacyjne EPI;	3	77	-	-	2	109	644	77	521	-	-	421	3	3	45	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów rolników,	24	536	-	-	4	498	1 027	-	-	-	-	235	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej, w tym upowszechnianie informacji na temat założeń Planu Strategicznego WPR.	98	2 966	-	-	1	89	14 228	-	-	-	-	1 882	3	-	65	19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-



## Zadanie 1. Prowadzenie szkoleń dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

W 2022 roku działalność szkoleniowa WMODR realizowana była poprzez: szkolenia, szkolenia praktyczne na bazie demonstracji, szkolenia wyjazdowe, a także konferencje. WMODR część zaplanowanych szkoleń i konferencji zorganizował w formie webinarium, szkoleń online za pośrednictwem platformy ZOOM i szkoleń e-learningowych za pośrednictwem platformy Moodle. Łącznie na zaplanowane 603 formy szkoleniowe dla 12 954 uczestników zrealizowano 590 form szkoleniowych dla 14 720 uczestników.

### A. STOSOWANIE NOWOCZESNYCH METOD AGROTECHNICZNYCH, HODOWLA ORAZ PRZETWÓRSTWO ROLNO-SPOŻYWCZE

#### A.1. Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej

##### **Szkolenia:**

- *Nowe rozwiązania technologiczne w uprawie roślin, w tym zasady nawożenia w oparciu o badania zasobności gleby,*

zaplanowano: 15, wykonano: 14 szkoleń (10 szkoleń stacjonarnych, 4 szkolenia online), liczba uczestników: 361 osób.

Celem szkoleń było upowszechnianie wśród rolników innowacji wykorzystujących wysoko rozwinięte technologie nawigacyjne i informatyczne – satelitarne systemy lokalizacji (GPS) oraz metody pozyskiwania i przetwarzania danych o charakterze przestrzennym, np. nawożenia, czy użycia środków ochrony roślin.

- *Prawidłowa agrotechnika i wykorzystanie użytków zielonych,*

zaplanowano: 7, wykonano: 6 szkoleń (4 szkolenia stacjonarne, 2 szkolenia online), liczba uczestników: 139 osób.

Celem szkoleń było omówienie nowych metod renowacji trwałych użytków zielonych, aby w pełni wykorzystać ich możliwości produkcyjne oraz pokryć potrzeby paszowe utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt. Użytki zielone stanowią ważny surowiec paszowy dla zwierząt gospodarskich. Wykorzystywane są najczęściej do bezpośredniego skarmiania w formie zielonki, sianokiszonki, kiszonki lub siana.

##### **Stacjonarne szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:**

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie pszenicy ozimej,*  
zaplanowano: 15, wykonano: 15 szkoleń, liczba uczestników: 202 osoby.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie pszenżyta ozimego,*  
zaplanowano: 14 szkoleń, wykonano: 14 szkoleń, liczba uczestników: 186 osób.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie żyta ozimego,*  
zaplanowano: 10, wykonano: 10 szkoleń, liczba uczestników: 128 osób.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie pszenicy jarej,*  
zaplanowano: 10, wykonano: 10 szkoleń, liczba uczestników: 152 osoby.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie jęczmienia jarego,*  
zaplanowano: 8, wykonano 8 szkoleń, liczba uczestników: 95 osób.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie kukurydzy,*  
zaplanowano: 9, wykonano: 8 szkoleń, liczba uczestników: 103 osoby.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie rzepaku ozimego,*  
zaplanowano: 5, wykonano: 5 szkoleń, liczba uczestników: 57 osób.

- *Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie ziemniaka jadalnego,*  
zaplanowano: 6, wykonano: 6 szkoleń, liczba uczestników: 74 osoby.

- Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie roślin bobowatych, zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie, liczba uczestników: 10 osób.
- Zastosowanie niechemicznych metod ochrony roślin w ogrodnictwie, zaplanowano: 4, wykonano: 4 szkolenia, liczba uczestników: 48 osób.
- Renowacja trwałych użytków zielonych ze szczególnym uwzględnieniem doboru mieszanek traw i roślin bobowatych, zaplanowano: 8, wykonano: 8 szkoleń, liczba uczestników: 120 osób.

Celem szkoleń na bazie demonstracji było zaprezentowanie w jaki sposób zastosowane zabiegi agrotechniczne i ochrony roślin wpływają na plonowanie roślin uprawnych w zróżnicowanych warunkach siedliskowo-klimatycznych województwa warmińsko-mazurskiego oraz zwiększenie świadomości rolników dotyczącej konieczności stosowania kwalifikowalnego materiału siewnego.

### **Szkolenia wyjazdowe:**

- Krajowe Dni Pola, Poświętne, 11-13.06.2022 r., miejsce: teren województwa mazowieckiego, zaplanowano: 5, wykonano: 2 wyjazdy, liczba uczestników: 22 osoby.
- Wyjazdy na Dni Pola (Wróćkowo, Ruska Wieś, Rychliki), czerwiec, miejsce: teren województwa warmińsko-mazurskiego, zaplanowano: 27, wykonano: 22 wyjazdy, liczba uczestników: 266 osób.
- Targi Sadownictwa i Warzywnictwa, 12-13.01.2022 r., miejsce: Nadarzyn, zaplanowano: 0, wykonano: 1 wyjazd, liczba uczestników: 11 osób.

Celem wyjazdów szkoleniowych było poszerzanie wiedzy rolników z województwa warmińsko-mazurskiego nt. potencjału odmian roślin uprawnych, metod ochrony roślin i nawożenia, różnych technologii uprawy, systemów nawadniania, wspomagania decyzji oraz rolnictwa precyzyjnego. Obserwacja poletek demonstracyjnych umożliwiła rolnikom poznanie i wybór rozwiązań najbardziej korzystnych do wdrożenia w ich gospodarstwie.

### **Konferencje:**

- Innowacyjne rozwiązania w uprawie zbóż, 06.12.2022 r., konferencja stacjonarna, zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 92 osoby.
- Ogrodnictwo potrzebuje innowacji – o korzyściach z wdrażania nowoczesnych rozwiązań, 12.04.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie webinarium, zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 105 osób.
- Rolnictwo precyzyjne w teorii i praktyce, 09.11.2022 r., konferencja stacjonarna, zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 67 osób.
- Rolnictwo – jak to się robi w Texasie? 20.07.2022 r., konferencja zrealizowana ponadplanowo w formie webinarium, zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 110 osób.
- Jak to się robi w Texasie? 13.12.2022 r., konferencja zrealizowana ponadplanowo w formie hybrydowej, zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 162 osoby.

## **A.2. Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej**

### **Szkolenia:**

- Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mlecznego – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna oraz dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka, antybiotykooporności u zwierząt oraz zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi), zaplanowano: 15, wykonano: 15 szkoleń (11 szkoleń stacjonarnych, 4 szkolenia online), liczba uczestników: 375 osób.

Celem szkoleń było przekazanie wiedzy na temat systemów racjonalnego żywienia zwierząt. Dodatkowo upowszechniana była wiedza dotycząca leczenia i profilaktyki bydła mlecznego bez udziału antybiotyków, których wieloletnie stosowanie przyczynia się do powstania opornych patogenów zasiedlających większość obór. Podczas szkoleń przekazywane były informacje o zagrożeniach związanych z wykonywaniem zawodu rolnika w aspekcie ryzyka zakażenia chorobami odzwierzęcymi, a także o drogach transmisji tych chorób.

- *Nowoczesne systemy utrzymania i użytkowania bydła mięsnego – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna oraz dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka, antybiotykooporności u zwierząt oraz zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi),*  
zaplanowano: 6, wykonano: 6 szkoleń (5 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 133 osoby.

Celem szkoleń było ukazanie odpowiednich warunków utrzymania bydła ras mięsnych oraz wpływu różnych czynników na wielkość ponoszonych nakładów inwestycyjnych, związanych z ich hodowlą. Ponadto została przekazana wiedza na temat wpływu stosowania antybiotyków na rozwój zwierząt oraz o ryzyku zakażenia chorobami odzwierzęcymi, a także o drogach transmisji tych chorób.

- *Nowoczesne systemy utrzymania trzody chlewnej – żywienie, rozród, higiena i profilaktyka zootechniczna oraz dobrostan zwierząt (z uwzględnieniem rodzimych źródeł białka, antybiotykooporności u zwierząt oraz zagrożeń związanych z chorobami odzwierzęcymi),*  
zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia (2 szkolenia stacjonarne, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 46 osób.

Celem szkoleń było promowanie wiedzy na temat racjonalnego żywienia świń, z uwzględnieniem krajowych źródeł białka, takich jak bobik, łubin, czy poekstrakcyjne śruty rzepakowe, które stanowią alternatywny komponent białkowy dla śrut sojowych, będących często paszami GMO. Ponadto rolnicy poszerzyli wiedzę na temat antybiotykooporności oraz zasad higieny i profilaktyki zootechnicznej, które wpływają na minimalizowanie zagrożeń związanych z rozprzestrzenianiem się chorób zakaźnych, w szczególności chorób odzwierzęcych, które mogą przenosić się na człowieka.

- *Gospodarka pasieczna, dobre praktyki pszczelarskie; biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł,*  
zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 69 osób.

Celem szkoleń było promowanie wiedzy na temat utrzymania właściwych warunków higienicznych w pasiece, w szczególności wprowadzania odpowiednich zabiegów dla zminimalizowania ilości pasożytów, np. uprawy rośliny pożytkowych w okolicy pasieki, stosowanie leków, co w konsekwencji wpłynie na zwalczanie warrozy i zapobiegnie wytworzeniu oporności pasożyta.

- *Utrzymanie i użytkowanie zwierząt gospodarskich ras rodzimych,*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie online, liczba uczestników: 30 osób.

Celem szkolenia było przekazanie wiedzy nt. rodzimych ras zwierząt hodowlanych, które są ważne dla przyrody i krajobrazu, ponieważ stanowią bezcenny zasób genetyczny dla populacji i zmienności genetycznej. Dla rolników posiadających niewielkie gospodarstwa mogą być sposobem na zwiększenie zysków. Poza tym lokalne rasy są przystosowane do miejscowych, często trudnych warunków środowiskowych. Mogą być utrzymywane w warunkach produkcji ekstensywnej, przy ubogich zasobach paszowych, a przy tym często dają produkty unikalnej jakości. Utrzymanie tych zwierząt często umożliwia zagospodarowanie obszarów, które w innym przypadku w ogóle nie byłyby użytkowane.

- *Dobre praktyki pszczelarskie – skuteczne i bezpieczne zwalczanie warrozy pszczoł miodnych,*  
zaplanowano: 0, wykonano: 1 szkolenie w formie e-learningu, liczba uczestników: 20 osób.

Celem szkolenia było upowszechnianie praktycznej wiedzy i umiejętności w ramach aktualnych trendów w produkcji pszczelarskiej, w szczególności pasożyta *Varroa destructor*. Ponadto poruszony został problem rodziny pszczoły oraz zaprezentowane zostały skuteczne i bezpieczne metody zwalczania warrozy.

#### **Stacjonarne szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:**

- *Biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł. Dobre praktyki pszczelarskie*,  
zaplanowano: 4, wykonano: 3 szkolenia, liczba uczestników: 40 osób.

Celem szkoleń na bazie demonstracji było wdrożenie i upowszechnienie nowych, skutecznych i bezpiecznych dla pszczoł oraz dla jakości pozyskiwanych produktów pszczelich metod walki z warrozą pszczoł miodnych.

#### **Konferencja:**

- *Perspektywy chowu i hodowli bydła mięsnego na Warmii i Mazurach*, 05.04.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie webinarium.  
zaplanowano: 1, wykonano 1, liczba uczestników: 107 osób.

W zadaniu Z.1.A. nie zrealizowano 12 form szkoleniowych, 4 formy zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **B. ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW TECHNOLOGICZNYCH I ORGANIZACYJNO-EKONOMICZNYCH GOSPODARSTW ROLNYCH**

### **B.1. Technologia produkcji roślinnej**

#### **Szkolenia:**

- *Produkcja zbóż, ekonomiczne aspekty uprawy*,  
zaplanowano: 7, wykonano: 6 szkoleń stacjonarnych, liczba uczestników: 143 osoby.

Celem szkoleń było przedstawienie kalkulacji opłacalności produkcji zbóż. Uczestnicy szkoleń uzyskali informacje na temat właściwego wyboru i przygotowania gleby, odpowiedniego doboru odmian zbóż uprawianych w gospodarstwie, regulacji zachwaszczenia, ograniczenia strat spowodowanych przez szkodniki oraz przygotowania do zbioru i prawidłowego przechowywania zbóż.

- *Produkcja rzepaku, ekonomiczne aspekty uprawy*,  
zaplanowano: 3, wykonano: 4 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 85 osób.

Celem szkoleń było upowszechnianie wśród producentów rolnych informacji nt. wymagań dotyczących stanowiska, odczynu gleby i wymagań pokarmowych roślin, doboru właściwej odmiany dostosowanej do posiadanego stanowiska i odpowiedniego terminu siewu. Przekazana została wiedza w zakresie wykorzystania roślin oleistych oraz tendencji zapotrzebowania na surowiec otrzymywany z rzepaku.

- *Produkcja roślin bobowatych, w tym soi, ekonomiczne aspekty uprawy*,  
zaplanowano: 2, wykonano: 2 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 47 osób.

Celem szkoleń było przedstawienie prawidłowej technologii oraz ekonomicznych aspektów uprawy roślin bobowatych oraz zachęcenie do produkcji tych roślin, ze względu na pozytywne aspekty ich oddziaływania na środowisko, poprzez zdolność wiązania azotu atmosferycznego oraz możliwość wykorzystania bobowatych oraz soi jako dodatkowego źródła białka w produkcji pasz. Dodatkowo zostały przekazane informacje na temat soi jako jednej z najbardziej wartościowych roślin uprawnych

ze względu na wysoką zawartość białka i tłuszczu w nasionach, co czyni ją cennym surowcem do produkcji pasz i żywności.

- *Produkcja ziemniaka z uwzględnieniem metod ograniczania ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz agrofagów kwarantannowych ziemniaka,*  
zaplanowano: 6, wykonano: 6 szkoleń (5 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 120 osób.

Celem szkoleń było przekazywanie wiedzy na temat prawidłowej technologii produkcji oraz zasad bioasekuracji fitosanitarnej, która umożliwi ograniczenie lub wykluczenie ryzyka rozprzestrzeniania się bakteriozy pierścieniowej oraz innych agrofagów kwarantannowych w tym m.in. skuteczne metody dezynfekcji narzędzi i urządzeń wykorzystywanych w produkcji ziemniaka.

#### **Konferencja:**

- *Bezpieczeństwo białkowe kraju w oparciu o rośliny bobowate*, 08.11.2022 r., konferencja stacjonarna,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 80 osób.

## **B.2. Technologia produkcji zwierzęcej**

#### **Szkolenia:**

- *Ochrona zwierząt gospodarskich, w tym zasady uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią,*  
zaplanowano: 10, wykonano: 10 szkoleń stacjonarnych, liczba uczestników: 257 osób.

Celem szkoleń było upowszechnianie wiedzy na temat zasad przeprowadzania uboju z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią. Podczas szkoleń przedstawiono sposoby prowadzenia produkcji tak, aby poprawić ogólny bilans ekonomiczny gospodarstw poprzez udział w towarowej produkcji żywności wysokiej jakości. Dodatkowo zaprezentowane zostały tematy dotyczące sytuacji, w których dokonywany jest ubój z konieczności zwierząt gospodarskich kopytnych poza rzeźnią oraz możliwości uratowania wartości rzeźnej zwierzęcia we współpracy z lekarzem weterynarii.

- *Pozafermowy chów drobiu, komplementarna działalność produkcyjna w gospodarstwie (kury, gęsi, kaczki, perlice),*  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 8 osób.

Celem szkolenia było przedstawienie zasad odchowu, tuczu i użytkowania poszczególnych gatunków drobiu, utrzymywanego w warunkach pozafermowych (przyzagrodowych). Ponadto promowanie wiedzy na temat zasad przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu oraz sposobów jego prawidłowego zabezpieczenia przed kontaktem z dzikimi ptakami. Pozafermowy chów drobiu jest komplementarną działalnością produkcyjną wielu gospodarstw rolnych, jest źródłem bezpiecznej żywności oraz dostarcza surowców do wytworzenia żywności wysokiej jakości.

#### **Szkolenia wyjazdowe:**

- *Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych*, 03-04.09.2022 r., miejsce: teren lotniska w Gryźlinach,  
zaplanowano: 7, wykonano: 6 wyjazdów, liczba uczestników: 77 osób.

- *Agro Show Bednary 2022*, 23-25.09.2022 r., miejsce: Bednary,  
zaplanowano: 4, wykonano: 6 wyjazdów, liczba uczestników: 140 osób.

Organizowane wyjazdy szkoleniowe umożliwiły rolnikom poznanie nowości rolniczych na sezon 2022 i porównanie oferty różnych dostawców. Udział w powyższych wydarzeniach stanowił doskonałą okazję do wymiany wiedzy i doświadczeń.

### **Konferencja:**

- *Użytkowanie matek pszczelich; produkcja odkładów,*

zaplanowano: 1, wykonano: 0.

- *Szanse i zagrożenia dla producentów bydła,* 13.12.2022 r., konferencja zrealizowana ponadplanowo w formie stacjonarnej,

zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 58 osób.

### **B.3. Normy i wymogi wzajemnej zgodności**

#### **Szkolenia:**

- *Normy i wymogi wzajemnej zgodności,*

zaplanowano: 4, wykonano: 4 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 94 osoby.

Celem szkoleń było upowszechnianie wśród rolników, szeregu koniecznych do spełnienia przez nich wymogów w zakresie: utrzymania gruntów w dobrej kulturze rolnej, spełnienia podstawowych wymogów w zakresie zarządzania, w tym dobrostan zwierząt. Tematyka szkoleń obejmowała takie zagadnienia jak: ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzenia rolniczego, ochrona siedlisk przyrodniczych, gatunków zwierząt i roślin, bezpieczeństwo pasz i żywności, identyfikacja i rejestracja zwierząt gospodarskich, zapobieganie i zwalczanie chorób zwierząt gospodarskich oraz przestrzeganie zasad właściwego stosowania i przechowywania środków ochrony roślin, dobrostan zwierząt.

### **B.4. Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych**

#### **Szkolenia:**

- *Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie online, liczba uczestników: 24 osoby.

Celem szkolenia było upowszechnianie wiedzy na temat nowych kierunków produkcji, które będą służyły ochronie środowiska oraz zapobieganiu zmianom klimatu. Uczestnicy szkolenia uzyskali informacje na temat nowych, bardziej wydajnych maszyn zagregowanych, które przy jednoczesnym doprawianiu gleby i siewie dają wymierne efekty w postaci oszczędności czasu i paliwa. Ponadto na szkoleniu przekazane zostały informacje nt. standardów jakościowych i ilościowych, mających wpływ na zmniejszanie kosztów wytwarzania, poprawę warunków pracy i jej bezpieczeństwa.

### **B.5. BHP**

#### **Szkolenia:**

- *BHP,*

zaplanowano: 8, wykonano: 8 szkoleń (7 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 229 osób.

Celem szkoleń było rozpowszechnianie wiedzy nt. dokonywania oceny ryzyka występowania wypadków, sposobów eliminowania zagrożenia oraz poprawa bezpieczeństwa w gospodarstwie rolnym, tak aby było to bezpieczne miejsce pracy. Podkreślone zostało przestrzeganie przepisów bhp w gospodarstwie rolnym poprzez bieżące monitorowanie zagrożeń wypadkowych i naprawianie uszkodzeń.

### **B.6. Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym**

#### **Szkolenia:**

- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym trzody chlewnej, ze szczególnym uwzględnieniem Afrykańskiego Pomoru Świń,*

zaplanowano: 5, wykonano: 5 szkoleń stacjonarnych, liczba uczestników: 104 osoby.

Celem szkoleń było upowszechnianie wiedzy na temat zasad przeciwdziałania chorobom zakaźnym trzody chlewnej, obejmującej wszelkie działania, w tym program zdrowotny stada, zmierzającej do ochrony populacji trzody chlewnej przed transmisją czynników zakaźnych, ze szczególnym uwzględnieniem metod służących zapobieganiu rozprzestrzenianiu się wirusa ASF.

- *Zasady przeciwdziałania chorobom zakaźnym drobiu,*

zaplanowano: 8, wykonano: 7 szkoleń stacjonarnych, liczba uczestników: 136 osób.

Celem szkoleń było zapoznanie rolników z obowiązkowymi i koniecznymi do stosowania zasadami bioasekuracji w produkcji drobiarskiej fermowej i pozafermowej. Dodatkowo podczas szkoleń przedstawione zostały zasady prawne i organizacyjne realizacji wymogów bioasekuracji w produkcji drobiarskiej, realizowanej na dużą i małą skalę, przyczyniającej się do ograniczenia ryzyka rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych drobiu.

### **Konferencje:**

- *Perspektywy chowu i hodowli trzody chlewnej w dobie Afrykańskiego pomoru świń,*

zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Zadanie sfinansowano ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, (szczegółowy opis znajduje się w zadaniu C.4. w tabeli nr 36 i 37).

- *Praktyczne podejście do profilaktyki i zwalczania chorób bydła mlecznego w kontekście opłacalności produkcji,* 20.10.2022 r., konferencja stacjonarna,

zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 62 osoby.

W zadaniu Z.1.B. nie zrealizowano 5 form szkoleniowych, 4 formy zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **C. RACHUNKOWOŚĆ W GOSPODARSTWACH ROLNYCH**

### **C.1. Rachunkowość rolna**

#### **Szkolenia:**

- *Uproszczona rachunkowość – wymóg dla beneficjentów działań inwestycyjnych PROW 2014-2020. Rachunkowość FADN jako alternatywa dla uproszczonej rachunkowości,*

zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 67 osób.

Celem szkoleń było omówienie zasad prowadzenia uproszczonej rachunkowości, korzyści wynikających z jej prowadzenia oraz zapoznanie się z praktycznymi sposobami prowadzenia ewidencji przychodów i rozchodów w gospodarstwie. Dodatkowo podczas szkoleń podejmowane były zagadnienia w zakresie prowadzenia rachunkowości FADN, która może stanowić alternatywę dla uproszczonej rachunkowości rolnej.

#### **Konferencja:**

- *Podsumowanie rachunkowości rolnej Polski FADN w województwie warmińsko-mazurskim za 2022 rok,* 13-14.10.2022 r., konferencja stacjonarna,

zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 110 osób.

### **C.2. Rachunkowość podatkowa**

#### **Szkolenia:**

- *Rachunkowość podatkowa,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 25 osób.

Celem szkolenia było zapoznanie rolników z formami opodatkowania działalności rolniczej i pozarolniczej w gospodarstwach rolnych, w tym z prowadzeniem ewidencji i rozliczeń podatku od towarów i usług VAT oraz podatku dochodowego.

### **C.3. Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe**

#### **Szkolenia:**

- *Zarządzanie ryzykiem w gospodarstwie rolnym,*

zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 56 osób.

Szkolenia miały na celu poinformowanie rolników o obowiązkowych i dobrowolnych ubezpieczeniach, a także o korzyściach wynikających z ubezpieczenia i zarządzania ryzykiem w gospodarstwie rolnym. Ponadto rolnicy zostali poinformowani o innych formach pomocy publicznej, o które mogą się ubiegać w razie wystąpienia strat spowodowanych w gospodarstwie rolnym, w wyniku wystąpienia niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

## **D. ROLNICTWO EKOLOGICZNE**

### **D.1. Produkcja metodami ekologicznymi**

#### **Szkolenia:**

- *Zasady przedstawiania gospodarstwa na produkcję ekologiczną z uwzględnieniem analizy opłacalności,*

zaplanowano: 20, wykonano: 19 szkoleń (17 szkoleń stacjonarnych, 2 szkolenia online), liczba uczestników: 409 osób.

Celem szkoleń była promocja rolnictwa ekologicznego, jako systemu gospodarowania przyjaznego środowisku, zgodnego z zasadami zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy szkoleń uzyskali wiedzę na temat stosowania dobrych praktyk rolniczych, zgodnie z normami sprzyjającymi samooczyszczaniu się środowiska naturalnego oraz zachowaniu biologicznej równowagi, korzystnej dla człowieka i przyrody. Omówione zostały również zasady dofinansowania produkcji ekologicznej.

- *Prowadzenie gospodarstwa w systemie ekologicznym z uwzględnieniem zmian w przepisach prawnych,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie online, liczba uczestników: 25 osób.

Celem szkolenia było omówienie zagadnień związanych ze stosowaniem prawidłowej agrotechniki, dobrymi praktykami w zakresie produkcji zwierzęcej i roślinnej, ukierunkowanej na wytwarzanie produktów wysokiej jakości. Dodatkowo przedstawione zostały zmiany w przepisach prawnych, opartych między innymi o zmieniające się rozporządzenia dot. rolnictwa ekologicznego oraz wdrażanej przez UE nowej polityki klimatycznej w ramach Europejskiego Zielonego Ładu.

#### **Stacjonarne szkolenia praktyczne na bazie demonstracji:**

- *Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin uprawianych metodami ekologicznymi (z wyłączeniem trwałych użytków zielonych),*

zaplanowano: 8, wykonano: 8 szkoleń, liczba uczestników: 222 osoby.

Celem szkoleń praktycznych na bazie demonstracji było upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych służących zwiększeniu poziomu żyzności gleb, bądź też ograniczeniu jej degradacji przy zastosowaniu probiotechnologii wykorzystującej pożyteczne mikroorganizmy.

#### **Szkolenia wyjazdowe:**

- *Wyjazd na demonstracje ekologiczne, 28.06-25.07.2022 r., miejsce: woj. warmińsko-mazurskie,*

zaplanowano: 11, wykonano: 10 wyjazdów, liczba uczestników: 93 osoby.



Celem wyjazdów na szkolenia praktyczne na bazie demonstracji było upowszechnianie wśród rolników i mieszkańców obszarów wiejskich dobrych praktyk rolniczych służących zwiększeniu poziomu żyzności gleb, bądź też ograniczeniu jej degradacji przy zastosowaniu probiotechnologii wykorzystującej pożyteczne mikroorganizmy.

**Konferencja:**

- *Chów bydła w gospodarstwach ekologicznych*, 01.12.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie hybrydowej, zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 130 osób.

**D.2. Sprzedaż produktów ekologicznych**

**Szkolenia:**

- *Sprzedaż produktów ekologicznych*, zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 19 osób.

Celem szkolenia było przybliżenie rolnikom metod sprzedaży produktów ekologicznych oraz przedstawienie wybranych metod przetwórstwa zgodnego z wymogami rolnictwa ekologicznego, umożliwiającego poszerzenie oferty gospodarstw.

**D.3. Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW**

**Szkolenia:**

- *Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW*, zaplanowano: 12, wykonano: 12 szkoleń (11 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 298 osób.

Celem szkoleń było zwiększenie wiedzy rolników w zakresie możliwości dofinansowania i wymogów, jakie obowiązują przy ubieganiu się o wsparcie finansowe z tytułu prowadzenia produkcji metodami ekologicznymi oraz prawidłową realizację tych wymagań.

W zadaniu Z.1.D. nie zrealizowano 2 form szkoleniowych. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

**E. ROZWÓJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI NA OBSZARACH WIEJSKICH**

**E.1. Prowadzenie działalności pozarolniczej**

**Szkolenia:**

- *Zakładanie i prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej przez rolników i ich domowników*, zaplanowano: 9, wykonano: 8 szkoleń (7 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 188 osób.

Celem szkoleń było przekazanie wiedzy na temat podstaw prawnych dotyczących zakładania pozarolniczej działalności gospodarczej, procesu rejestracji oraz możliwości finansowania i współfinansowania ze środków krajowych i UE, w tym z PROW 2014-2020 i nowej WPR. Szkolenia były przeznaczone dla rolników, ich małżonków i domowników, prowadzących działalność rolniczą, którzy są zainteresowani rozpoczęciem działalności pozarolniczej.

**Konferencja:**

- *Innowacyjne wykorzystanie kwiatów i innych surowców zielarskich do prowadzenia działalności pozarolniczej*, zaplanowano: 1, wykonano: 0.

## **E.2. Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej**

### **Szkolenia:**

- *Dobre praktyki z działalności podmiotów ekonomii społecznej (w tym spółdzielnie socjalne) we współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi,*

zaplanowano: 7, wykonano: 7 szkoleń (6 szkoleń stacjonarnych, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 167 osób.

Celem szkoleń było upowszechnianie i poszerzanie wiedzy z zakresu ekonomii społecznej, a w szczególności wpływu jej podmiotów na rozwój obszarów wiejskich. Prezentowane zostały możliwości wsparcia działalności spółdzielni socjalnej oraz dokumentacja niezbędna do ubiegania się o wsparcie finansowe.

### **Konferencje:**

- *Fundacje i stowarzyszenia przyjazne ekonomii społecznej na obszarach wiejskich, 07.06.2022 r., konferencja stacjonarna,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 55 osób.

- *Korzyści wynikające z działania spółdzielni rolniczych – dobre praktyki, 06.10.2022 r., konferencja stacjonarna,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 54 osoby.

## **E.4. Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich**

### **Szkolenia:**

- *Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich poprzez LGD,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 26 osób.

Celem szkolenia było zwiększenie pozarolniczego zatrudnienia na obszarach wiejskich, jak również wsparcie procesu umacniania samorządów i rozwoju regionalnego.

### **Szkolenia wyjazdowe:**

- *XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, 23-24.04.2022 r., miejsce: Olsztyn,*

zaplanowano: 13, wykonano: 16 wyjazdów, liczba uczestników: 368 osób.

- *XXVIII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”, 03-04.09.2022 r., miejsce: teren lotniska w Gryźlinach,*

zaplanowano: 16, wykonano: 21 wyjazdów, liczba uczestników: 465 osób.

Celem szkoleń wyjazdowych było zapoznanie się z ofertą lokalnych producentów, produkujących żywność, zajmujących się ogrodnictwem oraz rękodziełem. Ponadto była to doskonała okazja dla uczestników, aby zapoznać się z ofertami instytucji działającymi na rzecz rolnictwa.

### **Konferencja:**

- *Aktywne kobiety wsi siłą napędową rozwoju regionu,*

zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Zadanie sfinansowano ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, (szczegółowy opis znajduje się w zadaniu C.3. w tabeli nr 34 i 35).

W zadaniu Z.1.E. nie zrealizowano 3 form szkoleniowych, 8 form zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## F. UNOWOCZEŚNIANIE WIEJSKIEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO

### F.1. Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie

#### Szkolenia:

- *Wiejskie gospodarstwa w edukacji prozdrowotnej i konsumenckiej. Przeciwdziałanie antybiotykooporności u ludzi,*

zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia (2 szkolenia stacjonarne, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 79 osób.

Celem szkoleń było podniesienie świadomości w zakresie profilaktyki prozdrowotnej oraz prawidłowych postaw konsumenckich rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. W ramach szkoleń zostały przedstawione zagadnienia związane ze stosowaniem antybiotyków u ludzi oraz zjawiskiem antybiotykooporności.

#### Szkolenie wyjazdowe:

- *Międzynarodowe Targi Żywności i Produktów Ekologicznych BIOEXPO Warsaw, 07.10.2022 r.,* miejsce: Nadarzyn,

zaplanowano: 1, wykonano: 1 wyjazd, liczba uczestników: 8 osób.

Celem wyjazdu szkoleniowego było zapoznanie uczestników z aktualnymi trendami w sektorze żywności ekologicznej. Uczestnicy wyjazdu mogli nawiązać kontakty biznesowe oraz wziąć udział w cyklu wykładów, które odbywały się podczas targów.

## G. UBIEGANIE SIĘ O PRYZNANIE POMOCY FINANSOWANEJ LUB WSPÓLFINANSOWANEJ ZE ŚRODKÓW POCHODZĄCYCH Z FUNDUSZY UNII EUROPEJSKIEJ LUB INNYCH INSTYTUCJI KRAJOWYCH LUB ZAGRANICZNYCH

### G.1. Płatności bezpośrednie

#### Szkolenia:

- *Zasady i wymogi przyznawania płatności bezpośrednich i ONW w 2022 roku,*

zaplanowano: 73, wykonano: 67 szkoleń (61 szkoleń stacjonarnych, 6 szkoleń online), liczba uczestników: 1 599 osób.

Podczas szkoleń rolnicy poinformowani zostali o zasadach przyznawania płatności bezpośrednich i ONW, o zmianach, jakie obowiązują od 2022 r. oraz o zasadach wypełniania wniosku o przyznanie płatności w formie elektronicznej. Celem szkoleń było przekazanie wiedzy o kryteriach, które muszą być spełnione, aby takie płatności otrzymać.

### G.2. PROW

#### Szkolenia:

- *Wdrażanie Wspólnej Polityki Rolnej – Okres przejściowy i lata 2023-27 (nowe wyzwania, nowe interwencje),*

zaplanowano: 34, wykonano: 31 szkoleń (29 szkoleń stacjonarnych, 2 szkolenia online), liczba uczestników: 1 367 osób.

Celem szkoleń było przedstawienie aktualnych zapisów prawnych, procedur i zasad ubiegania się o wsparcie w ramach PROW na lata 2014-2020 (w okresie przejściowym 2021-2022) oraz różnych rodzajów wsparcia/interwencji zaplanowanych w Krajowym Planie Strategicznym w szczególności inwestycyjnych działań wspierających dochody rolników, działalności pozarolniczej, i środowiskowo-klimatycznej.

**Konferencja:**

- *Wymiana doświadczeń w prowadzeniu działalności pozarolniczej z wykorzystaniem środków z PROW 2007-2013 i 2014-2020*, 12.07.2022 r., konferencja stacjonarna,  
zaplanowano: 0, wykonano: 1 liczba uczestników: 61 osób.

**G.5. Inne programy****Konferencja:**

- *Wyzwania środowiskowo-klimatyczne w ramach Wspólnej Polityki Rolnej po 2022 roku*, 29.09.2022 r., konferencja stacjonarna,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 89 osób.

W zadaniu Z.1.G. nie zrealizowano 9 form szkoleniowych, 1 formę zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

**H. MODERNIZACJA GOSPODARSTW ROLNYCH, POPRAWA JAKOŚCI ARTYKUŁÓW ROLNO-SPOŻYWCZYCH I ICH PRZETWÓRSTWA ORAZ WZMOCNIENIE POZYCJI ROLNIKÓW NA RYNKU****H.1. Zasady tworzenia i funkcjonowania grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji****Konferencja:**

- *Inauguracja współpracy Zespołów Tematycznych ds. rolnictwa Warmii i Mazur*, 19.12.2022 r., konferencja zrealizowana ponadplanowo w formie stacjonarnej,  
zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 14 osób.

**H.4. Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP****Szkolenie:**

- *Dobre praktyki higieniczne i produkcyjne przy produkcji żywności w gospodarstwie*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 26 osób.

Szkolenie miało na celu podniesienie świadomości w zakresie podstawowych zasad higieny i produkcji żywności pozyskiwanej w warunkach domowych, przeznaczonej do obrotu rynkowego. W ramach szkolenia zaprezentowane zostały zasady praktyki higienicznej i produkcyjnej niezbędne do wyprodukowania bezpiecznej żywności.

**Konferencje:**

- *Nowoczesne formy promocji i sprzedaży produktów lokalnych producentów rolnych*, 07.05.2022 r., konferencja stacjonarna,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 100 osób.

- *Spotkanie edukacyjne podsumowujące IV edycję konkursu „Ochrona Środowiska, zdrowia publicznego i bezpieczeństwo żywności”*, 26.10.2022 r., konferencja zrealizowana ponadplanowo w formie stacjonarnej,  
zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 40 osób.

W zadaniu Z.1.H. zrealizowano 2 formy szkoleniowe ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **I. ZARZĄDZANIE GOSPODARSTWEM ROLNYM**

### **I.1. Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym**

#### **Szkolenia:**

- *Wykorzystanie programów komputerowych służących do zarządzania gospodarstwem rolnym (w tym aplikacja suszowa),*

zaplanowano: 3, wykonano: 4 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 102 osoby.

Celem szkoleń było zaprezentowanie dostępnych na rynku programów komputerowych z zakresu produkcji zwierzęcej i roślinnej, a także pomoc rolnikom w zarządzaniu i organizacji gospodarstwa rolnego tak, aby w pełni wykorzystać jego potencjał. Uczestnicy nabyli umiejętności związane z wykorzystaniem istniejących na rynku programów komputerowych w kwestii planowania, zarządzania oraz bieżącej działalności w gospodarstwie rolnym. Ponadto zaprezentowana została aplikacja suszowa i możliwości z nią związane.

#### **Konferencja:**

- *Zarządzanie gospodarstwem rolnym – prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów, 07.03.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie w webinarium,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 117 osób.

### **I.2. Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej**

#### **Szkolenia:**

- *Prowadzenie i wykorzystanie ewidencji przychodów i rozchodów do wyliczania opłacalności produkcji,*

zaplanowano: 2, wykonano: 2 szkolenia (1 szkolenie stacjonarne, 1 szkolenie online), liczba uczestników: 35 osób.

Celem szkoleń było propagowanie tematyki związanej z dochodowością gospodarstw. Podczas szkoleń była możliwość przeprowadzenia analizy kosztów i przychodów w gospodarstwie. Dodatkowym celem było uświadomienie rolnikom przydatności prowadzenia ewidencji zdarzeń gospodarczych w prawidłowym, efektywnym zarządzaniu gospodarstwem rolnym.

## **J. PROMOCJA PRODUKTÓW LOKALNYCH I REGIONALNYCH**

### **J.2. Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona**

#### **Szkolenia:**

- *Produkty lokalne i regionalne w krótkich łańcuchach dostaw żywności, w tym rolniczy handel detaliczny, działalność marginalna, lokalna i ograniczona, sprzedaż bezpośrednia oraz rzeźnie o małej zdolności produkcyjnej położone na terenie gospodarstwa,*

zaplanowano: 22, wykonano: 21 szkoleń (17 szkoleń stacjonarnych, 4 szkolenia online), liczba uczestników: 515 osób.

Celem szkoleń było przekazanie wiedzy na temat produkcji żywności na niewielką skalę i wprowadzania jej na rynek w krótkich łańcuchach dostaw zgodnie z obowiązującym stanem prawnym. Podczas szkoleń przekazana została wiedza w zakresie możliwości prowadzenia rzeźni o małej zdolności produkcyjnej położonej na terenie gospodarstwa rolnego.

W zadaniu Z.1.J. nie zrealizowano 1 formy szkoleniowej. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **K. ZALECENIA ZAWARTE W ZBIORZE ZALECEŃ DOBREJ PRAKTYKI ROLNICZEJ, O KTÓREJ MOWA W ART. 103 UST. 1 USTAWY PRAWO WODNE**

### **K.1. Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne**

#### **Szkolenia:**

- *Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne,*

zaplanowano: 6, wykonano: 6 szkoleń stacjonarnych, liczba uczestników: 141 osób.

Celem szkoleń było usystematyzowanie wiedzy na temat zmian w Prawie wodnym oraz przekazanie praktycznych wskazówek dotyczących przestrzegania warunków korzystania ze środowiska w obszarze Prawa wodnego. Szkolenia obejmowały przekazanie wiedzy z zakresu: składu nawozów naturalnych i mineralnych, jak również zasad bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych, w tym konstrukcji urządzeń do przechowywania stałych i płynnych nawozów naturalnych oraz kiszzonek. Ponadto przekazane zostały informacje dotyczące sporządzania pełnych planów nawożenia.

## **L. ZALECENIA ZAWARTE W KODEKSIE DOBREJ PRAKTYKI ROLNICZEJ, W ZAKRESIE OGRANICZENIA EMISJI AMONIAKU**

### **L.1. Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku**

- *Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku o których mowa w art. 22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu,*

zaplanowano: 4, wykonano: 4 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 93 osoby.

Celem szkolenia było upowszechnianie wiedzy wśród rolników zajmujących się produkcją zwierzęcą nt. zaleceń dotyczących zarządzania azotem, z uwzględnieniem jego pełnego obiegu w środowisku, sposobami żywienia oraz chowu zwierząt gospodarskich, technikami rozprowadzania nawozów ograniczającymi emisję amoniaku, sposobami przechowywania nawozów, a także sposobu chowu zwierząt gospodarskich. Dodatkowo przekazane zostały informacje, dotyczące możliwości ograniczania emisji amoniaku pochodzącego ze stosowania nawozów mineralnych.

## **M. UPOWSZECHNIANIE METOD PRODUKCJI ROLNICZEJ I STYLU ŻYCIA PRZYJAZNYCH DLA ŚRODOWISKA**

### **M.2. Zasady integrowanej ochrony**

#### **Szkolenie wyjazdowe:**

- *Wyjazdy na demonstracje, 13.07.2022 r., miejsce: woj. warmińsko-mazurskie,*

zaplanowano: 2, wykonano: 1 wyjazd, liczba uczestników: 9 osób.

Celem wyjazdu na szkolenia praktyczne na bazie demonstracji było upowszechnianie rolnikom oraz mieszkańcom obszarów wiejskich dobrych praktyk rolniczych z wykorzystaniem metod biologicznych, które są najczęściej wykorzystywanymi niechemicznymi metodami ochrony roślin.

### **M.3. Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa**

#### **Szkolenia:**

- *Zatrzymać każdą kroplę wody – zwiększanie retencji, powtórne wykorzystanie wody w gospodarstwie*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 2 szkolenia (1 szkolnie stacjonarne, 1 szkolenie w formie e-learningu),  
liczba uczestników: 33 osoby.

Szkolenia miały na celu zwiększenie świadomości wśród rolników na temat przystosowania upraw i metod produkcji w kontekście zmieniającego się klimatu m.in. występowania coraz powszechniej zjawiska suszy. Ponadto celem szkoleń było uwidocznienie wpływu zmieniających się warunków klimatu, a w następstwie promowanie wydajnego gospodarowania zasobami i wspierania w sektorze rolnym przechodzenia na gospodarkę niskoemisyjną i odporną na zmianę klimatu.

#### **Konferencja:**

- *Pozazywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych* zmiana tytułu na *Gospodarka obiegu zamkniętego w rolnictwie*, 29.11.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie hybrydowej,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 97 osób.

### **M.5. Wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym**

#### **Szkolenia:**

- *Wykorzystywanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym*,  
zaplanowano: 5, wykonano: 4 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 95 osób.

Celem szkoleń było zwiększenie wiedzy rolników na temat możliwości wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym. Kolejnym celem było pobudzenie inicjatyw w tym zakresie oraz wskazanie możliwych do wykorzystania technologii OZE i źródeł ich finansowania, które w efekcie przyczynią się do osiągnięcia korzyści ekonomicznych i środowiskowych.

### **M.6. Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami**

#### **Szkolenie:**

- *Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami*,  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.

### **M.8. Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa**

#### **Szkolenia:**

- *Agroleśnictwo – innowacyjne podejście do produkcji rolniczej w małych gospodarstwach*,  
zaplanowano: 7, wykonano: 9 szkoleń stacjonarnych, liczba uczestników: 282 osoby.

Celem szkoleń było przekazanie wiedzy o zaletach wprowadzenia rolniczego systemu agroleśnego. Podczas szkoleń omówione zostały ogólne zagadnienia dotyczące agroleśnictwa, korzyści wynikające z produkcji w systemie agroleśnym, zasady przygotowania projektu agroleśnego oraz przykłady innowacji w tym obszarze.

#### **Konferencje:**

- *Agroleśnictwo – sposób na zrównoważony ekosystem rolniczy*  
zaplanowano: 1, wykonano: 0.

Zadanie sfinansowano ze środków pochodzących z innych źródeł niż budżet państwa, (szczegółowy opis znajduje się w zadaniu C.3. w tabelach nr 34, 35).

- *Odbudowa i utrzymanie żyzności gleb*, 24.11.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie hybrydowej,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 118 osób.

W zadaniu Z.1.M. nie zrealizowano 4 form szkoleniowych, 3 formy zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **N. DZIAŁANIA NA RZECZ ZACHOWANIA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I PRZYRODNICZEGO WSI, EKOLOGICZNEGO I FUNKCJONALNEGO URZĄDZANIA GOSPODARSTWA ROLNEGO**

### **N.1. Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi**

#### **Szkolenia:**

- *Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego*,

zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 26 osób.

Celem szkolenia było zapoznanie uczestników z istotą dziedzictwa kultury materialnej i twórczości ludowej wsi. Podczas szkolenia omówiony został dorobek poprzednich pokoleń, umożliwiając zachowanie wyrazistości, odrębność, a zarazem atrakcyjności krajobrazu wiejskiego. Tematyka szkolenia poświęcona było również prezentowaniu tradycyjnych form architektonicznych oraz sposobów użytkowania przestrzeni wiejskiej jako wzorce, na których można opierać nowe koncepcje i pomysły zagospodarowania obejścia gospodarstwa oraz wsi.

#### **Konferencja:**

- *Szlakiem dziedzictwa kulturowego regionu w kierunku innowacji*, 30.11.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie webinarium,

zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 145 osób.

- *W kręgu ogniska domowego na Warmii i Mazurach. Osoby, przedmioty, relacje na warmińsko-mazurskiej wsi XX wieku. Opowiadania wybrane*, 28.05.2022 r., konferencja zrealizowano ponadplanowo w formie stacjonarnej,

zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 47 osób.

### **N.2. Twórczość ludowa, ginące zawody i rękodzieło**

#### **Szkolenia:**

- *Twórczość ludowa ginące zawody i rękodzieło*,

zaplanowano: 3, wykonano: 2 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 52 osoby.

Celem szkoleń była promocja dziedzictwa kulturowego wsi, omówienie obiektów propagujących dawne zawody rzemieślnicze występujące na Warmii i Mazurach, promocja sztuki i rzemiosła ludowego regionu. Ponadto celem szkoleń było zatrzymanie procesu niszczenia przeszłości materialnej, promując unikalne wyroby wytwarzane na wsi oraz poprzez wskazanie dobrych praktyk ginących zawodów, jako przykłady rozwoju przedsiębiorczości i atrakcyjności regionu.

### **N.3. Tradycje kulinarne**

#### **Szkolenia:**

- *Koło Gospodyń Wiejskich przykładem wspólnego działania na rzecz kultywowania dziedzictwa kulinarnego wsi stanowiącego produkt turystyczny regionu*,

zaplanowano: 3, wykonano: 3 szkolenia stacjonarne, liczba uczestników: 77 osób.



Celem szkoleń było przekazanie wiedzy na temat dziedzictwa kulturowego, w tym kulinarnego wsi, a także lokalnych tradycji i zwyczajów. Uczestnicy szkoleń poznali rolę, jaką w tym zakresie pełnią Koła Gospodyń Wiejskich, ze szczególnym wskazaniem na działania podejmowane na rzecz podtrzymywania tradycji kulinarnych i zwyczajów ludowych. Tematyka szkoleń obejmowała swym zakresem takie zagadnienia, jak: aspekty formalno-prawne związane z powstawaniem i funkcjonowaniem kół gospodyń wiejskich, podejmowanie działań na rzecz promocji regionu i kultywowania tradycji kulinarnych, jak również możliwości zachowania spuścizny kulinarnej poprzez wpis na Listę Produktów Tradycyjnych, a także krajowe i unijne systemy jakości wyróżniające produkty lokalne i regionalne.

W zadaniu Z.1.N. nie zrealizowano 1 formy szkoleniowej, 1 formę zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **O. UPOWSZECHNIANIE ROZWOJU AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ ORAZ PROWADZENIE PROMOCJI WSI JAKO ATRAKCYJNEGO MIEJSCA WYPOCZYNKU**

### **O.1. Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy**

- *Wykorzystanie potencjału turystycznego, edukacyjnego i opiekuńczego obszarów wiejskich z uwzględnieniem aspektów ekonomicznych prowadzonej działalności,*  
zaplanowano: 22, wykonano: 20 szkoleń (16 szkoleń stacjonarnych, 4 szkolenia online), liczba uczestników: 466 osób.

Celem szkoleń było ukazanie potencjału turystycznego warmińsko-mazurskiej wsi i związanego z nim rozwoju działalności pozarolniczej, która pozwala na utworzenie nowych miejsc pracy oraz alternatywnych źródeł dochodu dla mieszkańców obszarów wiejskich.

#### **Konferencja:**

- *Agroturystyka od kuchni*, 28.04.2022 r., konferencja zaplanowana w formie stacjonarnej została zrealizowana w formie webinarium,  
zaplanowano: 1, wykonano: 1, liczba uczestników: 126 osób.

### **O.2. Zagrody edukacyjne**

#### **Szkolenie wyjazdowe:**

- *VII Ogólnopolski Zlot Zagród Edukacyjnych*, 21-22.11.2022 r., miejsce: Kraków,  
zaplanowano: 0, wykonano: 1 wyjazd, liczba uczestników: 11 osób.

Celem wyjazdu było doskonalenie wiedzy, wymiana doświadczeń i integracja osób prowadzących zagrody edukacyjne zrzeszonych pod szyldem Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych. Uczestnicy podczas wyjazdu szkoleniowego zapoznali się z tematyką wykorzystania zastrzeżonego znaku towarowego Sieci, z możliwościami podjęcia działań innowacyjnych w prowadzonej działalności edukacyjnej, z aktualnymi formami dofinansowania działalności, a także uczestniczyli w zajęciach integracyjnych.

### **O.3. Gospodarstwa opiekuńcze**

#### **Konferencja:**

- *Gospodarstwa opiekuńcze – badania potencjału społecznego i rynkowego*, 20.06.2022 r., konferencja zrealizowana ponadplanowo w formie stacjonarna.

zaplanowano: 0, wykonano: 1, liczba uczestników: 36 osób.

W zadaniu Z.1.O. nie zrealizowano 2 form szkoleniowych, 2 formy zrealizowano ponadplanowo. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form szkoleniowych.

## **P. REALIZACJA ZADAŃ WYNIKAJĄCYCH Z PROGRAMÓW ROLNOŚRODOWISKOWYCH ORAZ PROGRAMU DZIAŁAŃ MAJĄCYCH NA CELU OGRANICZENIE ODPLYWU AZOTU ZE ŹRÓDEŁ ROLNICZYCH**

### **P.1. Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna**

#### **Szkolenia:**

- *Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna,*

zaplanowano: 17, wykonano: 17 szkoleń (14 szkoleń stacjonarnych, 3 szkolenia online), liczba uczestników: 384 osoby.

Celem szkoleń było upowszechnianie wiedzy w zakresie zapobiegania zanieczyszczeniu wód azotanami ze źródeł rolniczych oraz zapobiegania ich dalszemu zanieczyszczeniu. Podczas szkoleń uczestnicy zapoznali się z obowiązującymi zapisami dyrektywy azotanowej, zawartej w ustawie Prawo wodne. Szkolenia ukierunkowane były na merytoryczne wsparcie i pomoc rolnikom we wdrażaniu Programu azotanowego.

### **P.2. Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne**

#### **Szkolenia:**

- *Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne – pakiety, wymogi, warunki przystąpienia, płatności, kontrole,*

zaplanowano: 21, wykonano: 21 szkoleń (19 szkoleń stacjonarnych, 2 szkolenia online), liczba uczestników: 530 osób.

Szkolenia miały na celu upowszechnianie praktyk służących zmniejszeniu presji rolniczej na środowisko naturalne, poprzez poznanie zasad dostępności, aktualnych przepisów prawa mających wpływ na realizację działania rolno-środowiskowo-klimatycznego. Realizacja działań w tym zakresie przyczyniła się do zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich i zachowania cennej różnorodności biologicznej.

### **P.3. Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000,**

#### **Szkolenie:**

- *Ochrona bioróżnorodności, w tym Natura 2000,*

zaplanowano: 1, wykonano: 1 szkolenie stacjonarne, liczba uczestników: 29 osób.

Celem szkolenia było wsparcie działań i zwiększenie wiedzy rolników w zakresie znaczenia bioróżnorodności na stabilność ekosystemów oraz sposobów jej ochrony. Tematyka szkolenia obejmowała zagadnienia dotyczące zachowania bioróżnorodności w krajobrazie rolniczym poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikich gatunków flory i fauny ustanowionej w ramach sieci Natura 2000. Tematyka ukierunkowana była również na wskazaniu praktyk wpływających na zachowanie różnorodności biologicznej, tj. zapewnienie odpowiedniej struktury żyzności gleb, zapylenie upraw, zapobieganie erozji gleby, odpowiedni przepływ składników pokarmowych, nawodnienie na dobrym poziomie.

**Tab. 1. Działalność szkoleniowa wg form**

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba uczestników	Liczba form	Liczba uczestników
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
1	Szkolenie	495	12 954	431	9 779
2	Szkolenie wyjazdowe	86		87	1 470
3	Konferencja	22		16	1 095
4	Szkolenie zdalne	0		47	1 289
5	Konferencja zdalna	0		9	1 087

**Tab. 2. Działalność szkoleniowa wg form i tematów**

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
<b>Z.1.A.</b>	<b>Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze</b>	<b>144</b>	<b>127</b>	<b>32</b>	<b>25</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>14</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>180</b>	<b>172</b>	<b>2 731</b>	<b>3 330</b>
Z.1.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	112	103	32	25	3	2	0	6	0	3	147	139	1 927	2 510
Z.1.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	32	24			1	0	0	8	0	1	33	33	804	820
<b>Z.1.B.</b>	<b>Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych</b>	<b>55</b>	<b>51</b>	<b>11</b>	<b>12</b>	<b>4</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>70</b>	<b>69</b>	<b>1 711</b>	<b>1 664</b>
Z.1.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	18	17			1	1	0	1			19	19	510	475
Z.1.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	11	11	11	12	1	1					23	24	451	540
Z.1.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	4	4									4	4	100	94
Z.1.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	1						0	1			1	1	25	24
Z.1.B.5.	BHP	8	7					0	1			8	8	200	229
Z.1.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	13	12			2	1					15	13	425	302
<b>Z.1.C.</b>	<b>Rachunkowość w gospodarstwach rolnych</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>281</b>	<b>258</b>
Z.1.C.1.	Rachunkowość rolna	3	3			1	1					4	4	181	177
Z.1.C.2.	Rachunkowość podatkowa	1	1									1	1	25	25
Z.1.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	3	3									3	3	75	56
<b>Z.1.D.</b>	<b>Rolnictwo ekologiczne</b>	<b>42</b>	<b>37</b>	<b>11</b>	<b>10</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>54</b>	<b>52</b>	<b>1 108</b>	<b>1 196</b>
Z.1.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	29	25	11	10	1	1	0	3	0	0	41	39	775	879
Z.1.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	1	1									1	1	25	19
Z.1.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	12	11						1			12	12	308	298
<b>Z.1.E.</b>	<b>Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</b>	<b>17</b>	<b>14</b>	<b>29</b>	<b>37</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>50</b>	<b>55</b>	<b>867</b>	<b>1 323</b>
Z.1.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	9	7			1	0	0	1			10	8	248	188
Z.1.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	7	6			2	2	0	1			9	9	261	276

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	1	1	29	37	1	0					31	38	358	859
<b>Z.1.F.</b>	<b>Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>85</b>	<b>87</b>
Z.1.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	3	2	1	1			0	1			4	4	85	87
<b>Z.1.G.</b>	<b>Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych</b>	<b>107</b>	<b>90</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>8</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>108</b>	<b>100</b>	<b>2 819</b>	<b>3 116</b>
Z.1.G.1.	Płatności bezpośrednie	73	61					0	6			73	67	1838	1 599
Z.1.G.2.	PROW	34	29			0	1	0	2			34	32	911	1 428
Z.1.G.5.	Inne programy					1	1					1	1	70	89
<b>Z.1.H.</b>	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>65</b>	<b>180</b>
Z.1.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji					0	1						1		14
Z.1.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	1	1			1	2					2	3	65	166
<b>Z.1.I.</b>	<b>Zarządzanie gospodarstwem rolnym</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>6</b>	<b>7</b>	<b>180</b>	<b>254</b>
Z.1.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	3	4			1	0			0	1	4	5	130	219
Z.1.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	2	1					0	1			2	2	50	35
<b>Z.1.J.</b>	<b>Promocja produktów lokalnych i regionalnych</b>	<b>22</b>	<b>17</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>22</b>	<b>21</b>	<b>556</b>	<b>515</b>

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	22	17					0	4			22	21	556	515
<b>Z.1.K.</b>	<b>Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>150</b>	<b>141</b>
Z.1.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art.103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	6	6									6	6	150	141
<b>Z.1.L.</b>	<b>Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>100</b>	<b>93</b>
Z.1.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	4	4									4	4	100	93
<b>Z.1.M.</b>	<b>Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska</b>	<b>14</b>	<b>14</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>19</b>	<b>18</b>	<b>518</b>	<b>634</b>
Z.1.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin			2	1							2	1	18	9
Z.1.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	1	1			1	0	0	1	0	1	2	3	85	130
Z.1.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	5	4									5	4	125	95
Z.1.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	1	0									1	0	25	0
Z.1.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	7	9			2	0			0	1	9	10	265	400
<b>Z.1.N.</b>	<b>Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego</b>	<b>7</b>	<b>6</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>200</b>	<b>347</b>
Z.1.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	1	1			1	1			0	1	2	3	50	218
Z.1.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	3	2									3	2	75	52

Symbol	Tematyka	Szkolenie		Szkolenie wyjazdowe		Konferencja		Szkolenie zdalne		Konferencja zdalna		Ogólna liczba form		Łączna liczba uczestników	
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Z.1.N.3.	Tradycje kulinarne	3	3									3	3	75	77
<b>Z.1.O.</b>	<b>Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku</b>	<b>22</b>	<b>16</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>23</b>	<b>23</b>	<b>603</b>	<b>639</b>
Z.1.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka, turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	22	16			1	0	0	4	0	1	23	21	603	592
Z.1.O.2.	Zagrody edukacyjne			0	1								1		11
Z.1.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze					0	1						1		36
<b>Z.1.P.</b>	<b>Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych</b>	<b>39</b>	<b>34</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>5</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>39</b>	<b>39</b>	<b>980</b>	<b>943</b>
Z.1.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	17	14					0	3			17	17	425	384
Z.1.P.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	21	19					0	2			21	21	530	530
Z.1.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	1	1									1	1	25	29
<b>RAZEM</b>		<b>495</b>	<b>431</b>	<b>86</b>	<b>87</b>	<b>22</b>	<b>16</b>	<b>0</b>	<b>47</b>	<b>0</b>	<b>9</b>	<b>603</b>	<b>590</b>	<b>12 954</b>	<b>14 720</b>

## Zadanie 2. Prowadzenie działalności informacyjnej wspierającej rozwój produkcji rolniczej

W 2022 r. działalność informacyjna WMODR miała na celu generowanie, gromadzenie, przechowywanie, przekazywanie, przetwarzanie, udostępnianie oraz wykorzystywanie informacji w zakresie poprawy poziomu dochodów rolniczych, podniesienia konkurencyjności rynkowej gospodarstw rolnych oraz wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich. Udzielono 10 025 informacji na zaplanowanych 9 562, których tematyka obejmowała swoim zakresem następujące tematy:

- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze,  
zaplanowano: 2 122, wykonano: 1 703,
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych,  
zaplanowano: 2 077, wykonano: 1 958,
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych,  
zaplanowano: 280, wykonano: 243,
- rolnictwo ekologiczne,  
zaplanowano: 521, wykonano: 411,
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,  
zaplanowano: 376, wykonano: 494,
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego,  
zaplanowano: 159, wykonano: 175,
- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych,  
zaplanowano: 2 188, wykonano: 2 032,
- modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku,  
zaplanowano: 99, wykonano: 105,
- zarządzanie gospodarstwem rolnym,  
zaplanowano: 303, wykonano: 532,
- promocja produktów lokalnych i regionalnych,  
zaplanowano: 183, wykonano: 174,
- zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne,  
zaplanowano: 149, wykonano: 149,
- zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku,  
zaplanowano: 145, wykonano: 148,
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska,  
zaplanowano: 244, wykonano: 1 213,
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego,  
zaplanowano: 125, wykonano: 128,
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku,  
zaplanowano: 100, wykonano: 146,



- realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, zaplanowano: 491, wykonano: 414.

W 2022 r. specjaliści WMODR opracowali i opublikowali odpowiednio: 25 na zaplanowanych 16 tytułów broszur i 24 na zaplanowanych 27 tytułów ulotek, o łącznym nakładzie 6 800 egzemplarzy dotyczących następujących tematów:

- stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, zaplanowano: 1 broszurę, 4 ulotki, wykonano: 0 broszur, 5 ulotek, Zaplanowaną broszurę wykonano jako ulotkę.
- rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych, zaplanowano: 4 broszury, 6 ulotek, wykonano: 5 broszur, 6 ulotek,
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych, zaplanowano: 1 broszurę, wykonano: 1 broszurę,
- rolnictwa ekologicznego, zaplanowano: 1 broszurę, wykonano: 1 broszurę,
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, zaplanowano: 1 broszurę, 2 ulotki, wykonano: 3 broszury, 1 ulotkę,
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego, zaplanowano: 1 broszurę, 2 ulotki, wykonano: 1 broszurę, 2 ulotki,
- ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych, zaplanowano: 2 broszury, 2 ulotki, wykonano: 4 broszury, 0 ulotek, Zaplanowane 2 ulotki wykonano jako 2 broszury, wynikało to ze zwiększenia zakresu tematycznego publikacji.
- modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku, zaplanowano: 1 broszurę, 2 ulotki, wykonano: 1 broszurę, 2 ulotki,
- zarządzania gospodarstwem rolnym, zaplanowano: 1 broszurę, 1 ulotkę, wykonano: 2 broszury, 0 ulotek, Zaplanowaną ulotkę wykonano jako broszurę, wynikało to ze zwiększenia zakresu tematycznego publikacji.
- promocja produktów lokalnych i regionalnych, zaplanowano: 0 broszur, wykonano: 1 broszurę,
- upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, zaplanowano: 2 broszury, 5 ulotek, wykonano: 4 broszury, 5 ulotek,
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego, zaplanowano: 0 broszur, 1 ulotkę, wykonano: 1 broszurę, 1 ulotkę,
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku, zaplanowano: 1 broszurę, 1 ulotkę, wykonano: 1 broszurę, 1 ulotkę,
- realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programu działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych, zaplanowano: 1 ulotkę, wykonano: 1 ulotkę.

Działalność informacyjna obejmowała również udostępnianie bieżących informacji związanych głównie z ofertą doradczą WMODR (szkolenia, konferencje, seminaria, konkursy, wystawy, informacje branżowe) na stronie internetowej WMODR. Łącznie na stronie internetowej zamieszczono 455 materiałów informacyjnych na zaplanowanych 340 i dotyczyły one następujących tematów:

- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze,  
zaplanowano: 36, wykonano: 62,
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych,  
zaplanowano: 44, wykonano: 44,
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych,  
zaplanowano: 4, wykonano: 4,
- rolnictwo ekologiczne,  
zaplanowano: 14, wykonano: 23,
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,  
zaplanowano: 56, wykonano: 73,
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego,  
zaplanowano: 7, wykonano: 7,
- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych,  
zaplanowano: 57, wykonano: 66,
- modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku,  
zaplanowano: 0, wykonano: 3,
- zarządzanie gospodarstwem rolnym,  
zaplanowano: 42, wykonano: 52,
- promocja produktów lokalnych i regionalnych,  
zaplanowano: 17, wykonano: 33,
- zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne,  
zaplanowano: 2, wykonano: 8,
- zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku,  
zaplanowano: 1, wykonano: 0,
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska,  
zaplanowano: 22, wykonano: 24,
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego,  
zaplanowano: 20, wykonano: 23,
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku,  
zaplanowano: 10, wykonano: 18,
- realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych,  
zaplanowano: 8, wykonano: 15.

Nie przygotowano materiału informacyjnego dot. zaleceń zawartych w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku, o których mowa w art. 22a ust. 1 ustawy o nawozach i nawożeniu (Z.2.L), wyżej wymieniona tematyka została szczegółowo omówiona podczas realizowanych szkoleń (Z.1.L).

W czasopiśmie „*Bieżące Informacje*” ukazało się 255 na zaplanowanych 266 artykułów, napisanych przez pracowników WMODR. W 2022 r. miesięcznik ukazał się w łącznym nakładzie 11 000 sztuk. Dodatkowo każdy numer czasopisma został udostępniony do pobrania w wersji elektronicznej na stronie internetowej Ośrodka i Facebooku. Artykuły w „*Bieżących Informacjach*” dotyczyły następujących tematów:

- stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze,  
zaplanowano: 70, wykonano: 70,
- rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych,  
zaplanowano: 87, wykonano: 86,
- rachunkowość w gospodarstwach rolnych,  
zaplanowano: 1, wykonano: 0,
- rolnictwo ekologiczne,  
zaplanowano: 7, wykonano: 7,
- rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich,  
zaplanowano: 12, wykonano: 9,
- unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego,  
zaplanowano: 3, wykonano: 3,
- ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych,  
zaplanowano: 21, wykonano: 20,
- modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku,  
zaplanowano: 1, wykonano: 2,
- zarządzanie gospodarstwem rolnym,  
zaplanowano: 20, wykonano: 19,
- promocja produktów lokalnych i regionalnych,  
zaplanowano: 5, wykonano: 2,
- zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne,  
zaplanowano: 1, wykonano: 0,
- upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska,  
zaplanowano: 14, wykonano: 12,
- działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzenia gospodarstwa rolnego,  
zaplanowano: 13, wykonano: 17,
- upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku,  
zaplanowano: 9, wykonano: 7,
- realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych,  
zaplanowano: 2, wykonano: 1.

Nie przygotowano artykułu dot. rachunkowości w gospodarstwach rolnych (Z.2.C) oraz zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne (Z.2.K), wyżej wymieniona tematyka została zawarta w materiałach informacyjnych zamieszczanych na stronie internetowej Ośrodka w tym zakresie tematycznym.

W 2022 roku Specjaliści WMODR przygotowali 4 artykuły do wydawnictwa zewnętrznego „Martyria”, których tematyka dotyczyła:

1. Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze – 2 (Z.2.A).
2. Rolnictwo ekologiczne – 1 (Z.2.D).
3. Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich – 1 (Z.2.E).

Działalność informacyjna realizowana była również podczas wydarzeń promocyjnych (wystaw, festiwali, pikników, innych lokalnych świąt oraz targów), w czasie których pracownicy WMODR udzielali informacji wszystkim zainteresowanym ofertą doradczą WMODR. W 2022 roku WMODR zorganizował 91 na zaplanowanych 108 stoisk tego typu, podczas następujących wydarzeń:

a) dożynki gminne, powiatowe, wojewódzkie:

- podczas dożynek gminnych – zaplanowano: 70, wykonano: 54 stoisk,
- podczas dożynek powiatowych – zaplanowano: 10, wykonano: 8 stoisk,

b) regionalne i lokalne pikniki, festiwale, święta, itp.:

- podczas Święta Mleka i Miodu – zaplanowano: 2, wykonano: 2 stoiska,
- podczas Dni Pól – zaplanowano: 2, wykonano: 2 stoiska,
- inne: podczas pikników, festiwali, świąt – zaplanowano: 23, wykonano: 22 stoiska,
- Wojewódzkie Święto Pszczelarzy – zaplanowano: 0, wykonano: 1 stoisk,

c) wystawy o charakterze wojewódzkim – 2 stoiska informacyjne:

- Dożynki Wojewódzkie, Olsztynek, 18.09.2022 r. – zaplanowano: 1, wykonano 1 stoisko,
- Majówka Kół Gospodyń Wiejskich Warmii i Mazur, Rożental, 21.05.2022 r. – zaplanowano: 0, wykonano 1 stoisk.

Powyższa działalność informacyjna wpisuje się w realizację zadania Z.2.E.

Dodatkowo w 2022 roku WMODR przygotował 16 audycji radiowych oraz łącznie 73 audycje tv, tj. samodzielnie 18 wywiadów pn. „Rozmawiamy o rolnictwie”, 5 audycji promujących szkoły branżowe, 26 audycji dotyczących bieżących wydarzeń WMODR oraz 24 wywiady tv we współpracy z TV Kopernik, TVP3 Olsztyn, TVP1. Wszystkie wymienione audycje wpisują się w realizację zadania Z.2.E.

Dyrekcja i specjaliści WMODR wzięli udział w 16 audycjach radiowych dla Polskiego Radia Olsztyn dot. bieżących tematów.

„Rozmawiamy o rolnictwie” to cykl nagrań ze specjalistami i doradcami WMODR prezentowany w krótkiej formule wywiadu. Celem audycji było przedstawienie bieżących tematów z zakresu działalności doradczej, upowszechnieniowej oraz informacyjnej Ośrodka w zwięzłym, przejrzystym komunikacie o charakterze poradnikowym. Odbiorcami przekazu byli rolnicy, branża producentów i usługodawców w województwie warmińsko-mazurskim działających w obszarze rolnictwa i rozwoju wsi. W 2022 r. wyemitowano na stronie internetowej, Facebooku i kanale youtube WMODR 18 odcinków o następujących tytułach:

1. „Z nowym rokiem nowym krokiem” – liczba odsłon 143.
2. „Niezwykłe życie pszczół” – liczba odsłon 251.

3. „Choroby bydła mlecznego zimą” – liczba odsłon 192.
  4. „Zmiany VAT w rolnictwie” – liczba odsłon 127.
  5. „Czekamy na wiosenny oblot” – liczba odsłon 114.
  6. „Program azotanowy – obowiązki rolników” – liczba odsłon 95.
  7. „Kampania wnioskowa 2022” – liczba odsłon 156.
  8. „Gospodarstwa opiekuńcze” – liczba odsłon 142.
  9. „Remedium pszczelarzy na zimną wiosnę” – liczba odsłon 117.
  10. „Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych II edycja” – liczba odsłon 109.
  11. „Gospodarstwa demonstracyjne” – liczba odsłon 195.
  12. „Restrukturyzacja małych gospodarstw” – liczba odsłon 71.
  13. „Czerwiec w pasiece” – liczba odsłon 57.
  14. „Probiotologia w rolnictwie” – liczba odsłon 144.
  15. „Chów ekologiczny” – liczba odsłon 96.
  16. „Susza rolnicza” – liczba odsłon 268.
  17. „Szykujemy się na nowe – Ekoschematy” – liczba odsłon 122.
  18. „Pasieka po sezonie – kto odpoczywa?” – liczba odsłon 114.
- Stan na dzień 31.12.2022 r., liczba odsłon na kanale youtube WMODR.

W pierwszej połowie 2022 r. WMODR kontynuował emisję cyklu filmów promujących ofertę szkół branżowych z województwa warmińsko-mazurskiego, w celu zachęcenia młodzieży do wyboru ścieżki zawodowej związanej z rolnictwem. Wyemitowano 5 odcinków o następujących tytułach:

1. „Szkoly branżowe kształcą kadry dla rolnictwa”, odc. 2 – ZSRiO w Jagarzewie – liczba odsłon 338.
  2. „Szkoly branżowe kształcą kadry dla rolnictwa”, odc. 3 – ZSC Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie – liczba odsłon 540.
  3. „Szkoly branżowe kształcą kadry dla rolnictwa”, odc. 4 – ZSEiT Pasłęk – liczba odsłon 627.
  4. „Szkoly branżowe kształcą kadry dla rolnictwa”, odc. 5 – ZSR im. Biskupa Krasickiego w Smolajnach – liczba odsłon 123.
  5. „Szkoly branżowe kształcą kadry dla rolnictwa”, odc. 6 – ZSZ w Kurzętniku – liczba odsłon 326.
- Stan na dzień 31.12.2022 r., liczba odsłon na kanale youtube WMODR.

WMODR wyemitował na stronie internetowej, Facebooku i kanale youtube 26 odcinków dot. bieżących wydarzeń organizowanych przez pracowników WMODR, tj.:

1. „Nowy dom dla Twojej krowy – pomagamy odbudować stado!” – liczba odsłon 232.
2. „Praktyka w WMODR” – liczba odsłon 329.
3. „Młody Lektor” - relacja z 14 edycji konkursu, 2022 r.” – liczba odsłon 317.
4. „II Warmińsko - Mazurskie Dni Pola 2022” – liczba odsłon 140.
5. „Zapraszamy na II Warmińsko-Mazurskie Dni Pola 2022, prof. dr hab. Jankowski K.” – liczba odsłon 93.
6. Gala konkursu „W kręgu ogniska domowego na Warmii i Mazurach”, 28 maja 2022 r.” – liczba odsłon 113.
7. „Zapraszamy na II Warmińsko-Mazurskie Dni Pola 2022, dr hab. Grzybowska-Brzezina M.” – liczba odsłon 60.
8. „Spotkanie na żywo z ekspertem WMODR w Texasie” – liczba odsłon 113.

9. „Film promujący XXVIII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla Rolnictwa” – liczba odsłon 2110
10. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 1” – liczba odsłon 85.
11. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 2” – liczba odsłon 77.
12. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 3” – liczba odsłon 81.
13. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 4” – liczba odsłon 40.
14. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 5” – liczba odsłon 69.
15. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 6” – liczba odsłon 58.
16. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 7” – liczba odsłon 98.
17. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 8” – liczba odsłon 51.
18. „Poznaj NAS! XXVIII Jesienne Targi Rolnicze, odc. 9” – liczba odsłon 96.
19. „IV Forum Innowacji” – liczba odsłon 14.
20. „Młody Hodowca” podczas Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych” – liczba odsłon 96.
21. „Relacja z XXVIII Jesiennych Targów Rolniczych „Wszystko dla rolnictwa” – liczba odsłon 48.
22. „IV Forum Innowacji 2022” – liczba odsłon 23.
23. „Stacje meteorologiczne WMODR” – liczba odsłon 69.
24. „Bieżące Informacje WMODR” – liczba odsłon 29.
25. „Doradca Roku 2022” – liczba odsłon 92.
26. „Konferencja Jak to się robi w Texasie?” – liczba odsłon 87.  
Stan na dzień 31.12.2022 r., liczba odsłon na kanale youtube WMODR.

Pracownicy WMODR udzielili 24 wywiadów tv m.in. dla: TV Kopernik, TVP3 Olsztyn, TVP1 w celu zaprezentowania bieżących tematów z zakresu działalności Ośrodka.

1. Wywiad dla TV Kopernik pt. „Życzenia Wielkanocne”.
2. Wywiad dla TVP3 Olsztyn dot. promocji Wiosennych Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach”.
3. Wywiad dla TVP3 Olsztyn „Rolniczy Raport” dot. promocji wydarzenia „Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych II edycja”.
4. Wywiad dla TVP1 „Magazyn Rolniczy” dot. promocji wydarzenia „Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych II edycja”.
5. Wywiad dla TVP1 „Tydzień” dot. promocji wydarzenia „Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych II edycja”.
6. Wywiad dla TV Kopernik pt. „WMODR inwestuje”.
7. Wywiad dla TV Kopernik dot. gali podsumowującej konkurs „W kręgu ogniska domowego na Warmii i Mazurach”.
8. Wywiad dla TV Kopernik dot. relacji z II Warmińsko-Mazurskich Dni Pola 2022.
9. Wywiad dla TVP3 Olsztyn, dot. chowu i hodowli bydła.
10. Wywiad dla TV Kopernik, pt. „Z życia WMODR”.
11. Wywiad dla TVP3 Olsztyn dot. Wiosennych Targów Ogrodniczych „Pamiętajcie o ogrodach”.
12. Wywiad dla TVP1 dot. nowych przepisów w uprawie konopii.
13. Wywiad dla TVP3 Olsztyn dot. podsumowania wydarzenia „Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych II edycja”.
14. Prezentacja uczestników konkursu AgroLiga 2022.
15. Relacja z warsztatów pn. „Kobieta przedsiębiorcza to kobieta działająca”.
16. Wywiad dla TVP3 Olsztyn nt. praktyk rolniczych w Texasie.
17. Wywiad dla TVP3 Olsztyn nt. bioasekuracji.
18. Wywiad dla TVP3 Olsztyn nt. zakończonych II Warmińsko-Mazurskich Dni Pól.

19. Wywiad dla TVP3 Olsztyn nt. pozarolniczej działalności gospodarczej i dobrych praktyk na Warmii i Mazurach.
20. Wywiad dla TVP3 Olsztyn podczas „*Warmińsko-Mazurskiej Wystawy Zwierząt Hodowlanych*”.
21. Wywiad dla TVP3 Olsztyn promujący „*XXVIII Jesienne Targi Rolnicze*”.
22. Wywiad dla TVP3 Olsztyn podczas „*XXVIII Jesiennych Targów Rolniczych*”.
23. Wywiad dla TVP3 Olsztyn „*Opinia*” podsumowujący „*XXVIII Jesienne Targi Rolnicze*”.
24. Wywiad dla TV Kopernik nt. „*XXVIII Jesiennych Targów Rolniczych*”.

**Tab. 3. Działalność informacyjna wg form – wykonanie**

L.p.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Informacja		9 562		10 025
2.	Wydawnictwa	Liczba form	Nakład	Liczba form	Nakład
2.1.	Broszura	16	2 300	25	3 750
2.2.	Ulotka	27	3 350	24	3 050
2.3.	Info na www.	340		455	
2.4.	Art. w miesięczniku odr	266		255	
3.	Pozostałe	Liczba form		Liczba form	
3.1.	Audycje radiowe (w tym wywiady radiowe)	11		16	
3.2.	Audycje tv (w tym wywiady tv)	75		73	
3.3.	Artykuły w innych wydawnictwach (w tym wywiady prasowe)	0		4	
3.4.	Stoisko informacyjno-promocyjne	108		91	

**Tab. 4. Działalność informacyjna wg form i tematów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna		
				Brożura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa						
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
<b>Z.2.A.</b>	<b>Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze</b>	<b>2 122</b>	<b>1 703</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>36</b>	<b>62</b>	<b>70</b>	<b>70</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Z.2.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	1 425	1 142	1	0	2	3	26	40	40	43						0	2
Z.2.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	653	526			2	2	10	22	30	27							
Z.2.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)	44	35															
<b>Z.2.B.</b>	<b>Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych</b>	<b>2 077</b>	<b>1 958</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>6</b>	<b>6</b>	<b>44</b>	<b>44</b>	<b>87</b>	<b>86</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Z.2.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	908	955	0	1	4	3	22	19	42	38							
Z.2.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej	548	558	1	2	1	2	5	7	38	40							
Z.2.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności	184	151							1	1							
Z.2.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych	48	81	1	1	1	1	1	3	1	1							
Z.2.B.5.	BHP	79	80					1	4	2	3							
Z.2.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym	310	133	2	1			15	11	3	3							
<b>Z.2.C.</b>	<b>Rachunkowość w gospodarstwach rolnych</b>	<b>280</b>	<b>243</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Z.2.C.1.	Rachunkowość rolna	120	110					1	0									
Z.2.C.2.	Rachunkowość podatkowa	62	55					0	1									
Z.2.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe	98	78	1	1			3	3	1	0							



Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna	
				Brożura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa					
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
<b>Z.2.D.</b>	<b>Rolnictwo ekologiczne</b>	<b>521</b>	<b>411</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>14</b>	<b>23</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi	223	168	1	1			9	19	5	5					0	1
Z.2.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych	58	88					2	2	1	1						
Z.2.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW	240	155					3	2	1	1						
<b>Z.2.E.</b>	<b>Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</b>	<b>376</b>	<b>494</b>	<b>1</b>	<b>3</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>56</b>	<b>73</b>	<b>12</b>	<b>9</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>108</b>	<b>91</b>	<b>86</b>	<b>90</b>
Z.2.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej	155	125	0	1			29	28	5	2						
Z.2.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej	43	41	1	1	1	1	2	2	1	3						
Z.2.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi	50	56	0	1	1	0	4	8	3	2						
Z.2.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich	128	272					21	35	3	2			108	91	86	90
<b>Z.2.F.</b>	<b>Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego</b>	<b>159</b>	<b>175</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>7</b>	<b>7</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie	126	144	1	1	2	2	3	4	3	3						
Z.2.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody	33	31					4	3								
<b>Z.2.G.</b>	<b>Ubieganie się o przyznanie pomocy finansowanej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych, lub zagranicznych</b>	<b>2 188</b>	<b>2 032</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>57</b>	<b>66</b>	<b>21</b>	<b>20</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna		
				Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa						
				P	W	P	W	P	W	P	W	P	W					P
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	
Z.2.G.1.	Płatności bezpośrednie	1 327	1 029					21	17	1	2							
Z.2.G.2.	PROW	784	742	0	2	1	0	28	36	6	5							
Z.2.G.3.	Programy Regionalne	15	16					1	0	3	1							
Z.2.G.4.	Kredyty preferencyjne, komercyjne, leasing	16	34					0	1	1	1							
Z.2.G.5.	Inne programy	46	211	2	2	1	0	7	12	10	11							
<b>Z.2.H.</b>	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolnospożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku</b>	<b>99</b>	<b>105</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji	29	43			1	1	0	2	1	2							
Z.2.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego	15	9			1	1											
Z.2.H.3.	Systemy jakości żywności	22	30					0	1									
Z.2.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	33	23	1	1													
<b>Z.2.I.</b>	<b>Zarządzanie gospodarstwem rolnym</b>	<b>303</b>	<b>532</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>42</b>	<b>52</b>	<b>20</b>	<b>19</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym	134	248	1	1			40	45	7	6							

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna	
				Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa					
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Z.2.I.2.	Wyliczanie dochodów, kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej	30	55	0	1	1	0	0	1	1	1						
Z.2.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie	32	38														
Z.2.I.4.	Informacja rynkowa	107	191					2	6	12	12						
<b>Z.2.J.</b>	<b>Promocja produktów lokalnych i regionalnych</b>	<b>183</b>	<b>174</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>17</b>	<b>33</b>	<b>5</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych							9	26	2	1						
Z.2.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona	119	78	0	1			4	4	3	1						
Z.2.J.3.	Rolniczy handel detaliczny	64	96					4	3								
<b>Z.2.K.</b>	<b>Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne</b>	<b>149</b>	<b>149</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2</b>	<b>8</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.K.1.	Zalecenia zawarte w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne	149	149					2	8	1	0						
<b>Z.2.L.</b>	<b>Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku</b>	<b>145</b>	<b>148</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.L.1.	Zalecenia zawarte w kodeksie dobrej praktyki rolniczej w zakresie ograniczenia emisji amoniaku	145	148					1	0								

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna	
				Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa					
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
<b>Z.2.M.</b>	<b>Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska</b>	<b>244</b>	<b>1 213</b>	<b>2</b>	<b>4</b>	<b>5</b>	<b>5</b>	<b>22</b>	<b>24</b>	<b>14</b>	<b>12</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.M.1.	Zasady integrowanej produkcji	24	30														
Z.2.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin	55	112					0	1								
Z.2.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa	70	265	1	2	2	2	10	13	6	6						
Z.2.M.4.	Energetyka prosumencka							1	0	1	1						
Z.2.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym	44	89					1	1	1	1						
Z.2.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami	19	21					2	0	1	1						
Z.2.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt	7	16					0	1								
Z.2.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa	25	680	1	2	3	3	8	8	5	3						
<b>Z.2.N.</b>	<b>Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urzędzenia gospodarstwa rolnego</b>	<b>125</b>	<b>128</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>20</b>	<b>23</b>	<b>13</b>	<b>17</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi	61	71	0	1			6	8	10	13						
Z.2.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	33	26					6	6								
Z.2.N.3.	Tradycje kulinarne	31	31			1	1	8	9	3	4						

Symbol	Tematyka	Informacja		Wydawnictwa										Stoisko informacyjno-promocyjne		Pozostała działalność informacyjna	
				Broszura		Ulotka		Info na www.		Art. w miesięczniku odr.		Inne wydawnictwa					
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
<b>Z.2.O.</b>	<b>Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku</b>	<b>100</b>	<b>146</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>10</b>	<b>18</b>	<b>9</b>	<b>7</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy	41	76			1	1	7	14	6	6						
Z.2.O.2.	Zagrody edukacyjne	27	33	1	1			2	2	2	1						
Z.2.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze	32	37					1	2	1	0						
<b>Z.2.P.</b>	<b>Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz program działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych</b>	<b>491</b>	<b>414</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>8</b>	<b>15</b>	<b>2</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.2.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna	216	173			1	1	3	8	1	0						
Z.2.P.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	237	187					3	6	1	1						
Z.2.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	38	54					2	1								
<b>Razem</b>		<b>9 562</b>	<b>10 025</b>	<b>16</b>	<b>25</b>	<b>27</b>	<b>24</b>	<b>340</b>	<b>455</b>	<b>266</b>	<b>255</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>108</b>	<b>91</b>	<b>86</b>	<b>93</b>

### Zadanie 3. Prowadzenie działalności w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich

WMODR w 2022 r. udzielił 70 na zaplanowanych 57 informacji i 146 na zaplanowanych 209 porad indywidualnych w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Porady indywidualne w dużej mierze dotyczyły aktualnych możliwości nabycia lub uzupełnienia przez rolników i mieszkańców obszarów wiejskich kwalifikacji zawodowych, potwierdzonych uzyskaniem tytułu zawodowego, niezbędnego w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej. Pracownicy WMODR doradzali w zakresie wyboru odpowiedniej szkoły lub kursu, który pozwoli uzupełnić konieczne wykształcenie m.in. do spełnienia wymogów formalnych działań Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Jak również przekazywali informacje o możliwości ukończenia szkolenia w zakresie stosowania i sprzedaży środków ochrony roślin oraz integrowanej produkcji roślin (w ramach działalności odpłatnej).

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego prowadzone są i nadzorowane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi dwie szkoły rolnicze:

- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Dobrocinie,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego w Karolewie.

Współpraca z WMODR jest cykliczna, podczas różnego rodzaju przedsięwzięć. Szkoły te prezentowały swoją ofertę szkoleniową podczas Jesiennych Targów Rolniczych „*Wszystko dla rolnictwa*”, zachęcając potencjalnych kandydatów do wstąpienia w szeregi szkoły. Współpraca przebiegała również przy organizacji konkursów wiedzy rolniczej, umiejętności rolniczych, olimpiad.

**Tab. 5. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi według form – wykonanie**

L.p.	Forma	Liczba odbiorców	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Informacja	57	70
2.	Porada indywidualna	209	146

**Tab. 6. Działalność w zakresie podnoszenia kwalifikacji zawodowych rolników i mieszkańców wsi - wg form i tematów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Tematyka	Informacja		Porada indywidualna		Pozostałe formy podnoszenia kwalifikacji		Łączna liczba odbiorców	
		P	W	P	W	P	W	P	W
		3	4	5	6	7	8	9	10
Z.3.1.	Reorientacja zawodowa	28	10	209	42			83	52
Z.3.2.	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	23	54		85			151	139
Z.3.3.	Współpraca ze szkołami rolniczymi	6	6		19			32	25

**Zadanie 4. Udzielanie pomocy rolnikom i innym mieszkańcom obszarów wiejskich w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych**

WMODR w 2022 r. udzielił 8 160 na zaplanowanych 9 395 porad indywidualnych w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej lub współfinansowanej ze środków pochodzących z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych lub zagranicznych. Największą grupę porad indywidualnych spośród ogólnie udzielonych stanowiły porady dotyczące płatności bezpośrednich – 5 438 porad oraz Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich – 2 263 porady, w ramach których rolnicy i inni mieszkańcy obszarów wiejskich mogli uzyskać porady nt. zasad przyznawania pomocy oraz obowiązujących wzorów dokumentów.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zrealizowane w zadaniu 1 w pozycji Z.1.G., formy informacyjne w zadaniu 2 w pozycji Z.2.G.

**Tab. 7. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form - wykonanie**

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		9 395		8 160

**Tab. 8. Pomoc w zakresie sporządzania dokumentacji niezbędnej do uzyskania pomocy finansowej wg form i tematów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Liczba odbiorców (3+7) (4+8)	
				Liczba form		Liczba uczestników			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Z.4.I.</b>	<b>Działalność doradcza</b>	<b>9 395</b>	<b>8 160</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>9 395</b>	<b>8 160</b>
Z.4.I.1.	Płatności bezpośrednie	6 264	5 438					6 264	5 438
Z.4.I.2.	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich	2 661	2 263					2 661	2 263
Z.4.I.3.	Programy regionalne	9	33					9	33
Z.4.I.4.	Kredyty preferencyjne, kredyty komercyjne, leasing	62	72					62	72
Z.4.I.5.	Pozostała działalność doradcza	399	354					399	354
<b>Razem</b>		<b>9 395</b>	<b>8 160</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>9 395</b>	<b>8 160</b>

**Zadanie 5. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji oraz gromadzenie i upowszechnianie informacji rynkowej w tym zakresie**

WMODR w 2022 r. przeprowadził 1 303 monitoringi (szczegółowe dane tabela 7). Na podstawie prowadzonego monitoringu zamieszczono w miesięczniku „*Bieżące Informacje*” 11 wkładek pn. „*Agrorynek cen płodów rolnych*”. Na podstawie tygodniowych zestawień cen targowiskowych produktów rolnych sporządzono raporty, które zostały przekazane do Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz TVP. Poza tym sporządzono i przekazano do CDR w Brwinowie cykliczne sprawozdania dotyczące cen nawozów mineralnych w województwie warmińsko-mazurskim oraz kwartalne zestawienie środków produkcji. Specjaliści WMODR udzielili 391 porad indywidualnych dotyczących zasad integrowanej ochrony roślin (monitoring agrofagów).

**Tab. 9. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form - wykonanie**

L.p.	Forma	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
1.	Monitoring	1 328	1 303
2.	Analiza	8	8
3.	Porada indywidualna	376	391

**Tab. 10. Prowadzenie analiz rynku artykułów rolno-spożywczych i środków produkcji wg form i tematów - wykonanie**

Symbol	Formy i zakres tematyczny	Liczba form	
		Plan	Wykonanie
1	2	3	4
<b>Z.5.I.</b>	<b>Monitoring</b>	<b>1 328</b>	<b>1 303</b>
Z.5.I.1.	Monitoring cen nawozów mineralnych	145	139
Z.5.I.2.	Monitoring cen środków produkcji	121	131
Z.5.I.3.	Monitoring cen płodów rolnych	297	265
Z.5.I.4.	Monitoring przebiegu prac w rolnictwie	688	686
Z.5.I.5.	Inne monitoringi	77	82
<b>Z.5.II.</b>	<b>Analiza</b>	<b>8</b>	<b>8</b>
Z.5.II.1.	Analiza cen nawozów mineralnych	4	4
Z.5.II.2.	Analiza cen środków produkcji	4	4
<b>Z.5.III.</b>	<b>Porada</b>	<b>376</b>	<b>391</b>
Z.5.III.1.	Porada indywidualna	376	391
<b>Razem</b>		<b>1 712</b>	<b>1 702</b>



## Zadanie 6. Możliwość prowadzenia doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego

WMODR nie prowadził porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego.

**Tab. 11. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – ogółem - wykonanie**

Forma	Plan		Wykonanie	
	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń	Ogólna liczba doświadczeń	Ogólna liczba powtórzeń
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Doświadczenie w ramach PDO	-	-	-	-

**Tab. 12. Prowadzenie doświadczalnictwa odmianowego w ramach porejestrowego doświadczalnictwa odmianowego – wg rodzajów - wykonanie / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Wyszczególnienie	Liczba doświadczeń		Ogólna liczba powtórzeń	
		P	W	P	W
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>
Z.6.1.	Doświadczenia wg metod określonych regulaminem COBORU	-	-	-	-

## Zadanie 7. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska

Działania WMODR w zakresie upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska były realizowane w formie porad indywidualnych, doradztwa grupowego, pokazów, demonstracji i konkursów.

Zadania doradcze w roku 2022 centralizowały się głównie na udzielaniu porad indywidualnych. WMODR udzielił łącznie 25 144 na zaplanowanych 22 101 porad indywidualnych. Największą grupę porad indywidualnych stanowiły porady dotyczące:

- rozwiązywania problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych – 9 331 porad,
- stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli oraz przetwórstwa rolno-spożywczego udzielono – 8 997 porad,
- upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska – 4 215 porad. W punkcie tym uwzględnione zostały porady indywidualne dotyczące sporządzania wniosków o udzielenie pomocy finansowej spowodowanej wystąpieniem w 2021 r. niekorzystnych zjawisk atmosferycznych (Z.7.M.3. – 63 porady), udział przedstawicieli WMODR jako członków komisji gminnych ds. oszacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi (Z.7.M.3. – 121 porad, w tym wiosenne przymrozki 6, grad 65, deszcz nawalny 44, huragan 5, piorun 1), wniosków o udzielenie pomocy finansowej na dofinansowanie zakupu nawozów (Z.7.M.8.– 900 porad) oraz pomocy w sporządzaniu wniosku w Aplikacji suszowej (Z.7.M.8. – 1367).
- rolnictwa ekologicznego – 2 334 porady,
- modernizacji gospodarstw rolnych, poprawy jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienia pozycji rolników na rynku – 267 porad.

W ramach doradztwa grupowego odbyły się spotkania, podczas których członkowie poszerzali wiedzę w tematyce danej grupy oraz rozwiązywali problemy branżowe. Łącznie odbyły się 64 spotkania dla 439 odbiorców. W ramach upowszechniania metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska w 2022 r. swoją działalność kontynuowały następujące grupy:

- **Grupa producentów bydła mlecznego,**  
zaplanowano: 4 grupy, 33 uczestników, wykonano: 4 grupy, w ramach których odbyło się 16 spotkań, liczba odbiorców: 128 osób.
- **Grupa producentów żywności ekologicznej,**  
zaplanowano: 3 grupy, 20 uczestników, wykonano: 3 grupy, w ramach których odbyło się 12 spotkań, liczba odbiorców: 75 osób.
- **Grupa producentów roślin bobowatych,**  
zaplanowano: 2 grupy, 16 uczestników, wykonano: 2 grupy, w ramach których odbyło się 8 spotkań, liczba odbiorców: 62 osoby.
- **Grupa rolników stosujących środki zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej,**  
zaplanowano: 2 grupy, 15 uczestników, wykonano: 2 grupy, w ramach których odbyło się 8 spotkań, liczba odbiorców: 44 osoby.
- **Grupa producentów trzody chlewnej,**  
zaplanowano: 2 grupy, 15 uczestników, wykonano: 2 grupy, w ramach których odbyło się 8 spotkań, liczba odbiorców: 60 osób.
- **Grupa pszczelarzy amatorów**  
zaplanowano: 1 grupę, 7 uczestników, wykonano: 1 grupę, w ramach której odbyły się 4 spotkania, liczba odbiorców: 29 osób.
- **Grupa producentów zbóż konsumpcyjnych,**  
zaplanowano: 1 grupę, 5 uczestników, wykonano: 1 grupę, w ramach której odbyły się 4 spotkania, liczba odbiorców: 20 osób.
- **Grupa rolników zajmujących się zapobieganiem szkód w gospodarstwach rolnych,**  
zaplanowano: 1 grupę, 5 uczestników, wykonano: 1 grupę, w ramach której odbyły się 4 spotkania, liczba odbiorców: 21 osób.

Celem grup, w zależności od kwalifikacji tematycznej było m.in.: poszerzanie rynku zbytu, pozyskiwanie środków na modernizację, poprawa efektywności uprawy roślin uprawnych, sprzedaż produktów wytworzonych metodami ekologicznymi oraz zwalczanie skutków niekorzystnych zjawisk atmosferycznych.

#### **Pokazy:**

- **Cięcie i formowanie drzew owocowych,**  
zaplanowano: 4, wykonano: 4 pokazy, liczba odbiorców: 57 osób.

Celem pokazów było przedstawienie zasad prawidłowego cięcia i formowania koron drzew owocowych wpływającego na owocowanie oraz stan fitosanitarny sadu. Podczas pokazów omawiano technikę cięcia drzew przed sadzeniem oraz w kolejnych latach ich owocowania.

- **Zastosowanie nowoczesnych technologii w precyzyjnym siewie roślin uprawnych,**  
zaplanowano: 5 pokazów, wykonano: 5 pokazów, liczba odbiorców: 74 osoby.

Celem pokazów było przedstawienie nowoczesnych technologii wykorzystywanych w uprawie i siewie umożliwiających zmniejszenie zużycia paliwa, nakładów robocizny, skrócenia czasu wykonywania prac polowych w porównaniu z tradycyjnymi metodami. Podczas pokazów omawiano metodę siewu precyzyjnego, który pozwala zaoszczędzić na materiale siewnym oraz daje możliwość stworzenia jednakowych warunków potrzebnych do rozwoju poszczególnych roślin.

– **Nowe rozwiązania i innowacje technologiczne w funkcjonowaniu obór dla bydła,**  
zaplanowano: 3, wykonano: 3 pokazy, liczba odbiorców: 48 osób.

Celem pokazów była możliwość zaobserwowania nowoczesnych rozwiązań technologicznych zastosowanych przy wyposażeniu nowej wolnostanowiskowej obory. Są to rozwiązania nowoczesne, uwzględniające nie tylko funkcjonalność budynku, jego wyposażenie, ale również odnoszące się do wymogów zawartych w dobrych praktykach rolniczych, w tym niskoemisyjnych systemów utrzymania zwierząt. Podczas spotkań szczególną uwagę zwrócono na dobrostan krów i pozostałych grup technologicznych bydła, mając na względzie obowiązujące przepisy, jak również komfort utrzymania i bytowania zwierząt, co przekłada się na ich zdrowotność i wydajność.

– **Zasady DDD w produkcji zwierzęcej (dezynfekcja, dezynsekcja, deratyzacja),**  
zaplanowano: 4, wykonano: 4 pokazy, liczba odbiorców: 64 osoby.

Celem pokazów było zastosowanie w budynkach inwentarskich zabiegów mających na celu unieszkodliwienie potencjalnych źródeł zakażenia zwierząt, w celu zachowania odpowiedniego poziomu higieny produkcji i zdrowotności zwierząt. Pokazy były przeprowadzane w gospodarstwach rolnych zapewniających prawidłowy ich przebieg, tj. posiadających budynki inwentarskie, w których prowadzona jest produkcja zwierzęca i w których przeprowadzenie DDD wynika z obowiązków przepisów prawa, lub z konieczności w związku z zaobserwowanym problemem. Podczas pokazów poruszona została również tematyka dotycząca umiejętnego stosowania metod i preparatów dostępnych na rynku, z zachowaniem zasad BHP oraz jak najmniejszego negatywnego i niepożądanego ich oddziaływania na środowisko wewnętrzne, jak i zewnętrzne budynków inwentarskich.

– **Aktualne technologie i metody konserwacji pasz objętościowych,**  
zaplanowano: 14, wykonano: 12 pokazów, liczba odbiorców: 195 osób.

Celem pokazów było upowszechnianie aktualnych technologii i metod konserwacji zielonej masy z użytków trawiastych, roślin motylkowych i mieszanek z trawami lub kukurydzy z zastosowaniem nowych rodzajów sprzętu, odpowiedniej metody kiszenia i doboru środków konserwujących. Omówione zostały również podstawowe zasady BHP podczas zbioru zielonki i jej kiszenia, zasady prawidłowo przygotowanego silosu, pryzmy, miejsca składowania bel.

– **Kalibracja opryskiwacza polowego jako element dobrej praktyki ochrony roślin,**  
zaplanowano: 18, wykonano: 19 pokazów, liczba odbiorców: 272 osoby.

Pokazy miały na celu praktyczną naukę samodzielnego przygotowania, wyregulowania i skalibrowania opryskiwacza polowego do wykonania zabiegu chemicznej ochrony roślin na określonym polu (powierzchnia uprawy, stadium rozwoju roślin – zaawansowanie agrofaga – progi szkodliwości, dawka preparatu oraz cieczy roboczej na 1 ha, prędkość przemieszczania się opryskiwacza po uprawie, ciśnienie robocze). Po zakończeniu uczestnik pokazu nabywał umiejętność samodzielnego skorelowania parametrów oprysku, tak aby wykonać zabieg zgodnie z zaleceniami etykiety – instrukcji umieszczonej na opakowaniu konkretnego preparatu.

– **Szczepienie i okulizacja drzew i krzewów owocowych**  
zaplanowano: 1, wykonano: 0

– **Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych,**  
zaplanowano: 24, wykonano: 22 pokazy, liczba odbiorców: 332 osoby.

Celem pokazów było zaprezentowanie zasad prawidłowego pobierania próbek gleby do badań zasobności i odczynu gleby na potrzeby doradztwa nawozowego oraz podnoszenie

świadomości rolników z zakresu racjonalnej gospodarki nawozowej i znaczenia w tym kontekście systematycznego badania gleb.

– **Higieniczne pozyskanie miodów odmianowych,**

zaplanowano: 3, wykonano: 4 pokazy, liczba odbiorców: 61 osób.

Celem pokazów było zwrócenie szczególnej uwagi na zachowanie dobrych praktyk higienicznych przy pracy z pszczołami. Istotą pokazów było wskazywanie poprawnego sposobu wydobywania miodu, z uwzględnieniem bezpieczeństwa pszczół oraz pszczelarza. Zrealizowane pokazy higienicznego pozyskiwania miodów odmianowych zwróciły uwagę pszczelarzy na wdrażane od kilku lat metody laboratoryjne, które pozwalają określić dominujący udział roślin miododajnych w pozyskanych miodach nektarowych.

W zadaniu Z.7.B.1. nie zrealizowano 5 pokazów, 2 pokazy zrealizowano ponadplanowo w Z.7.B.1. i Z.7.H.1. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form upowszechnieniowych.

**Demonstracje:**

**Technologia uprawy zbóż:**

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie pszenicy ozimej,**

zaplanowano: 15, wykonano: 15 demonstracji, liczba odbiorców: 15 osób;

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie pszenżyta ozimego,**

zaplanowano: 14, wykonano: 14 demonstracji, liczba odbiorców: 14 osób;

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie żyta ozimego,**

zaplanowano: 10, wykonano: 10 demonstracji, liczba odbiorców: 10 osób;

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie pszenicy jarej,**

zaplanowano: 10, wykonano: 10 demonstracji, liczba odbiorców: 10 osób;

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie jęczmienia jarego,**

zaplanowano: 8, wykonano: 8 demonstracji, liczba odbiorców: 8 osób;

**Technologia uprawy kukurydzy:**

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie kukurydzy,**

zaplanowano: 9, wykonano: 8 demonstracji, liczba odbiorców: 8 osób;

**Technologia uprawy rzepaku:**

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie rzepaku ozimego,**

zaplanowano: 5, wykonano: 5 demonstracji, liczba odbiorców: 5 osób;

**Technologia uprawy ziemniaka:**

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie ziemniaka jadalnego,**

zaplanowano: 6, wykonano: 6 demonstracji, liczba odbiorców: 6 osób;

**Technologia uprawy roślin bobowatych:**

– **Wpływ czynników plonotwórczych w uprawie roślin bobowatych,**

zaplanowano: 1, wykonano: 1 demonstrację, liczba odbiorców: 1 osoba.

Celem demonstracji polowych było pokazanie jak prawidłowy dobór odmian oraz agrotechnika wpływa na plonowanie roślin uprawnych w zróżnicowanych warunkach siedliskowo- klimatycznych województwa warmińsko-mazurskiego. W wyniku prowadzonej działalności upowszechnieniowej podwyższył się poziom świadomości rolników związany z doбором odmian oraz koniecznością zastosowania kwalifikowanego materiału siewnego.

– **Zastosowanie niechemicznych metod ochrony roślin w ogrodnictwie,**

zaplanowano: 4, wykonano: 4 demonstracje, liczba odbiorców: 4 osoby.

Demonstracje miały celu zapoznanie producentów ogrodnich z dostępnymi metodami niechemicznego zwalczania agrofagów, w celu zminimalizowania ryzyka zagrożenia zdrowia i środowiska naturalnego. Ponadto celem demonstracji była identyfikacja obecności szkodników w uprawie sadów, szacowanie liczebności szkodników na danym obszarze, określenie wystąpienia maksimum lotu i prognozy ekonomicznej szkodliwości, w którym zasadne jest wykonanie zabiegu chemicznego. Na demonstracjach pokazywano również mechaniczne metody ochrony plantacji, stosowanie pułapek feromonowych oraz biostymulatorów.

– **Renowacja trwałych użytków zielonych ze szczególnym uwzględnieniem doboru mieszanek traw i roślin bobowatych,**

zaplanowano: 8, wykonano: 8 demonstracji, liczba odbiorców: 8 osób.

Celem demonstracji było dopasowanie odpowiedniej metody renowacji użytków zielonych jako podstawowego warunku zapewniającego utrzymanie korzystnego składu gatunkowego zbiorowisk trawiastych. Poza zwiększeniem plonu zielonej masy na TUZ uzasadnieniem do prawidłowej renowacji miała być również poprawa składu botanicznego i ograniczenie występowania uporczywych chwastów, wyrównanie powierzchni TUZ oraz zwiększenie plonowania.

– **Biotechniczne metody zwalczania warrozy pszczoł. Dobre praktyki pszczelarskie,**

zaplanowano: 4, wykonano: 3 demonstracje, liczba odbiorców: 3 osoby.

Celem demonstracji było wdrożenie i upowszechnienie nowych, skutecznych i bezpiecznych dla pszczoł oraz dla jakości pozyskiwanych produktów pszczelich metod walki z warrozą pszczoł miodnych.

– **Wpływ odmiany, stanowiska oraz metod agrotechnicznych na plonowanie roślin uprawianych metodami ekologicznymi (z wyłączeniem trwałych użytków zielonych),**

zaplanowano: 8, wykonano: 8 demonstracji, liczba odbiorców: 8 osób.

Celem demonstracji było upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych służących zwiększeniu poziomu żyzności gleb bądź też ograniczeniu jej degradacji przy zastosowaniu probiotechnologii wykorzystującej pożyteczne mikroorganizmy. Demonstracje polegała na założeniu 8 poletek demonstracyjnych, na których były stosowane preparaty zawierające pożyteczne mikroorganizmy oraz alginin (naturalny nawóz utworzony z alg).

W zadaniu Z.7.A.1 i Z.7.A.2 nie zrealizowano 2 demonstracji. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form upowszechnieniowych.

**Konkursy:**

WMODR w 2022 r. zaplanował i zrealizował 6 konkurów. Zorganizował 2 konkursy o zasięgu wojewódzkim oraz przygotował zgłoszenia uczestników do 4 konkursów o charakterze ogólnokrajowym. Łącznie udział w nich wzięło 110 odbiorców. Celem konkursów było promowanie osiągnięć ich uczestników, w tym: produkcyjnych, hodowlanych lub w zakresie zarządzania gospodarstwem.

– **„Bezpieczne gospodarstwo rolne”** – 10 zgłoszeń uczestników.

Konkurs realizowany był przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego. Rolą Ośrodka był dobór odpowiednich gospodarstw spełniających warunki udziału w konkursie. Celem konkursu była promocja zasad ochrony zdrowia i życia w gospodarstwie rolnym.

– „**Farmer Roku**” – 15 zgłoszeń uczestników.

Konkurs organizowany był przez Stowarzyszenie Polski Klub Rolnik. Celem konkursu było promowanie nowoczesnego rolnictwa i tych producentów rolnych, którzy dzięki pomysłowości, inicjatywie i wykorzystywaniu narzędzi Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej modernizują i rozwijają swoje gospodarstwa, a także kreują pozytywny wizerunek polskiej wsi i rolnictwa.

– „**Konkurs na największą dynie**” – 2 uczestników.

Konkurs organizowany przez WMODR, którego celem było promowanie ogrodnictwa oraz przydomowej produkcji warzyw. Skierowany był do rolników, ogrodników oraz amatorów ogrodnictwa z całego województwa.

– „**Najlepsze gospodarstwo ekologiczne**” – 9 zgłoszeń uczestników.

Konkurs organizowany był przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, Oddział w Radomiu, przy współpracy z MRiRW oraz Wojewódzkimi Ośrodkami Doradztwa Rolniczego. Celem konkursu było szerzenie dobrych praktyk w zakresie rolnictwa ekologicznego, wdrażanie najlepszych rozwiązań w gospodarstwach rolnych oraz rozpowszechnianie wiedzy z zakresu rolnictwa ekologicznego. W konkursie uczestniczyły gospodarstwa ekologiczne z województwa warmińsko-mazurskiego.

– „**Ochrona środowiska, zdrowia publicznego i bezpieczeństwo żywności**” – 70 uczestników.

Organizatorem konkursu był WMODR. Celem konkursu było zwiększenie zainteresowania wdrażaniem inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, podniesienie poziomu wiedzy uczestników, tj. rolników-producentów, przetwórców, organizatorów turystyki i konsumentów oraz zwrócenie ich uwagi na wzajemne oddziaływanie rolnictwa i środowiska.

– „**Pszczelarz Roku**” – 4 zgłoszenia uczestników.

Organizatorem konkursu była Fundacja Akademii Pszczelarstwa i Zrównoważonego Rozwoju. Celem konkursu było promowanie pszczelarstwa i polskich miodów pszczelich, jak również integrowanie środowiska hodowców pszczół i upowszechnianie wiedzy na temat znaczenia pszczelarstwa dla bioróżnorodności.

#### **Pozostała działalność:**

W 2022 r. pozostała działalność WMODR w ramach upowszechniania metod produkcji rolnej i stylu życia przyjaznych dla środowiska, skupiona była wokół promocji 7 gospodarstw należących do Krajowej Sieci Gospodarstw Demonstracyjnych. Zrealizowane przez WMODR zadania opierały się na działaniach promocyjnych, tj. artykuły w miesięczniku „Bieżące Informacje”, informacje na stronie wmodr.pl w celu dalszej rozbudowy Sieci i przyłączaniu kolejnych gospodarstw.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zrealizowane w zadaniu 1 w punktach Z.1.A., Z.1.B., Z.1.D., Z.1.H., Z.1.M., formy informacyjne w zadaniu 2 w punktach Z.2.A., Z.2.B., Z.2.D., Z.2.H., Z.2.M.

**Tab. 13. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - wg form – wykonanie**

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		22 101		25 144
2.	Doradztwo grupowe	64	448	64	439
3.	Pokaz	76		73	1 103
4.	Demonstracja	102		100	100
5.	Konkurs	6		6	110
8.	Pozostała działalność upowszechnieniowa	1	-	1	-

**Tab. 14. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska – działalność doradcza wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Z.7.A.</b>	<b>Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze</b>	<b>9 063</b>	<b>8 997</b>	<b>28</b>	<b>28</b>	<b>220</b>	<b>217</b>	<b>9 283</b>	<b>9 214</b>
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej		5 785						5 785
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej		3 117		28		217		3 334
Z.7.A.3.	Prowadzenie przetwórstwa w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej (MLO)		95						95
<b>Z.7.B.</b>	<b>Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych</b>	<b>9 073</b>	<b>9 331</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>84</b>	<b>82</b>	<b>9 157</b>	<b>9 413</b>
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej		4 514		12		82		4 596
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej		3 056						3 056
Z.7.B.3.	Normy i wymogi wzajemnej zgodności		492						492
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych		345						345
Z.7.B.5.	BHP		338						338
Z.7.B.6.	Bioasekuracja w gospodarstwie rolnym		586						586
<b>Z.7.D.</b>	<b>Rolnictwo ekologiczne</b>	<b>1 917</b>	<b>2 334</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>80</b>	<b>75</b>	<b>1 997</b>	<b>2 409</b>
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi		960						960
Z.7.D.2.	Sprzedaż produktów ekologicznych		366		12		75		441
Z.7.D.3.	Rolnictwo ekologiczne w ramach PROW		1 008						1 008
<b>Z.7.H.</b>	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku</b>	<b>346</b>	<b>267</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>346</b>	<b>267</b>



Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Z.7.H.1.	Zasady tworzenia i funkcjonowanie grup producentów rolnych, grup i organizacji producentów owoców i warzyw, zrzeszeń i innych form organizacji		98						98
Z.7.H.2.	Tworzenie sieci współpracy w ramach łańcucha żywnościowego		45						45
Z.7.H.3.	Systemy jakości żywności		58						58
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP		66						66
<b>Z.7.M.</b>	<b>Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska</b>	<b>1 702</b>	<b>4 215</b>	<b>12</b>	<b>12</b>	<b>64</b>	<b>65</b>	<b>1 766</b>	<b>4 280</b>
Z.7.M.1.	Zasady integrowanej produkcji		171						171
Z.7.M.2.	Zasady integrowanej ochrony roślin		306						306
Z.7.M.3.	Zasady przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu na poziomie gospodarstwa		539		8		44		583
Z.7.M.5.	Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych w gospodarstwie rolnym		130						130
Z.7.M.6.	Gospodarka wodno-ściekowa oraz postępowanie z odpadami		131						131
Z.7.M.7.	Ustawa o ochronie zwierząt		49						49
Z.7.M.8.	Inne działania na rzecz ochrony środowiska na poziomie gospodarstwa /*		2 889		4		21		2 910
<b>Razem</b>		<b>22 101</b>	<b>25 144</b>	<b>64</b>	<b>64</b>	<b>448</b>	<b>439</b>	<b>22 549</b>	<b>25 583</b>

/\* w temacie tym zrealizowane zostały porady indywidualne z zakresu zaleceń zawartych w kodeksie dobrej praktyki rolniczej, w zakresie ograniczenia emisji amoniaku w ilości 393.

**Tab. 15. Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznego dla środowiska - działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>Z.7.A.</b>	<b>Stosowanie nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowla oraz przetwórstwo rolno-spożywcze</b>	<b>16</b>	<b>16</b>	<b>94</b>	<b>92</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.7.A.1.	Nowe rozwiązania w produkcji roślinnej	9	9	90	89									
Z.7.A.2.	Nowe rozwiązania w produkcji zwierzęcej	7	7	4	3									
<b>Z.7.B.</b>	<b>Rozwiązywanie problemów technologicznych i organizacyjno-ekonomicznych gospodarstw rolnych</b>	<b>57</b>	<b>53</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	
Z.7.B.1.	Technologia produkcji roślinnej	57	53			1	1					1	1	
Z.7.B.2.	Technologia produkcji zwierzęcej					1	1							
Z.7.B.4.	Poprawa stanu technicznego, technologicznego i organizacyjnego w gospodarstwach rolnych					1	1							
Z.7.B.5.	BHP					1	1							
<b>Z.7.D.</b>	<b>Rolnictwo ekologiczne</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>8</b>	<b>8</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	
Z.7.D.1.	Produkcja metodami ekologicznymi			8	8	1	1							
<b>Z.7.H.</b>	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych, poprawa jakości artykułów rolno-spożywczych i ich przetwórstwa oraz wzmocnienie pozycji rolników na rynku</b>	<b>3</b>	<b>4</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	

Symbol	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Z.7.H.4.	Systemy bezpieczeństwa żywności, dobre praktyki higieniczne, produkcyjne przy produkcji żywności w warunkach domowych, HACCP	3	4			1	1							
Z.7.M.	<b>Upowszechnianie metod produkcji rolniczej i stylu życia przyjaznych dla środowiska</b>	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Razem		76	73	102	100	6	6	0	0	0	0	1	1	

## **Zadanie 8. Podejmowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego**

Działania WMODR w zakresie podejmowania działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego były realizowane w formie porad indywidualnych, doradztwa grupowego, pokazów i konkursów.

WMODR w 2022 r. udzielił 1 419 na zaplanowanych 1 728 porad indywidualnych. Największą grupę porad indywidualnych stanowiły porady dotyczące:

- profilaktyki prozdrowotnej, świadomości konsumenckiej i racjonalnego żywienia – 413 porad,
- krótkich łańcuchów dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaży bezpośredniej, dostawy bezpośredniej, działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej – 302 porady,
- rolniczego handlu detalicznego – 245 porad,
- estetyzacji wiejskiej zagrody – 175 porad,
- tradycji kulinarnych – 113 porad,
- dziedzictwa kultury materialnej i zachowania tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi – 92 porady,
- twórczości ludowej, tradycyjnych zawodów i rękodzieła – 79 porady.

### **Doradztwo grupowe:**

W ramach zadania działanie na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego swoją działalność kontynuowała grupa:

– **Grupa producentów żywności wytworzonej w ramach rolniczego handlu detalicznego (RHD),**

zaplanowano: 1 grupę, 5 uczestników, wykonano: 1 grupę w ramach, której odbyły się 4 spotkania, liczba odbiorców: 21 osób.

Grupa skierowana była do małych gospodarstw powiązanych z przetwórstwem spożywczym realizujących działalność w ramach RHD, jak również gospodarstw zainteresowanych taką formą sprzedaży, na terenie konkretnego powiatu. Celem grupy było zapoznanie z zasadami i przepisami, funkcjonowania, a także pomoc w wyszukaniu kanałów dystrybucji oraz rejestracji podmiotów w ramach RHD.

### **Pokazy:**

– **Potrawy tradycyjne i regionalne,**

zaplanowano: 11, wykonano: 12 pokazów, liczba odbiorców: 188 osób.

Pokazy miały na celu propagowanie tradycyjnego sposobu przyrządzania potraw na bazie lokalnych surowców, jak również budowanie świadomości zachowania tradycyjnych przepisów przekazywanych z pokolenia na pokolenie. Pokazy polegały na prezentacji wytwarzania produktu rolniczego w sektorze żywności naturalnej i tradycyjnej stanowiącego o przynależności kulturowej mieszkańców do regionu.

– **Rękodzieło tradycją regionu,**

zaplanowano: 4, wykonano: 4 pokazy, liczba odbiorców: 61 osób.

Pokazy miały na celu upowszechnienie wiedzy na temat lokalnego dziedzictwa kulturowego z wykorzystaniem różnych dyscyplin rękodzielniczych z zachowaniem elementów tradycji i nowoczesności. Pokazy polegały na prezentacji technik rękodzielniczych wykorzystywanych

przy wyrobie elementów zdobniczych, dekoracyjnych, czy też przedmiotów stosowanych w gospodarstwach domowych, agroturystycznych bądź edukacyjnych.

W zadaniu Z.7.N.3. zrealizowano ponadplanowo 1 pokaz. Wynikało to z zapotrzebowania rolników na poszczególne tematy form upowszechnieniowych.

#### **Konkurs:**

WMODR w 2022 r. zorganizował 2 konkursy o charakterze wojewódzkim. Łącznie udział w nich wzięło 23 odbiorców. Celem konkursów było promowanie działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi oraz ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego.

– *„Konkurs na regionalną potrawę wigilijną”* zmiana tytułu na *„Konkurs na najładniejsze stoisko wigilijne”* – 3 uczestników.

Organizatorem konkursu był WMODR. Celem konkursu było upowszechnienie wiedzy o regionalnych tradycjach bożonarodzeniowych oraz kultywowanie lokalnych tradycji. Ponadto konkurs przyczynił się do promocji umiejętności jego uczestników, aktywizacji i integracji lokalnych środowisk, wymiany doświadczeń w tym zakresie, a także dbałości o poczucie tożsamości kulturowej. Uczestnikami konkursu były koła gospodyń wiejskich z terenu województwa warmińsko-mazurskiego, które na stoiskach wystawienniczych zaprezentowały dziedzictwo kulturowe i kulinarne regionu.

*„Najciekawsze stoisko” podczas „Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych”* – 20 uczestników. Konkurs zorganizowany ponadplanowo w zadaniu Z.8.J.

Konkurs organizowany był przez WMODR. Celem konkursu była promocja lokalnych produktów i producentów, przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, a także wymiana doświadczeń pomiędzy uczestnikami oraz inspirowanie do pracy zespołowej.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zrealizowane w zad.1. w pozycjach Z.1.F., Z.1.J., Z.1.N., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.F., Z.2.J., Z.2.N.

**Tab. 16. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego zarządzania gospodarstwa rolnego wg form - wykonanie**

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	Porada indywidualna		1 728		1 419
2.	Doradztwo grupowe	4	20	4	21
3.	Pokaz	15		16	249
5.	Konkurs	1		2	23

**Tab. 17. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność doradcza wg form i tematów - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Z.8.F.</b>	<b>Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego</b>	<b>669</b>	<b>588</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>669</b>	<b>588</b>
Z.8.F.1.	Profilaktyka prozdrowotna, świadomość konsumencka i racjonalne żywienie		413						413
Z.8.F.2.	Estetyzacja wiejskiej zagrody		175						175
<b>Z.8.J.</b>	<b>Promocja produktów lokalnych i regionalnych</b>	<b>671</b>	<b>547</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>20</b>	<b>21</b>	<b>691</b>	<b>568</b>
Z.8.J.2.	Krótkie łańcuchy dostaw (od pola do stołu), w tym sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie, działalność marginalna, lokalna i ograniczona		302						302
Z.8.J.3.	Rolniczy handel detaliczny		245		4		21		266
<b>Z.8.N.</b>	<b>Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego</b>	<b>388</b>	<b>284</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>388</b>	<b>284</b>
Z.8.N.1.	Dziedzictwo kultury materialnej i zachowanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego wsi		92						92
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło		79						79
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne		113						113
<b>Razem</b>		<b>1 728</b>	<b>1 419</b>	<b>4</b>	<b>4</b>	<b>20</b>	<b>21</b>	<b>1 748</b>	<b>1 440</b>

**Tab. 18. Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		Demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Z.8.F.	Unowocześnianie wiejskiego gospodarstwa domowego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Z.8.J.	Promocja produktów lokalnych i regionalnych	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Z.8.J.1.	Promocja i sprzedaż produktów lokalnych i regionalnych					0	1							
Z.8.N.	Działania na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, ekologicznego i funkcjonalnego urządzania gospodarstwa rolnego	15	16	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Z.8.N.2.	Twórczość ludowa, tradycyjne zawody i rękodzieło	4	4											
Z.8.N.3.	Tradycje kulinarne	11	12			1	1							
<b>Razem</b>		<b>15</b>	<b>16</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>

## **Zadanie 9. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku**

Działania WMODR w zakresie upowszechniania rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku były realizowane w formie porad indywidualnych, doradztwa grupowego i konkursów.

WMODR w 2022 r. udzielił 1 237 na zaplanowanych 1 326 porad indywidualnych. Największą grupę porad indywidualnych stanowiły porady dotyczące:

- prowadzenia działalności pozarolniczej – 470 porad,
- aktywizacji mieszkańców obszarów wiejskich – 288 porad,
- promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyki i turystyki wiejskiej, tworzenia sieci współpracy – 172 porady,
- współpracy z lokalnymi organizacjami społecznymi – 161 porad,
- zagród edukacyjnych – 70 porad,
- tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej – 52 porady,
- gospodarstw opiekuńczych – 24 porady.

### **Doradztwo grupowe:**

W ramach zadania upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku swoją działalność rozwijały grupy pn.:

#### **– Grupa małych gospodarstw rolnych,**

zaplanowano: 2 grupy, 18 uczestników, wykonano: 2 grupy w ramach, których odbyło się 9 spotkań, liczba odbiorców: 61 osób.

Celem grupy było zwiększenie rentowności małych gospodarstw, które jako małe rodzinne gospodarstwa produkujące zgodnie z dobrymi praktykami rolniczymi, pozytywnie wpływają na stan środowiska, a także podtrzymują różnorodność biologiczną i krajobrazową. Ponadto grupa miała na celu zdefiniowanie oraz wykorzystanie potencjalnych możliwości małych gospodarstw rolnych jako alternatywnych źródeł dochodu.

### **Konkursy:**

WMODR w 2022 r. zorganizował 4 konkursy o charakterze wojewódzkim oraz przygotował zgłoszenia uczestników do 1 konkursu o charakterze ogólnokrajowym. Łącznie udział w nich wzięło 66 odbiorców. Celem konkursów było promowanie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku.

#### **– Konkurs fotograficzny „Rolnictwo to moja pasja” – 21 uczestników.**

Konkurs organizowany przez WMODR. Celem konkursu było pokazanie uroków warmińsko-mazurskiej wsi, trudu pracy rolnika, a także dobrych praktyk w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w gospodarstwie rolnym. Głównym założeniem konkursu było zatrzymanie dynamicznych i jednocześnie urokliwych chwil wiejskiego życia ludzi, zwierząt i przyrody.

#### **– „Najciekawsza zagroda edukacyjna Warmii i Mazur 2022” – 10 uczestników.**

Konkurs organizowany przez WMODR. Celem konkursu była promocja zagród edukacyjnych województwa warmińsko-mazurskiego, aktywizacja mieszkańców wsi do podejmowania nowych przedsięwzięć i inicjatyw oraz popularyzacja tradycji, walorów krajoznawczych i kulturowych Warmii i Mazur. Uczestnikami konkursu były zagrody edukacyjne z terenu



województwa warmińsko-mazurskiego zrzeszone w Ogólnopolskiej Sieci Zagród Edukacyjnych.

– „*Najlepsze gospodarstwo agroturystyczne z tradycjami*” – 18 uczestników.

Konkurs organizowany był przez WMODR. Celem konkursu była promocja gospodarstw agroturystycznych, popularyzacja wypoczynku na wsi, a także walorów krajoznawczych, kulturowych oraz tradycji regionu. Ponadto konkurs przyczynił się do identyfikacji różnorodnych miejsc i usług w zakresie agroturystyki, motywowania do podnoszenia jakości świadczonych usług oraz kreowania przyjaznego wizerunku wsi. W konkursie wzięły udział gospodarstwa agroturystyczne (do 5 pokoi) z obszarów wiejskich województwa warmińsko-mazurskiego.

– „*Sposób na sukces*” – 6 zgłoszeń uczestników.

Konkurs organizowany był przez Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie. Celem konkursu była promocja przedsiębiorczości na obszarach wiejskich i w miastach do dwudziestu tysięcy mieszkańców, innowacyjnych rozwiązań sprzyjających podnoszeniu jakości życia na obszarach wiejskich oraz działań na rzecz ograniczania skutków niekorzystnych zmian klimatu, w tym przedsięwzięć zrealizowanych na rzecz ochrony środowiska i odnawialnych źródeł energii.

– „*Dobre praktyki prowadzenia działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich, z wykorzystaniem środków z PROW 2007-2013 lub PROW 2014-2020*” – 11 uczestników.

Konkurs zorganizowany ponadplanowo w zadaniu Z.9.E.

Konkurs organizowany był przez WMODR. Celem konkursu była promocja najciekawszych podmiotów prowadzących działalność pozarolniczą, wsparcie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, poszerzanie i rozwój kontaktów społecznych i biznesowych oraz poprawa wizerunku wsi i obszarów wiejskich, poprzez nowe miejsca pracy i usługi.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zrealizowane w zad.1. w pozycjach Z.1.E., Z.1.O., formy informacyjne w zad. 2 w pozycjach Z.2.E., Z.2.O.

**Tab. 19. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku wg form - wykonanie**

Lp.	Forma	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	3	4
1.	Porada indywidualna		1 326		1 237
2.	Doradztwo grupowe	9	80	9	61
5.	Konkurs	4		5	66

**Tab. 20. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność doradcza wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców			
		P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
<b>Z.9.E.</b>	<b>Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</b>	<b>967</b>	<b>971</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>80</b>	<b>61</b>	<b>1 047</b>	<b>1 032</b>
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej		470						470
Z.9.E.2.	Tworzenie i funkcjonowanie organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej		52						52
Z.9.E.3.	Współpraca z lokalnymi organizacjami społecznymi		161						161
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich		288		9		61		349
<b>Z.9.O.</b>	<b>Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku</b>	<b>359</b>	<b>266</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>359</b>	<b>266</b>
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy		172						172
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne		70						70
Z.9.O.3.	Gospodarstwa opiekuńcze		24						24
<b>Razem</b>		<b>1 326</b>	<b>1 237</b>	<b>9</b>	<b>9</b>	<b>80</b>	<b>61</b>	<b>1 406</b>	<b>1 298</b>

**Tab. 21. Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku – działalność upowszechnieniowa wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol tematu	Tematyka	Liczba form												
		Pokaz		demonstracja		Konkurs		Olimpiada		Targi / wystawy		Pozostała działalność upowszechnieniowa		
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	P	W	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>Z.9.E.</b>	<b>Rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich</b>					2	3							
Z.9.E.1.	Prowadzenie działalności pozarolniczej					0	1							
Z.9.E.4.	Aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich					2	2							
<b>Z.9.O.</b>	<b>Upowszechnianie rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej oraz prowadzenie promocji wsi jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku</b>					2	2							
Z.9.O.1.	Promocje wsi jako atrakcyjnego miejsca życia i wypoczynku, agroturystyka i turystyka wiejska, tworzenie sieci współpracy					1	1							
Z.9.O.2.	Zagrody edukacyjne					1	1							
<b>Razem</b>						<b>4</b>	<b>5</b>							

## **Zadanie 10. Współdziałanie w realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych**

Działania WMODR w zakresie realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych były realizowane w formie porad indywidualnych i pokazów.

WMODR w 2022 r. udzielił 2 979 na zaplanowanych 2 411 porad indywidualnych z zakresu realizacji zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych oraz zorganizował pokaz nt. zasad ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego. Zadania te przyczyniły się do zwiększenia wiedzy oraz podniesienia świadomości w zakresie wpływu działalności rolniczej na środowisko oraz ograniczenie jej negatywnych skutków. Największą grupę porad indywidualnych stanowiły porady dotyczące:

- działania rolno-środowiskowo-klimatycznego – 1 647 porad,
- zasad ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywy azotanowej i ramowej dyrektywy wodnej, w tym zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o której mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne. – 1 259 porad,
- ochrony bioróżnorodności, w tym NATURA 2000 – 73 porady.

### **Pokaz:**

- **Zasady ochrony wód powierzchniowych i podziemnych przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego**

zaplanowano: 1, wykonano: 1 pokaz, liczba odbiorców: 18 osób.

Celem pokazu było ugruntowanie wiedzy wśród jego uczestników w zakresie bezpiecznego przechowywania nawozów naturalnych i kiszzonek, zapobiegając przedostawaniu się odcieków do wód i gruntu oraz wskazanie dobrych praktyk zagospodarowania gruntów w celu bezpiecznego, rolniczego wykorzystania wszelkich związków azotu.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zrealizowane w zad.1. w pozycji Z.1.P, formy informacyjne w zad 2. w pozycji Z.2.P.

**Tab. 22. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych wg form – wykonanie**

Lp.	Forma	Plan	Wykonanie
		Liczba odbiorców	
1	2	3	4
1.	Porada indywidualna	2 411	2 979
3.	Pozostałe formy w obszarze ograniczenia azotu	15	18

**Tab. 23. Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczy – wg form i tematów - wykonanie - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol tematu	Tematyka	Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe formy w obszarze ograniczenia		Łączna liczba odbiorców (3+7)(4+8)	
				Liczba form		Liczba odbiorców					
		P	W	P	W	P	W	P	W	P	W
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Z.10.P.	<b>Realizacja zadań wynikających z programów rolnośrodowiskowych oraz programów działań mających na celu ograniczenia odpływu azotu ze źródeł rolniczych</b>	2 411	2 979	0	0	0	0	1	1	2 411	2 979
Z.10.P.1.	Zasady ochrony wód przed zanieczyszczeniami ze źródeł rolniczych, dyrektywa azotanowa i ramowa dyrektywa wodna /*	1 417	1 259					1	1	1 417	1 259
Z.10.P.2.	Działanie rolno-środowiskowo-klimatyczne	918	1 647							918	1 647
Z.10.P.3.	Ochrona bioróżnorodności, w tym NATURA 2000	76	73							76	73
<b>Razem</b>		<b>2 411</b>	<b>2 979</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1</b>	<b>1</b>	<b>2 411</b>	<b>2 979</b>

/\* w temacie tym zrealizowane zostały porady indywidualne z zakresu zaleceń zawartych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy Prawo wodne w ilości 599

### **Zadanie 11. Prowadzenie analiz przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej**

W roku 2022 w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej WMODR zrealizowano 3 128 na zaplanowanych 2 320 porad indywidualnych. Największą grupę porad indywidualnych stanowiły porady dotyczące:

- rachunkowości podatkowej – 888 porad,
- zarządzania, organizacji i planowania pracy w gospodarstwie rolnym – 875 porad,
- rachunkowości rolnej – 557 porad,
- informacji rynkowej – 354 porady,
- ubezpieczeń społecznych oraz majątkowych – 244 porady,
- wyliczania dochodów kosztów i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej – 172 porady,
- badania koniunktury w rolnictwie – 38 porad.

Sporządzono również 30 analiz dot. wyliczania dochodów, kosztów opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej, dostępnych dla rolnika na stronie internetowej wmodr.pl oraz publikowanych w miesięczniku „Bieżące Informacje”, a także wykorzystywanych w codziennej pracy doradcy.

Formy szkoleniowe z tego zakresu tematycznego zostały zrealizowane w zad.1. w pozycjach Z.1.C., Z.1.I., formy informacyjne w zad 2. w pozycjach Z.2.C., Z.2.I..

**Tab. 24. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form - wykonanie**

L.p.	Forma	Plan	Wykonanie
		Liczba odbiorców	
1	2	3	4
2.	Porada indywidualna	2 320	3 128
4.	Pozostałe formy w obszarze analiz	30	30

**Tab. 25. Analizy przemian w zakresie poziomu i jakości produkcji rolniczej i funkcjonowania gospodarstw rolnych oraz upowszechnianie wyników tych analiz w pracy doradczej wg form i tematów - / plan (P), wykonanie (W) /**

Symbol tematu	Tematyka	Analiza gospodarstwa		Porada indywidualna		Doradztwo grupowe				Pozostałe formy w obszarze analiz	
		P	W	P	W	Liczba form		Liczba odbiorców		P	W
						P	W	P	W		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<b>Z.11.C</b>	<b>Rachunkowość w gospodarstwach rolnych</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>1 379</b>	<b>1 689</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>
Z.11.C.1.	Rachunkowość rolna			477	557						
Z.11.C.2.	Rachunkowość podatkowa			606	888						
Z.11.C.3.	Ubezpieczenia społeczne oraz majątkowe			296	244						
<b>Z.11.I</b>	<b>Zarządzanie gospodarstwem rolnym</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>941</b>	<b>1 439</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	<b>30</b>
Z.11.I.1.	Zarządzanie, organizacja i planowanie pracy w gospodarstwie rolnym			521	875						
Z.11.I.2.	Wylizywanie dochodów kosztów, i opłacalności produkcji roślinnej i zwierzęcej			196	172					30	30
Z.11.I.3.	Badanie koniunktury w rolnictwie			46	38						
Z.11.I.4.	Informacja rynkowa			178	354						
<b>Razem</b>		<b>0</b>	<b>0</b>	<b>2 320</b>	<b>3 128</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>0</b>	<b>30</b>	<b>30</b>

### **Zadanie 12. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody zgodnie z przepisami ustawy z dnia 13 października 1995 r.-Prawo łowieckie**

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r. poz. 1 683 t.j.) przedstawiciele WMODR uczestniczyli w zespołach szacujących szkody łowieckie oraz ustalających wysokość odszkodowania za szkody wyrządzone w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny.

W 2022 r. pracownicy WMODR uczestniczyli w 444 szacowaniach szkód łowieckich, zakończonych protokołem. Ponadto udzielono 430 informacji z zakresu szacowania i ustalania wielkości odszkodowania za szkody łowieckie.

**Tab. 26. Udział w szacowaniu szkód łowieckich, a także ustalanie wysokości odszkodowania za te szkody wg form – wykonanie**

L.p.	Forma	Plan	Wykonanie
		Liczba odbiorców	
1	2	3	4
1.	Szacowanie szkody łowieckiej (zakończone protokołem)		444
2.	Informacja		430

### **Zadanie 13. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2018 r. o restrukturyzacji zadłużenia podmiotów prowadzących gospodarstwa rolne**

W 2022 r. WMODR udzielił 2 informacji oraz 3 porad indywidualnych z zakresu oceny i akceptacji planów restrukturyzacji z powodu niewielkiego zainteresowania ze strony rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

**Tab. 27. Ocena i akceptacja planów restrukturyzacji wg form - wykonanie**

L.p.	Forma	Plan	Wykonanie
		Liczba odbiorców	
1	2	3	4
1.	Informacja	1	2
2.	Porada indywidualna	5	3

### **C.2. Usługi odpłatne realizowane na podstawie art. 4.4 ustawy o jednostkach doradztwa rolniczego**

Zadania odpłatne obejmują:

- a) prowadzenie rachunkowości PL FADN;
- b) wydawanie miesięcznika;
- c) organizowanie targów;
- d) realizację usług doradczych zgodnie z cennikiem WODR (sporządzanie dokumentacji do działań PROW 2014-2020, kredytów bankowych, wniosków m.in. o dopłaty bezpośrednie, do materiału siewnego, planów nawozowych, atestacji opryskiwaczy m.in.);
- e) organizację szkoleń: m.in. „Stosowanie środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie”, „Doradztwo dotyczące środków ochrony roślin”, „Integrowana produkcja roślin”, „Szkolenie dla beneficjentów PROW na lata 2014-2020”.

**Tab. 28. Płatne usługi na rzecz gospodarstw rolnych**

Lp.	Rodzaj zadania	Jednostka miary	Liczba	
			Plan	Wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Prowadzenie rachunkowości, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	598	605
1.a.	Księgowość uproszczona dla klientów	Liczba odbiorców	508	508
1.b.	Inne /jakie VAT	Liczba odbiorców	90	97
3.	Ocena użyteczności maszyn rolniczych Badanie sprawności technicznej opryskiwaczy	Liczba atestacji/kalibracji	741	814
6.	Sporządzanie planów nawozowych lub planów przechowalnictwa nawozów naturalnych	Liczba odbiorców	336	290
7.	Sporządzanie planów działalności rolno-środowiskowej, planów działalności ekologicznej oraz dokumentacji przyrodniczych, w tym:	Liczba odbiorców ogółem w tym:	223	695
7.a.	Plany działalności rolnośrodowiskowej	Liczba odbiorców	143	521
7.b.	Plany działalności ekologicznej	Liczba odbiorców	80	174

**Tab. 29. Prowadzenie działalności wydawniczej**

Lp.	Tytuły wydawnictw	Plan	Wykonanie
		Łączny nakład	Łączny nakład
1	2	3	4
-	-	-	-

**Tab. 30. Działalność szkoleniowa nie związana z realizacją zadań nieodpłatnych**

Lp.	Tytuł szkoleń/kursów	Plan		Wykonanie	
		liczba form	liczba uczestników	liczba form	liczba uczestników
1	2	3	4	5	6
1.	Szkolenie uzupełniające w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	57	1 266	52	1 198
2.	Szkolenie podstawowe w zakresie stosowania środków ochrony roślin sprzętem naziemnym, z wyłączeniem sprzętu montowanego na pojazdach szynowych oraz innego sprzętu stosowanego w kolejnictwie	11	255	11	249
3.	Szkolenie uzupełniające w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	2	45	2	46
4.	Szkolenie podstawowe w zakresie doradztwa dotyczącego środków ochrony roślin	1	20	1	17
5.	Szkolenie w zakresie integrowanej produkcji roślin - uzupełniające	1	20	0	0
6.	Szkolenie dla beneficjentów PROW na lata 2014-2020	16	150	9	124
	<b>SUMA</b>	<b>88</b>	<b>1 756</b>	<b>75</b>	<b>1 634</b>



**Tab. 31. Wypełnianie wniosków i innych dokumentów niezbędnych do ubiegania się o przyznanie pomocy finansowanej ze środków pochodzących z funduszy UE lub innych instytucji krajowych i zagranicznych**

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		plan	wykonanie
1	2	3	4
1.	<b>Płatności bezpośrednie i ONW</b>	<b>10 226</b>	<b>7 307</b>
2.	<b>Zmiana do wniosku – rejestr wypasu</b>	<b>0</b>	<b>595</b>
3.	<b>Premie dla młodych rolników</b>	<b>68</b>	<b>65</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	49	14
	<i>wniosek o płatność</i>	17	38
	<i>zmiana do planu</i>	1	0
	<i>ankieta monitorująca</i>	1	2
	<i>informacja po realizacji operacji</i>	0	11
4.	<b>Restrukturyzacja małych gospodarstw</b>	<b>89</b>	<b>136</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	61	54
	<i>wniosek o płatność</i>	26	59
	<i>zmiana do planu</i>	2	6
	<i>ankieta monitorująca</i>	0	2
	<i>informacja po realizacji operacji</i>	0	15
5.	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych a,b,c</b>	<b>8</b>	<b>2</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	5	0
	<i>wniosek o płatność</i>	3	2
6.	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych d</b>	<b>14</b>	<b>36</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	7	0
	<i>wniosek o płatność</i>	7	28
	<i>zmiana do planu</i>	0	1
	<i>informacja po realizacji operacji</i>	0	7
7.	<b>Modernizacja gospodarstw rolnych nawadnianie (obszar e)</b>	<b>9</b>	<b>0</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	4	0
	<i>wniosek o płatność</i>	5	0
8.	<b>Inwestycje w gospodarstwach położonych na obszarach Natura 2000</b>	<b>1</b>	<b>1</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	1	0
	<i>wniosek o płatność</i>	0	1
9.	<b>Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych</b>	<b>8</b>	<b>6</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	7	4
	<i>wniosek o płatność</i>	1	2
10.	<b>Inwestycje zapobiegające zniszczeniu potencjału produkcji rolnej</b>	<b>7</b>	<b>6</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	3	2
	<i>wniosek o płatność</i>	4	4
11.	<b>Premie na rozpoczęcie działalności pozarolniczej</b>	<b>14</b>	<b>24</b>
	<i>wniosek o pomoc</i>	12	21
	<i>wniosek o płatność</i>	1	3

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		plan	wykonanie
1	2	3	4
	<i>zmiana do planu</i>	1	0
11.	<b>Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój - rolnicy</b>	2	2
	<i>wniosek o pomoc</i>	2	2
12.	<b>Działania rolno-środowiskowo-klimatyczne</b>	<b>451</b>	<b>824</b>
	<i>wniosek kontynuacyjny RŚ-K + wniosek obszarowy</i>	448	772
	<i>zmiana planu RŚ-K</i>	3	45
	<i>pozostała dokumentacja RŚ-K</i>	0	7
13.	<b>Rolnictwo ekologiczne</b>	<b>247</b>	<b>329</b>
	<i>wniosek kontynuacyjny RE + wniosek obszarowy</i>	238	314
	<i>zmiana planu RE</i>	5	12
	<i>rejestr RE</i>	2	2
	<i>pozostała dokumentacja RE</i>	2	1
14.	<b>Dobrostan zwierząt</b>	<b>36</b>	<b>64</b>
	<i>plan poprawy dobrostanu świń</i>	4	2
	<i>plan poprawy dobrostanu krów</i>	31	53
	<i>zmiana do planu poprawy dobrostanu krów</i>	0	5
	<i>plan poprawy dobrostanu owiec</i>	1	3
	<i>zmiana do planu poprawy dobrostanu owiec</i>	0	1
15.	<b>Założenia do prowadzenia działalności rolniczej</b>	2	0
16.	<b>Pomoc w prowadzeniu korespondencji urzędowej</b>	139	258
17.	<b>Plan rocznej produkcji dla gospodarstwa ekologicznego</b>	2	0
18.	<b>Wniosek o zgłoszenie do systemu rolnictwa ekologicznego</b>	10	17
19.	<b>Wniosek o dopłaty do materiału siewnego</b>	244	189
20.	<b>Wniosek o wsparcie wapnowania regeneracyjnego gleb</b>	125	133
21.	<b>Audyt plantacji roślin energetycznych</b>	3	2
22.	<b>Rozwój przedsiębiorczości – rozwój usług rolniczych</b>	0	12
	<i>wniosek o pomoc</i>	0	10
	<i>wniosek o płatność</i>	0	1
	<i>zmiana do planu</i>	0	1
23.	<b>Wsparcie inwestycji w przetwarzanie produktów rolnych, obrót nimi lub ich rozwój – przedsiębiorstwa</b>	0	2
	<i>wniosek o pomoc</i>	0	1
	<i>wniosek o płatność</i>	0	1
24.	<b>Zalesianie i tworzenie terenu zalesionego 2014-2020</b>	0	3
	<i>wniosek o płatność</i>	0	3
25.	<b>Ocena gospodarstwa w zakresie wymogów z dobrostanu zwierząt</b>	0	4
26.	<b>Ocena gospodarstwa w zakresie spełniania zasad BHP</b>	0	7
27.	<b>Biznesplan</b>	0	1

Lp.	Tematyka wniosków	Liczba odbiorców	
		plan	wykonanie
1	2	3	4
28.	Wniosek o kredyt kłeskowy	0	1
29.	Pomoc na wyrównanie kwoty obniżonego dochodu dla producentów świń - ASF	0	139
30.	Przetwórstwo lub wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (KPO)	0	2
31.	Wymiana pokryć dachowych z azbestem (KPO)	0	92
Razem		11 705	10 259

**Tab. 32. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich**

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Status realizacji	Ogólna informacja o przedsięwzięciu
1	2	3	4
1.	XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” 23-24.04.2022 r.	zadanie wykonane	Przedsięwzięcie promuje rolnictwo i płody produkcji rolnej z regionu Warmii, Mazur i Powiśla. To doskonała okazja do skorzystania z pomocy w formie porad specjalistów i doradców rolnych, wymiany doświadczeń oraz zapoznawania się z nowinkami technologicznymi w dziedzinie rolnictwa.
2.	XXVIII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa” 03-04.09.2022 r.	zadanie wykonane	

**Tab. 33. Organizacja targów, wystaw, pokazów, konferencji i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty i wyroby przetwórstwa rolno spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich**

Lp.	Tytuł przedsięwzięcia	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	liczba odbiorców	Liczba form	liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1.	XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach” 23-24.04.2022 r.	1		1	
2.	XXVIII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa” 03-04.09.2022 r.	1		1	

<b>Prowadzenie kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych w zawodach przydatnych do prowadzenia działalności rolniczej</b>	Ośrodki doradztwa rolniczego nie mogą prowadzić kursów przygotowujących do uzyskania tytułów kwalifikacyjnych - rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 19 marca 2019 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U. z 2019 poz. 652).
---	--

*Pozostała działalność odpłatna:*

- Wynajem sali konferencyjnej – 4 tego typu usług,
- Zamieszczanie reklam w miesięczniku „Bieżące Informacje” – 7 reklam,
- Artykuły sponsorowane w miesięczniku „Bieżące Informacje” – 24 artykuły,
- Wynajęcie sceny mobilne – 7 tego typu usługi.

### C.3. Zadania realizowane w zakresie Sieci na rzecz innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich (SIR)

Tab. 34. Operacje własne zrealizowane w ramach SIR

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
1	Wsparcie Tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody	Celem operacji było inicjowanie współpracy oraz tworzenie sieci kontaktów między lokalnym społeczeństwem, a instytucjami i urzędami, w zakresie gospodarki wodnej na obszarach wiejskich ze szczególnym uwzględnieniem rolnictwa. Przedmiotem operacji było powołanie pilotażowego Lokalnego Partnerstwa ds. Wody, obejmującego swym zasięgiem w 2022 roku 9 powiatów województwa warmińsko-mazurskiego, w skład którego weszli przedstawiciele administracji publicznej, rolników, doradztwa rolniczego, nauki, a także opracowanie wieloletniego planu działania LPW w celu skutecznego funkcjonowania grupy.	70	1 207	01.01-31.12.2022	224 552,69 zł
2	Zespoły tematyczne: - Nad Arem – hodowla kóz i przetwórstwo serów kozich - Gospodarstwo Pasieczne Zaremba, - Warmińsko-Mazurskie Ziola	Zadanie zmieniło źródło finansowania, zrealizowano z budżetu Państwa w formie konferencji (Z.1.H.1.).				
3	Twoja Rola	Celem operacji było zaprezentowanie dobrych praktyk dotyczących wdrażania innowacji w produkcji roślinnej i zwierzęcej oraz w przetwórstwie, co wpłynęło na kształtowanie postaw proinnowacyjnych oraz zwiększyło wiedzę na ten temat wśród odbiorców operacji z terenów woj. warmińsko-mazurskiego. Przedmiotem operacji było nagranie i emisja 6 audycji telewizyjnych przedstawiających innowacyjne rozwiązania i dobre praktyki,	6	91 150 oglądalność audycji	26.07-09.10.2022	54 822,88 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
		co wpłynie na podwyższenie wiedzy w zakresie wdrażania innowacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich oraz wzbogaci i uatrakcyjni formy prezentacji treści merytorycznych opracowywanych we współpracy z WMODR.				
4	Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych	Celem operacji był transfer wiedzy i innowacji, a także dobrych praktyk w zakresie promocji lokalnych producentów i ich produktów w ramach funkcjonującej platformy internetowej Polski e-bazarek. Operacja przyczyniła się do nawiązywania sieci kontaktów i współpracy pomiędzy wystawcami e-bazarku oraz wszystkimi stronami zainteresowanymi tworzeniem krótkich łańcuchów dostaw poprzez realizację innowacyjnego narzędzia skracającego drogę od producenta bezpośrednio do konsumenta w postaci ogólnopolskiego serwisu internetowego. Ponadto realizacja operacji przyczyniła się do upowszechnienia idei krótkich łańcuchów dostaw, które wspierają rozwój przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.	2	30 wystawców/ ok. 350 zwiedzających w systemie rotacyjnym  seminarium: 100	07-08.05.2022	62 093,44 zł
5	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	Celem operacji była prezentacja zwierząt hodowlanych z województwa warmińsko-mazurskiego, uwzględniająca rasy rodzime. Promowany był również postęp hodowlany hodowców z naszego regionu, jak również innowacyjne rozwiązania produkcyjne w hodowli zwierząt. Upowszechniana została wiedza z zakresu innowacyjnych rozwiązań w chowie i hodowli zwierząt gospodarskich. Przedmiotem operacji był pokaz zwierząt hodowlanych i seminarium.	1	około 50 000 zwiedzających	03-04.09.2022	216 480,00 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
6	Warmińsko-Mazurskie Dni Pola	Celem Powiatowych Dni Pola było tworzenie sieci kontaktów i współpracy, usprawniających transfer wiedzy między nauką a praktyką rolniczą, a także zwrotny przekaz informacji z praktyki do nauki.	19	1 280	06.06-07.07.2022	150 958,82 zł
7	Innowacyjne rozwiązania w prowadzeniu działalności rolniczej oraz pozarolniczej	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku środków finansowych.				
8	BioTech 3.0	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku środków finansowych.				
9	IV Forum Innowacji „Głód jakości”	Celem operacji było stworzenie otwartej platformy umożliwiającej budowanie partnerstw w kontekście tworzenia grup operacyjnych do działania „Współpraca”. Dodatkowym celem było ułatwienie transferu wiedzy i sieci kontaktów pomiędzy rolnikami, podmiotami doradczymi, jednostkami naukowymi, przedsiębiorcami sektora rolno-spożywczego oraz innymi podmiotami zainteresowanymi procesem wymiany fachowej informacji w rolnictwie i na obszarach wiejskich w dobie zmian kreowanych przez Europejski Zielony Ład. Przedmiotem operacji było przedstawienie innowacji systemowych, w tym produktowych, procesowych, usługowych oraz marketingowych w łańcuchu wartości skupionym wokół produkcji zwierzęcej.	1	207	03-04.09.2022	164 193,82 zł
10	Spotkanie Grup Operacyjnych woj. warmińsko-mazurskiego	Celem operacji było zapoczątkowanie sieciowania Grup Operacyjnych EPI oraz promocja projektów, wraz z ich rezultatami, realizowanych przez te Grupy. Operacja polegała na upowszechnianiu wymiany wiedzy i dobrych praktyk w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań oraz współpracy rolników w ramach krótkich łańcuchów dostaw, między przedstawicielami Grup Operacyjnych.	1	50	09.11.2022	5 374,59 zł

Lp.	Tytuł operacji	Cele i przedmiot operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto operacji
			liczba form	liczba odbiorców		
1	2	3	4	5	6	7
11	Kobieta przedsiębiorcza to kobieta działająca	Celem operacji był transfer wiedzy i innowacji, a także dobrych praktyk w zakresie przedsiębiorczości kobiet działających na rzecz wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich. Operacja przyczyniła się do promocji kobiet - liderek wsi wdrażających innowacje na różnych płaszczyznach działalności, a tym samym wzmocnienia ich pozycji w społeczeństwie. Ponadto, będzie to miejsce wymiany doświadczeń, pomysłów, inicjatyw wprowadzających innowacje, a także nawiązania współpracy.	1	30	11.10.2022	10 566,76 zł
12	Agroleśnictwo – innowacyjne podejście do produkcji w małych gospodarstwach rolnych	Celem operacji było przekazanie uczestnikom informacji związanych z systemem agroleśnym, pokazanie dobrych praktyk i innowacyjnych rozwiązań w rolnictwie i na obszarach wiejskich, jako alternatywa dla małych gospodarstw rolnych. Wyjazd studyjny przyczynił się do upowszechniania tej innowacji, w tym współistniejących różnych upraw trwałych i rolnych na jednym obszarze. Uczestnicy zapoznali się z zasadami i podstawowymi metodami upraw w systemie agroleśnym.	1	28	20-23.06.2022	64 925,28 zł

**Tab. 35. Zadania zrealizowane w ramach SIR z uwzględnieniem tematów i form**

Lp.	Tytuł operacji	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Wsparcie Tworzenia Lokalnych Partnerstw ds. Wody	spotkania stacjonarne	10	211
		spotkania online	29	597
		webinarium	2	389
		badania teledetekcyjne	10	10
		filmy promocyjne	10	-
		wieloletnie plany działalności LPW	9	-
2	Zespoły tematyczne: - Nad Arem - hodowla kóz i przetwórstwo serów kozich - Gospodarstwo Pasieczne Zaremba, - Warmińsko-Mazurskie Zioła	Zadanie zmieniło źródło finansowania, zrealizowano z budżetu Państwa w formie konferencji (Z.1.H.1.).		
3	Twoja Rola	film	6	91 150
4	Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych	targi	1	30 wystawców, ok. 350 zwiedzających w systemie rotacyjnym w ciągu jednego dnia
		konkurs – <i>zmiana formy realizacji na seminarium</i>	1	100
5	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	pokaz	1	50 000
		seminarium	brak realizacji	



<b>Lp.</b>	<b>Tytuł operacji</b>	<b>Forma</b>	<b>Liczba form</b>	<b>Liczba uczestników/ odbiorców/nakład</b>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
6	Warmińsko-Mazurskie Dni Pola	spotkania polowe	19	1 280
7	Innowacyjne rozwiązania w prowadzeniu działalności rolniczej oraz pozarolniczej	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku środków finansowych.		
8	BioTech 3.0	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku środków finansowych.		
9	IV Forum Innowacji „Głód jakości”	konferencja	1	207
10	Spotkanie Grup Operacyjnych woj. warmińsko-mazurskiego	seminarium	1	50
11	Kobieta przedsiębiorcza to kobieta działająca	warsztat	1	30
12	Agroleśnictwo – innowacyjne podejście do produkcji w małych gospodarstwach rolnych	wyjazd studyjny	1	28

### C.4. Zadania finansowane z innych źródeł, w tym w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW)

Projekty i zadania zlecone – zadania finansowane z funduszy innych niż dotacja celowa, SIR

Tab. 36. Projekty i zadania finansowane z innych źródeł

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2022 roku, w grudniu 2021 zostanie podpisany list intencyjny)	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych z pozyskanych do współpracy indywidualnych gospodarstw rolnych.	zestaw książek	508	01.01-31.12.2022	874 776, 00 zł	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
2	Dostarczenie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2022 roku, w grudniu 2021 zostanie podpisany list intencyjny)	Opracowanie końcowe zestawu książek z danymi rachunkowymi dla potrzeb Systemu Zbierania i Wykorzystywania Danych Rachunkowych z Gospodarstw Rolnych oraz dostarczenie tych danych w formie elektronicznej poprzez system komputerowy (System RDR), których zapisy prowadzone były w 2021 roku.	zestaw książek	423	01.01-31.12.2022	468 261,00 zł	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
			zestaw książek	85	01.01-29.04.2022	94 095,00 zł	
3	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020” (edycja I)	Świadczenie usług doradczych dla rolników w zakresie analizy gospodarstwa, prowadzenia rachunkowości rolnej, oceny dostosowania gospodarstwa do wymogów wzajemnej zgodności i BHP, integrowanej ochrony roślin oraz uczestnictwa	3 368	842	15.11.2018 -14.05.2022	4 849 306,30 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
		w systemach jakości lub rolnictwa ekologicznego					
4	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020” (edycja II)	Świadczenie usług doradczych dla rolników w zakresie analizy sytuacji produkcyjno-ekonomicznej gospodarstwa, ograniczenia zanieczyszczenia wód azotanami, dostosowania gospodarstwa rolnego do wymogów BHP, oceny dostosowania gospodarstwa rolnego do norm i wymogów wzajemnej zgodności, zazielenienia, systemu rolnictwa ekologicznego, rachunkowości w gospodarstwie rolnym, uczestnictwa w systemach jakości, modernizacji gospodarstw rolnych, restrukturyzacji małych gospodarstw, gospodarowania na obszarach Natura 2000, odnawialnych źródeł energii, działań rolno-środowiskowo-klimatycznych.	4 564	1 242	31.03.2021 - 31.05.2023	7 930 418,40 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
5	Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin (eDWIN)	Celem strategicznym projektu było stworzenie krajowego systemu informatycznego na rzecz ochrony roślin. Przedmiotem operacji były szkolenia dla doradców WMODR z podziałem na określoną liczbę kobiet i mężczyzn.	25	120	01.06.2019 – 31.05.2022	20 920 583,10 zł (na WMODR przypada 303 002,03 zł)	Centrum Projektów Polska Cyfrowa

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
6	Transfer wiedzy i działalność informacyjna z zakresu Obowiązków rolnika w świetle ustawy Prawo wodne w ramach Poddziałania 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach PROW 2014-2020	Celem prowadzonych szkoleń było upowszechnianie i ugruntowanie wiedzy w zakresie odtwarzania, ochrony i wzbogacania ekosystemów powiązanych z rolnictwem i leśnictwem w wyniku poprawy gospodarki wodnej, w tym nawożenia i stosowania pestycydów.	20	400	30.03 – 31.12.2022	164 657,16 zł	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
7	Transfer wiedzy i działalność informacyjna z zakresu Ochrony różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej w ramach Poddziałania 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach PROW 2014-2020	Przekazywanie wiedzy i umiejętności za zakresu ochrony różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej	20	490	01.09-31.12.2022	9 216 000,00 zł (na WMODR przypada 352 800,00 zł)	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
8	Branches	Celem sieci Branches było zwiększenie skuteczności wdrażania nowych opłacalnych technologii mobilizujących podaż biomasy i tworzących innowacyjne możliwości biznesowe na obszarach wiejskich poprzez poprawę i wzmocnienie powiązań między praktyką a nauką o biogospodarce. Projekt miał na celu usprawnienie	2	178	styczeń 2021 – grudzień 2023	1999 308,75 euro 9 315 179,33 zł (na WMODR przypada 49 062,50 euro) 228 592,00 zł	Fundusz Europejski, Horyzont 2020

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
		komunikacji między naukowcami, a praktykami rolnictwa i leśnictwa poprzez dwukierunkowy transfer efektywnych rozwiązań i technologii.					
9	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	Celem Olimpiady było upowszechnianie wiedzy i postępu rolniczego, wyróżnienie i popularyzowanie młodych rolników posiadających dużą wiedzę ekonomiczną, rozwijanie idei współzawodnictwa, wyzwalanie oraz wzmacnianie współpracy młodych rolników z instytucjami rolniczymi i otoczeniem rolniczym w zakresie niezbędnym dla poprawy bytu wiejskiej rodziny.	20	296	21.06.2022	12 990,52 zł	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
10	Tworzenie grup i organizacji producentów	Pokazanie dobrych praktyk wynikających z tworzenia grup i organizacji producentów np. grupy producentów owoców i warzyw.	1	28	28.09.2022	13 648,00 zł	Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich
11	Szlakiem dziedzictwa kulturowego regionu w kierunku innowacji	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.					
12	Lokalnie i z pomysłem na talerzu	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.					
13	Dobre praktyki prowadzenia działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich z wykorzystaniem środków	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.					

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
	z PROW 2007-2013 i 2014-2022						
14	AgroLiga	Celem projektu było upowszechnianie dobrych praktyk rolniczych. W ramach projektu został zrealizowany konkurs, którego celem było wyłonienie i nobilitacja najlepszych polskich rolników i agrofirm w dwóch kategoriach: Rolnik i Firma.	1	10	sierpień – wrzesień 2022	Projekt został zrealizowany w konsorcjum, gdzie liderem był Podlaski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Szepletowie.	
15	Agrotronika i informatyzacja w mechanizacji rolnictwa	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.					
16	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczniów szkół branżowych poprzez udział w wyjazdach i warsztatach na uczelnie lub szkoły wyższe	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.					
17	Gospostrateg VI	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.					
18	Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych	Upowszechnienie wśród rolników dobrych praktyk lub innowacyjnych rozwiązań stosowanych w ekologicznym systemie produkcji żywności.	7	38	2022	2 594 229,00 zł (na WMODR przypada 98 112,51 zł)	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa
19	Współczesne wyzwania w dobrostanie zwierząt gospodarskich	Celem projektu było upowszechnianie znajomości przepisów o ochronie zwierząt gospodarskich wśród rolników województwa warmińsko-mazurskiego na rok 2022.	1	70	08.12.2022	14 066,70 zł	dotacja podmiotowa z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego

Lp.	Tytuł projektu/operacji	Cele i przedmiot projektu/operacji	Wskaźnik realizacji		Okres realizacji	Budżet brutto projektu/operacji	Źródło finansowania
			liczba form	liczba odbiorców			
1	2	3	4	5	6	7	8
20	Poprawa pozycji konkurencyjnej rolników dzięki ograniczeniu roli pośredników w łańcuchu produkcji wołowiny	Celem operacji było przeprowadzenie wyjazdów studyjnych, których celem było podniesienie wiedzy uczestników w zakresie przedsiębiorczości na obszarach wiejskich, rozwinięcie świadomości w zakresie korzyści ze współpracy rolników w rozmaitych formach prowadzących do rozwoju integracji, a także przedstawienia dobrych praktyk dotyczących przedsiębiorczości na obszarach wiejskich.	2	40	wrzesień- październik 2022	Projekt został zrealizowany w konsorcjum, gdzie liderem była Federacja Grup i Producentów Wołowina Polska	

**Tab. 37. Zadania zrealizowane w ramach projektów z uwzględnieniem tematów i form**

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
1	Zbieranie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2022 roku, w grudniu 2021 zostanie podpisany list intencyjny)	zestaw książek	508	508
2	Dostarczenie danych rachunkowych dla potrzeb Polskiego FADN (planuje się podpisanie umowy w I połowie 2022 roku, w grudniu 2021 zostanie podpisany list intencyjny)	zestaw książek	423	423
		zestaw książek	85	85
3	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstwa objętego PROW na lata 2014-2020” (edycja I)	program doradczy	842	842
		usługa doradcza	2 526	

Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
4	„Wsparcie korzystania z usług doradczych” w ramach działania Usługi doradcze, usługi z zakresu zarządzania gospodarstwem rolnym i usługi z zakresu zastępstw objętego PROW na lata 2014-2020” (edycja II)	program doradczy	1 242	1242
		usługa doradcza	3 322	
5	Internetowa Platforma Doradztwa i Wspomagania Decyzji w Integrowanej Ochronie Roślin (eDWIN)	stacje meteorologiczne	19	-
		szkolenie	6	120
		szkolenia	realizację przełożono na 2023 r.	
6	Transfer wiedzy i działalność informacyjna z zakresu Obowiązki rolnika w świetle ustawy Prawo wodne w ramach Poddziałania 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	20	400
7	Transfer wiedzy i działalność informacyjna z zakresu Ochrony różnorodności biologicznej w warunkach produkcji rolnej w ramach Poddziałania 1.1. „Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności” w ramach PROW 2014-2020	szkolenie	20	490
8	Branches	warsztaty hybrydowe	2	178
9	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	olimpiady powiatowe	19	248
		olimpiada wojewódzka	1	48
10	Tworzenie grup i organizacji producentów	seminarium wyjazdowe	1	28
11	Szlakiem dziedzictwa kulturowego regionu w kierunku innowacji	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.		
12	Lokalnie i z pomysłem na talerzu	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.		



Lp.	Tytuł projektu	Forma	Liczba form	Liczba uczestników/ odbiorców/nakład
1	2	3	4	5
13	Dobre praktyki prowadzenia działalności pozarolniczej na obszarach wiejskich z wykorzystaniem środków z PROW 2007-2013 i 2014-2022	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.		
14	AgroLiga	konkurs	1	10
15	Agrotronika i informatyzacja w mechanizacji rolnictwa	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.		
16	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych uczniów szkół branżowych poprzez udział w wyjazdach i warsztatach na uczelnie lub szkoły wyższe	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.		
17	Gospostrateg VI	Zadanie nie zostało zrealizowane z powodu braku pozyskania środków finansowych.		
18	Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych	demonstracja	1	1
		wyjazdy szkoleniowe	6	37
19	Współczesne wyzwania w dobrostanie zwierząt gospodarskich	konferencja	1	70
20	Poprawa pozycji konkurencyjnej rolników dzięki ograniczeniu roli pośredników w łańcuchu produkcji wołowiny	wyjazd studyjny	2	40

## D. Współpraca z innymi instytucjami i samorządem

WMODR prowadził współpracę z instytucjami otoczenia rolnictwa, organizacjami pozarządowymi, jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami wspomagającymi rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Celem tego współdziałania było przygotowanie i zrealizowanie kompleksowej oferty doradczej dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, dzięki czemu odbiorcy usług świadczonych przez WMODR pozyskali wiedzę o nowych technologiach oraz wiedzę prawno-organizacyjną niezbędną w produkcji rolniczej i okołorolniczej. Ponadto współpraca ta umożliwiła systemowe informowanie o dostępnych działaniach i narzędziach pozyskania środków finansowych do prowadzenia działalności rolniczej i gospodarczej. Doświadczenia z lat ubiegłych pokazują, że powiązanie działań kilku instytucji przynosi wymierny efekt synergii w kreowaniu przestrzeni do wymiany informacji i doświadczeń. Współpraca w głównej mierze dotyczyła wsparcia merytorycznego w postaci lektoratów, doskonalenia kadry doradczej czy też organizowania imprez promocyjnych.

**Tab. 38. Współpraca z instytucjami krajowymi i samorządem**

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
1	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> <li>– upowszechnianie wiedzy o PROW, systemach wsparcia bezpośredniego (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR, uczestnictwo w szkoleniach);</li> <li>– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.</li> </ul>
2	Krajowy Ośrodek Wsparcie Rolnictwa	<ul style="list-style-type: none"> <li>– upowszechnianie wiedzy o wsparciu rynkowym, promocji żywności regionalnej i ekologicznej, wybranych działaniach PROW (wsparcie merytoryczne jako lektoraty, prowadzenie doskonalenia kadry WMODR);</li> <li>– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.</li> </ul>
3	KRUS, ZUS	<ul style="list-style-type: none"> <li>– upowszechnianie wiedzy o BHP w rolnictwie, ubezpieczeniach społecznych rolników (wsparcie merytoryczne jako lektoraty);</li> <li>– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.</li> </ul>
4	Banki, banki spółdzielcze, banki zrzeszające banki spółdzielcze oraz izba gospodarcza zrzeszająca banki spółdzielcze	<ul style="list-style-type: none"> <li>– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.</li> </ul>
5	Izby rolnicze oraz Krajowa Rada Izb Rolniczych	<ul style="list-style-type: none"> <li>– współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich;</li> <li>– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.</li> </ul>
6	Regionalne zarządy gospodarki wodnej	<ul style="list-style-type: none"> <li>– współpraca w zakresie gospodarki wodnej w rolnictwie (wsparcie merytoryczne jako lektoraty);</li> <li>– współpraca przy tworzeniu Lokalnych Partnerstw na rzecz Wody (LPW).</li> </ul>
7	Placówki oświatowe w zakresie prowadzenia szkoleń zawodowych wynikających z potrzeb lokalnego rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> <li>– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw;</li> <li>– wsparcie merytoryczne jako lektoraty.</li> </ul>

L.p.	Nazwa instytucji	Przedmiot/cel współpracy
1	2	3
8	Lokalne i regionalne organizacje wspierania przedsiębiorczości	– współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
9	Szkoły, szkoły wyższe, placówki badawczo-rozwojowe i placówki naukowe PAN	– współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich (w tym: identyfikacja innowacji w rolnictwie, wsparcie merytoryczne jako lektoraty, doskonalenie kadry WMODR); – ankietyzacja gospodarstw rolnych – badanie sytuacji finansowej gospodarstw; – udział WMODR w systemie „Rachunkowości rolnej Polski FADN”; – udział WMODR w „Systemie Sygnalizacji Agrofagów”; – prowadzenie działalności upowszechnieniowej - demonstracje, szkolenia praktyczne; – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
10	Jednostki administracji rządowej i jednostkami samorządu terytorialnego	– wykonywanie przez WMODR zadań związanych z szacowaniem szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej, spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi; – współpraca w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa i obszarów wiejskich; – współpraca w celu aktywizacji zawodowej mieszkańców wsi, w tym udział osób bezrobotnych w formach szkoleniowych WMODR; – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw; – współpraca w zakresie doradztwa dotyczącego produkcji roślinnej; – wsparcie merytoryczne jako lektoraty podczas form upowszechnieniowych i szkoleniowych.
11	Związki zawodowe i społeczno-zawodowymi organizacje rolników	– współpraca w zakresie SIR.
12	Środkami masowego przekazu	– publikacje materiałów audio i pisanych z ważnymi informacjami dla rolników, informacjami o WMODR; – współpraca przy tworzeniu i publikacji cyklicznych form online (materiały informacyjne oraz szkoleniowe); – współpraca przy realizacji imprez promocyjnych: targów, olimpiad, konkursów, wystaw.
13	Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie	– współpraca przy realizacji Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie; – uczestnictwo w pokazach - Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych.
14	CDR w Brwinowie	– współpraca przy organizacji szkoleń dla doradców.

**Tab. 39. Współpraca ODR z instytucjami zagranicznymi**

Lp.	Kraj	Rodzaj zagranicznej instytucji/podmiotu współpracującego (np. podmiot doradczy, uczelnia, instytut badawczy itd.)	Rodzaj współpracy (np. organizacja wydarzenia, realizacja projektu, udział w stowarzyszeniu międzynarodowym, organizacja wizyty studyjnej itd.)	Przedmiot współpracy (krótki opis 2-3 zdaniowy na czym polega współpraca)	Czas trwania współpracy	Efekt współpracy	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7	8
-	-	-	-	-	-	-	-

**E. Wykaz ważniejszych wydarzeń**

W roku 2022 WMODR podejmował działania mające na celu promowanie osiągnięć rolników, przedsiębiorców, instytucji i podmiotów biorących udział w życiu społeczno-gospodarczym regionu.

**Tab. 40. Wykaz ważniejszych wydarzeń**

L.p.	Nazwa	Termin	Miejsce	Organizator/współorganizator	Stan realizacji
1	2	3	4	5	6
1	XII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”	23-24.04.2022	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	zrealizowane
2	XXVIII Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”	03-04.09.2022	Gryźliny ul. Lotnicza 2A 11-015 Gryźliny	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	zrealizowane
3	Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych	03-04.09.2022	Gryźliny ul. Lotnicza 2A 11-015 Gryźliny	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	zrealizowane
4	Polski e-bazarek szansą promocji lokalnych producentów rolnych	07-08.05.2022	Elbląg ul. Stary Rynek	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	zrealizowane
5	Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie	21.06.2022	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	WMODR ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	zrealizowane

## F. Działalność wydawnicza

Tab. 41. Działalność wydawnicza w 2022 r.

Lp.	Tytuł	Forma	Nakład:	
			plan	wykonanie
1	2	3	4	5
1.	Ekoschematy - wymogi i płatności w realizacji celów środowiskowo-klimatycznych	broszura	200	200
2.	Fundacje i stowarzyszenia przyjazne ekonomii społecznej	broszura	100	100
3.	Green Deal - rolnictwo w obliczu nowych wyzwań	broszura	100	100
4.	Grypa ptaków: przyczyny, przebieg, likwidacja skutków oraz bioasekuracji	broszura	100	0
5.	Interwencje inwestycyjne w nowej WPR - główne założenia	broszura	300	300
6.	Jak zadbać o ochronę środowiska w wiejskim gospodarstwie domowym	broszura	100	100
7.	Kiszzone warzywa kluczem odporności człowieka	broszura	100	100
8.	Obowiązkowe i dobrowolne ubezpieczenia w rolnictwie	broszura	100	100
9.	Obrót ziemią rolną	broszura	100	100
10.	Postęp odmianowy w hodowli roślin zbożowych	broszura zmiana na ulotkę	200	200
11.	Problemy metaboliczne wysoko wydajnych krów mlecznych	broszura	200	200
12.	Wykorzystanie krajowych źródeł białka w żywieniu krów mlecznych	broszura	200	200
13.	Zagrody edukacyjne Warmii, Mazur i Powiśla	broszura	200	200
14.	Zasady utrzymania bydła w gospodarstwach ekologicznych	broszura	100	100
15.	Żywność wysokiej jakości	broszura	100	100
16.	Zoonozy – czym są i jak się ich ustrzec	broszura	100	100
17.	Aktualna sytuacja na rynku trzody chlewnej w aspekcie uwarunkowań ekonomicznych i społecznych <i>zmiana tytułu</i> <i>na Ekonomiczne i społeczne uwarunkowania produkcji trzody chlewnej</i>	ulotka	200	200

Lp.	Tytuł	Forma	Nakład:	
			plan	wykonanie
1	2	3	4	5
18.	Antybiotykooporność globalnym zagrożeniem	ulotka	100	100
19.	Bezpieczeństwo białkowe kraju w oparciu o rośliny bobowate	ulotka zmiana na broszurę	100	100
20.	Czynniki kształtujące jakość mięsa wołowego	ulotka	100	100
21.	Dobre praktyki produkcyjne dla ograniczenia rozpraszania związków biogenych	ulotka	100	100
22.	Działanie Współpraca	ulotka	100	0
23.	Działanie Współpraca - krótkie łańcuchy dostaw żywności	ulotka	100	200
24.	Gospodarstwa agroturystyczne z tradycjami - laureaci konkursu	ulotka	150	150
25.	Kierunki hodowli i nowości odmianowe w uprawie owoców jagodowych	ulotka	100	100
26.	Lokalnie i z pomysłem na talerzu	ulotka	100	100
27.	Nowoczesne rozwiązania technologiczne wpływające na utrzymanie żyzności gleb	ulotka	200	200
28.	Ochrona i rekultywacja gleb	ulotka	100	100
29.	Odmiany rzepaku ozimego rekomendowane do uprawy w województwie warmińsko-mazurskim	ulotka	100	100
30.	Odmiany ziemniaka rekomendowane do uprawy w województwie warmińsko - mazurskim	ulotka	100	100
31.	Perspektywy chowu i hodowli bydła mięsnego na Warmii i Mazurach	ulotka	100	100
32.	Potencjał dawnych gatunków i odmian roślin rolniczych - informacje praktyczne	ulotka	100	100
33.	Pozazywnościowe wykorzystanie surowców i produktów rolniczych zmiana tytułu na Gospodarka obiegu zamkniętego	ulotka	100	100
34.	Praktyczne informacje dotyczące bieżących działań PROW 2014-2020 zmiana tytułu na Praktyczne informacje dotyczące premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej na terenach wiejskich	ulotka zmiana na broszurę	200	200
35.	Rolnicze spółdzielnie produkcyjne - zasady działania, korzyści	ulotka	100	100
36.	Rozwój obszarów wiejskich poprzez inicjatywy LGD	ulotka zmiana na broszurę	100	100

Lp.	Tytuł	Forma	Nakład:	
			plan	wykonanie
1	2	3	4	5
37.	Technologia uprawy soi, z uwzględnieniem warunków regionalnych	ulotka	200	200
38.	Turystyka medyczna szansą na rozwój Warmii i Mazur	ulotka	200	200
39.	Tworzenie grup i organizacji producentów	ulotka	100	100
40.	Uprawy ograniczające skutki suszy	ulotka	100	100
41.	Uprawa konopii w gospodarce cyrkulacyjnej <i>zmiana tytułu na</i> Konopie włókniste	ulotka	100	100
42.	Wsparcie dochodów związanych z produkcją - założenia, przykłady	ulotka zmiana na broszurę	200	200
43.	Zastosowanie probiotyków w poprawie żyzności gleby	ulotka	100	100
44.	Praktyczne aspekty produkcji roślinnej w szczególności ziół w innowacyjnym systemie agroleśnym	broszura	0	200
45.	Możliwości wykorzystania surowców zielarskich w pozazywnościowej działalności gospodarczej	broszura	0	200
46.	Dobre przykłady prowadzenia działalności pozarolniczej i rolniczej z wykorzystaniem środków z PROW 2007-2013 i 2014-2020	broszura	0	200
47.	Warunki przechowywania pasz w gospodarstwie	broszura	0	100
48.	Formy sprzedaży produktów rolnych z gospodarstwa	broszura	0	50
49.	Restrukturyzacja małych gospodarstw w ramach PROW 2014-2020	broszura	0	200
50.	W kręgu ogniska domowego na Warmii i Mazurach. Osoby, przedmioty, relacje na warmińsko-mazurskiej wsi XX wieku. Opowiadania wybrane"	broszura	0	200
51.	Analiza zaburzeń behawioralnych koni	ulotka	0	100
52.	„Bieżące Informacje” miesięcznik	Miesięcznik	11 000	11 000

## G. Kształcenie i doskonalenie zawodowe kadry własnej

Zasadniczym elementem każdej jednostki są zasoby ludzkie. Wykształcona, ściśle merytoryczna kadra, stale poszerzająca wiedzę oraz podnosząca umiejętności, stanowi istotną część jednostki. W 2022 r. WMODR proces doskonalenia zawodowego kadry realizował w sposób dwutorowy: przez WMODR – szkolenia wewnętrzne oraz przez CDR w Brwinowie, instytuty badawczo-rozwojowe i inne jednostki – szkolenia zewnętrzne.

W roku 2022 r. przeprowadzono 103 wewnętrzne spotkania doskonalące kadre, na zaplanowanych 95 spotkań. Odbiorcami spotkań byli pracownicy WMODR, z których każdy wziął udział w formie doskonalącej więcej niż raz (586 uczestników). Ponadto pracownicy uczestniczyli w szkoleniach zewnętrznych (912 uczestników, z których każdy wziął udział w formie doskonalącej więcej niż raz).

Szkolenia wewnętrzne, wykazane w pozycji „Inne”, dotyczyły szkoleń z zakresu: aplikacji suszowej, produktów lokalnych i regionalnych w krótkich łańcuchach dostaw, wykorzystania potencjału turystycznego, edukacyjnego i opiekuńczego obszarów wiejskich, zasad redagowania informacji upowszechnianych na stronę internetową.

Szkolenia zewnętrzne, wykazane w pozycji „Inne”, dotyczyły szkoleń z zakresu np.: agroturystyki, gospodarstwa opiekuńczych, warsztatu dziennikarza.

Dodatkowo w 2022 r. WMODR przeprowadził konkurs: *Młody lektor WMODR 2022 – „Dobre praktyki sukcesem rolnika i doradcy”* oraz wojewódzkie etapy konkursów: *„Najlepszy Doradca Ekologiczny”* i *„Doradca Roku”*.

### ➤ *Młody lektor WMODR 2022 – „Dobre praktyki sukcesem rolnika i doradcy”*

Celem konkursu było doskonalenie umiejętności dydaktyczno-metodycznych i szkoleniowych, nabywanie umiejętności w wykorzystaniu różnych środków dydaktycznych oraz metod wszechstronnie aktywizujących słuchaczy, nabywanie umiejętności powiązania informacji teoretycznych z dobrymi praktykami, w odniesieniu do środowiska pracy. W konkursie wzięło udział 36 pracowników ze stażem pracy w Ośrodku poniżej 3 lat.

### ➤ Etap wojewódzki konkursu *„Najlepszy Doradca Ekologiczny”* – organizator CDR w Brwinowie O/Radom

Celem konkursu było promowanie pracy doradców zaangażowanych w rozwój rolnictwa ekologicznego, szczególnie w zakresie wdrażania innowacyjnych rozwiązań i popularyzacji przetwórstwa na poziomie gospodarstwa. Konkurs skierowany był do doradców wpisanych na listę doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, świadczących usługi dla rolników w zakresie rolnictwa ekologicznego. Do etapu wojewódzkiego przystąpiło 7 doradców, a do etapu ogólnokrajowego został zgłoszony 1 doradca.

### ➤ Etap wojewódzki konkursu *„Doradca Roku”* – organizator CDR w Brwinowie O/Poznań

Celem konkursu była popularyzacja i promowanie osiągnięć doradców rolniczych, w tym innowacyjnych praktyk rolniczych, promowanie usług doradczych i podnoszenie jakości i efektywności usług doradczych. Konkurs skierowany był do doradców wpisanych na listę doradców rolniczych lub doradców rolnośrodowiskowych prowadzoną przez Dyrektora Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie, świadczących usługi dla rolników. Do etapu wojewódzkiego przystąpiło 13 doradców, a do etapu ogólnokrajowego został zgłoszony 1 doradca.



**Tab. 42. Kształcenie i doskonalenie kadry własnej**

Symbol	Tematyka szkoleń	Plan	Wykonanie
		liczba uczestników	
1	2	3	4
<b>G.1.</b>	<b>Szkolenia wewnętrzne</b>	<b>540</b>	<b>586</b>
G.1.1.	Systemy produkcji rolnej	16	13
G.1.2.	Rozwój obszarów wiejskich	115	199
G.1.3.	Rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	108	92
G.1.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	46	58
G.1.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	10	11
G.1.6.	Inne	245	213
<b>G.2.</b>	<b>Szkolenia zewnętrzne</b>	<b>790</b>	<b>912</b>
G.2.1.	Systemy produkcji rolnej	107	143
G.2.2.	Rozwój obszarów wiejskich	238	281
G.2.3.	Rolnictwo ekologiczne i programy rolno-środowiskowo-klimatyczne	246	194
G.2.4.	Ekonomika i zarządzanie gospodarstwem rolnym	117	160
G.2.5.	Metodyka i organizacja doradztwa rolniczego	82	70
G.2.6.	Inne	0	64

## H. PODSUMOWANIE

**Tab. 43. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej zrealizowanych w 2022 r. z części C1**

L.P.	Rodzaj działalności		Plan		Wykonanie	
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	Działalność szkoleniowa	Szkolenie w tym szkolenie zdalne	495	11 010	478	11 068
		Szkolenie wyjazdowe	86	789	87	1 470
		Konferencja w tym konferencja zdalna	22	1 155	25	2 182
		<b>Razem</b>	<b>603</b>	<b>12 954</b>	<b>590</b>	<b>14 720</b>
2	Działalność doradcza	Porada indywidualna		39 871		42 607
		Doradztwo grupowe	77	548	77	521
		Pozostała działalność doradcza		15		462
		<b>Razem</b>	<b>77</b>	<b>40 419</b>	<b>77</b>	<b>43 590</b>
3	Działalność informacyjna	Informacja		9 620		10 527
		Broszura	16	2 300	25	3 750
		Ulotka	27	3 350	24	3 050
		Info na www.	340		455	

L.P.	Rodzaj działalności		Plan		Wykonanie	
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
		Art. w miesięczniku odr	266		255	
		Stoisko informacyjno-promocyjne	108		91	
		Pozostała działalność informacyjna	1 422		1 404	-
		<b>Razem</b>	<b>2 179</b>	<b>15 270</b>	<b>2 254</b>	<b>17 327</b>
4	Działalność upowszechnieniowa	Pokaz	92		89	1 352
		Demonstracja	102		100	100
		Konkurs	11		13	199
		Pozostała działalność upowszechnieniowa	1	30	1	30
		<b>Razem</b>	<b>206</b>	<b>30</b>	<b>203</b>	<b>1 681</b>

**Tab. 44. Zbiorcza informacja na temat płatnych usług na rzecz rolników zrealizowanych 2022 r. z części C2**

L.P.	Rodzaj działalności		Plan		Wykonanie	
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6	
1	Działalność szkoleniowa	88	1 756	75	1 634	
2	Działalność doradcza		13 603		12 663	
4	Działalność upowszechnieniowa	2		2		

**Tab. 45. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej zrealizowanych w 2022 r. z części C3 i C4**

L.P.	Rodzaj działalności		Plan		Wykonanie	
			Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6	
1	Działalność szkoleniowa	230	5 345	123	4 255	
2	Działalność doradcza	8 440	2 592	8 440	2 592	
3	Działalność informacyjna	528	1 608	524	508	
4	Działalność upowszechnieniowa	62	514	62	31	

**Tab. 46. Zbiorcza informacja na temat działalności szkoleniowej, doradczej, informacyjnej i upowszechnieniowej zrealizowanej w 2022 r.**

L.P.	Rodzaj działalności	Plan		Wykonanie	
		Liczba form	Liczba odbiorców	Liczba form	Liczba odbiorców
1	2	3	4	5	6
1	Działalność szkoleniowa	921	20 055	788	20 609
2	Działalność doradcza	8 517	56 614	8 517	58 845
3	Działalność informacyjna	2 707	11 228	2 778	17 835
4	Działalność upowszechnieniowa	270	2 177	267	1 998

## Konkluzje

W Programie działalności WMODR na rok 2022 zawarte zostały formy i metody (wraz z ich liczbą) pracy doradczej realizującej zadania nieodpłatne i odpłatnie wynikające z zapisów ustawy z dnia 22 października 2004 r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz.U. z 2020 r., poz. 721 t.j.). Na etapie planowania przyjęto szacunkowe liczby poszczególnych form, bazując na danych wynikających z lat poprzednich, jak również doświadczeniu doradców i badaniach ankietowych potencjalnych odbiorców. W sprawozdaniu z realizacji Programu działalności znalazły się wartości wynikające z realnych potrzeb rolników i mieszkańców obszarów wiejskich wykonane z uwzględnieniem możliwości kadrowych, finansowych i organizacyjnych WMODR oraz nowe formy realizacji zadań, które zminimalizowały w znacznym stopniu ryzyko braku realizacji zaplanowanych działań.

Zadania zaplanowane do wykonania przez WMODR w 2022 roku uwzględniły wskazane priorytety i były dostosowane do zgłaszanych potrzeb rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich.

WMODR równomiernie rozłożył swoją aktywność pomiędzy działalność szkoleniową, doradczą, informacyjną, upowszechnieniową i promocyjną, wprowadzono nowe formy pracy, aby dotrzeć do rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich. Przeprowadzono 788 różnych form szkoleniowych, podczas których przeszkolono 20 609 rolników i mieszkańców obszarów wiejskich. Działalność doradcza i informacyjna pozwoliła udzielić 42 607 porad indywidualnych i 10 527 informacji. Ponadto WMODR przeprowadził 89 pokazów, 100 demonstracji oraz 13 konkursów i olimpiadę.

Bardzo ważną rolę w realizacji zadań stale odgrywał transfer wiedzy z nauki do praktyki rolniczej. Dlatego też, podobnie jak w latach ubiegłych, WMODR podjął współpracę z jednostkami badawczo-naukowymi, uczelniami wyższymi, szkołami, samorządem terytorialnym i innymi instytucjami działającymi na rzecz rolnictwa, realizując wspólne projekty i inne przedsięwzięcia.

## I. Załącznik elektroniczny